

CENTRUL NAȚIONAL ANTICORUPȚIE

ANALIZA STRATEGICĂ

CONDAMNĂRILE ADOPTATE, ÎN
CURSUL ANULUI 2022, ÎN CAUZE
DE CORUPȚIE ȘI ACTE CONEXE,
PRECUM ȘI FAPTE CORUPTIBILE

Diracția analitică

martie 2023

CUPRINS

ABREVIERI	3
REZUMAT	4
INTRODUCERE	7
1. CONSIDERAȚIUNI GENERALE PRIVIND INFRAȚIUNILE DE CORUPȚIE ȘI CONDAMNĂRILE ADOPTATE	9
2. INFRAȚIUNI DE CORUPȚIE	21
2.1. Coruperea pasivă (art. 324 CP)	24
2.2. Coruperea activă (art. 325 CP)	26
2.3. Traficul de influență (art. 326 CP)	27
2.4. Luarea de mită (art. 333 CP)	29
2.5. Primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației (art. 256 CP)	29
2.6. Delapidarea averii străine (art. 191 CP)	30
2.7. Escrocheria (art.190 CP)	32
3. INFRAȚIUNI CONEXE CORUPȚIEI	33
3.1. Abuzul de putere sau abuzul de serviciu în sectorul public (art.327 CP)	34
3.2. Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art.328 CP)	36
3.3. Neglijența în serviciu (art.329 CP)	36
3.4. Falsul în acte publice (art.332 CP)	37
3.5. Abuzul de serviciu (art.335 CP)	37
3.6. Falsul în declarații (art.352 ¹ CP)	38
4. DURATA JUDECĂRII CAUZELOR DE CORUPȚIE ȘI CONEXE CORUPȚIEI	39
5. VALOAREA MITEI	46
6. PEDEPSELE APLICATE ÎN CAUZELE DE CORUPȚIE ȘI CELE CONEXE CORUPȚIEI	50
6.1. Aplicarea pedepselor cu amendă	52
6.2. Aplicarea pedepselor cu închisoarea	55
6.3. Aplicarea pedepselor cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate	57
6.4. Suspendarea condiționată a executării pedepsei penale	59
7. JUDECAREA CAZURILOR CU PLURALITATE DE INFRAȚIUNI	66
8. DEFICIENȚELE CARE STAU LA BAZA SOLUȚIONĂRII CAUZELOR DE CORUPȚIE ȘI CONEXE CORUPȚIEI	70
9. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	72

ABREVIERI

RM	Republica Moldova
CP	Cod Penal
CPP	Cod de Procedură Penală
art.	articol
alin.	alineat
u.c.	unități convenționale
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CSJ	Curtea Supremă de Justiție

REZUMAT

Analiza strategică privind practica judiciară pe cauzele de corupție și conexe celor de corupție, în baza hotărârilor judecătorești pronunțate în perioada anului 2022, a fost inițiată în temeiul măsurii nr. 3.1. acțiunea 5.b. din Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, aprobat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană pe data de 4 august 2022 și elaborată în baza informațiilor disponibile din sursele deschise, inclusiv cele publicate pe portalul național al instanțelor de judecată din RM (<https://instante.justice.md/>), precum și în baza datelor prezentate de Procuratura Anticorupție.

Astfel, în baza unui set de indicatori au fost analizate soluțiile adoptate de către instanțele de judecată, sancțiunile aplicate în cauzele de corupție, categoriile de subiecții care au săvârșit fapte de corupție și pentru ce fapte nemijlocit au fost sancționați, care a fost durata de judecare a cazurilor de corupție, procedura simplificată în care au fost examinate cauzele de corupție și aplicată condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, etc. Cercetarea se referă doar la hotărârile instanțelor de fond, întrucât în metodologia studiului nu s-a luat în considerare eventuala modificare a hotărârilor și a pedepselor în instanțele ierarhic superioare.

Rezultatele cercetării au stabilit 209 de sentințe pronunțate de instanțele de fond din Republica Moldova în perioada anului 2022, în privința a 256 persoane, care au săvârșit în total 426 de fapte (cazuri). În 274 de cazuri, instanțele de judecată au adoptat soluții de *condamnare*, ponderea cărora este de aproximativ 64%, pe când în 56 de cazuri, sau peste 13% instanțele au emis soluții de *achitare*, iar în 96 de cazuri, sau peste 23% instanțele au dispus *încetarea procesului penal*. De altfel, cea mai înaltă rată a condamnărilor (79%) îi revine infracțiunilor din categoria celor grave, urmată de infracțiunile mai puțin grave (73%) și, respectiv, infracțiunile ușoare care au înregistrat cea mai scăzută rată de condamnare (12%). Pe de o parte, infracțiunile grave, mai puțin grave și ușoare comise în anul 2022 au înregistrat o rată absolută de condamnare (100%), pe când rată absolută de încetare și achitare a fost înregistrată în privința infracțiunilor ușoare comise în anii 2005-2019 și judecate în anul 2022.

Totodată, datele comparative față de anul precedent denotă o majorare cu 19% a numărului de fapte prejudiciabile în privința cărora instanțele de fond au adoptat soluții de condamnare (274 cazuri față de 231), precum și majorarea cu 43% a numărului de fapte în privința cărora au fost adoptate soluții de încetare (96 cazuri față de 67 cazuri). Cu privire la soluțiile de achitare pronunțate în anul 2022, se atestă o reducere cu 19% a cazurilor (56 cazuri față de 69 cazuri), precum și a ponderii acestora (13% față de 19%) din totalul infracțiunilor examinate.

Amenda ca pedeapsă principală, precum și ca pedeapsă principală împreună cu pedeapsa

complementară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și ca pedeapsă complementară aplicată la pedeapsa principală cu închisoarea a fost aplicată pe 207 de fapte, sau peste 75% din cazurile de condamnare, valoarea totală a acestora constituind 22 167 500 lei (444 640 u.c.). Cea mai mare valoarea a amenzii s-a constatat a fi de 600 000 lei (12000 u.c.), în timp ce cea mai mică de 3000 lei (150 u.c.).

Închisoarea a fost dispusă în 130 de cazuri, sau peste 47% din cazurile de condamnare (274). În 105 cazuri, sau peste 81%, din 130 în care instanțele au dispus pedeapsa cu închisoarea, a fost aplicată suspendarea condiționată a executării pedepsei, iar în restul 25 cazuri, sau puțin peste 19% din 130 cazuri, a fost aplicată pedeapsa cu închisoare cu executare reală, ceea ce constituie puțin peste 5% din totalul capetelor de acuzare (426). În 25 de cazuri din 130 cazuri în care s-a dispus executarea reală a pedepsei cu închisoarea, termenul total de închisoare aplicat a constituit 85 ani 9 luni, iar valoarea medie a termenului de închisoare în cauzele respective de corupție este de 3 ani 4 luni. Cel mai mic termen de închisoare a constituit 1 an (12 luni) într-o cauză de corupție, iar cel mai mare termen a fost de 11 ani (132 luni).

Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate a fost dispusă în 74 de cazuri, sau peste 27% din cazurile de condamnare (274). Termenul total al pedepselor complementare sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pentru infracțiunile de corupție în privința cărora instanțele de judecată s-au expus în anul 2022 a constituit 299 ani, valoarea maximă a privării a constituit 7 ani, valoarea medie a termenului a constituit 4 ani, iar minimum stabilit de instanțele de judecată la pedeapsa complementară respectivă a fost de 1 an.

Examinarea cauzelor în procedură simplificată de soluționare a cazurilor în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (art.364¹ CPP) s-a aplicat în 230 de cazuri de acte de corupție și cele conexe corupției, sau în 54% din totalul capetelor de acuzare (426). Din 230 cazuri examinate conform art.364¹ CPP, în 210 de cazuri, instanța a adoptat soluții de condamnare și în 20 cazuri, instanța a emis soluții de încetare a procesului penal. Respectiv, în 196 de cazuri, instanța a dispus judecarea cazurilor în procedură generală, ceea ce constituie aproximativ 46% din totalul capetelor de acuzare.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei penale a fost dispusă în 105 cazuri, sau aproape 25% din totalul capetelor de acuzare (426), sau peste 38% din faptele de condamnare (274), sau aproape 81% din faptele de condamnare în care s-a aplicat pedeapsa cu închisoarea (130). La fel, se consemnează faptul că, cele mai multe cazuri de suspendare condiționată a executării pedepsei penale a fost dispusă pe faptele de corupere activă (42), cu o pondere de peste 32% din cazurile de condamnare cu închisoare, fiind urmată de faptele de trafic de influență (39), cu o pondere de peste 30%, iar estimarea cumulativă a acestor date se prezintă a avea o pondere de 62%, adică de 81 de cazuri din cazurile de condamnare cu închisoare.

Analiza comparativă a soluțiilor adoptate de către instanțele de fond pe cauzele de corupție și conexe corupției în anul 2022 față de anul precedent ține să evidențieze o tendință de aplicare frecventă a pedepsei pecuniare (amenda), exprimată prin creșterea numărului de cazuri cu 60% (207 cazuri față de 129 cazuri), precum și a ponderii din totalul cazurilor de condamnare (75% față de 56%). De asemenea, s-a observat majorarea valorii medii a amenzilor aplicate, de la 91 701 lei în anul 2021 la 107 089 lei în anul 2022, sau cu 17%.

Totodată, în anul 2022, instanțele de fond au aplicat pedeapsa cu închisoarea în 130 cazuri, ceea ce constituit 47% din 274 cazuri de condamnare. Comparativ, în anul precedent, pedeapsa cu închisoarea a fost dispusă în 165 de cazuri sau peste 71% din 231 de cazuri de condamnare. Astfel, se constată diminuarea ratei de aplicare a pedepsei cu închisoare cu 24 puncte procentuale în anul 2022 față de anul 2021. În mare parte, aceasta s-ar datora diminuării ratei de aplicare a pedepsei cu închisoarea pe infracțiunile de trafic de influență (28% în 2022 față de 60% în 2021) cu precădere pe aplicarea pedepselor cu amendă (71% în anul 2022 față de 41% în anul 2021).

Subsidiar, din analiza comparativă față de anul precedent s-a distins majorarea cu 61% (74 cazuri față de 46 cazuri) a numărului de cazuri de aplicare a pedepsei cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate. În același timp, datele consemnează o rată similară de aplicare a pedepsei respective (câte 27% pentru ambele perioade) din totalul cazurilor de condamnare, cu valori aproximativ similare a termenului mediu de privare (4 ani față de 4 ani 1 lună).

INTRODUCERE

Aspirațiile de integrare europeană ale Republicii Moldova au determinat conștientizarea necesității promovării și consolidării instituțiilor și mecanismelor aferente luptei împotriva corupției. Odată cu recunoașterea statutului Republicii Moldova de țară candidat la aderarea la Uniunea Europeană obținut la 23 iunie 2022, unde Consiliul European a recunoscut perspectiva europeană a Republicii Moldova și a decis să-i acorde statutul de țară candidată pentru aderare la Uniunea Europeană, aceasta se obligă la îndeplinirea celor 9 condiții formulate de către Comisia Europeană. Una din condițiile formulate în planul de acțiuni pentru implementarea acestora, se referă la reforma justiției și combaterea corupției, care implică un spectru de acțiuni veritabile destinate fortificării unui stat de drept și lipsit de corupție. În sensul dat, sistemul de drept penal ca parte integrantă a unui sistem de drept național, se modifică sub imperiul politicii penale, care ține să configureze modalitatea de aplicare a unor pedepse proporționale și echitabile, de executare a pedepsei penale, măsuri de prevenire și combatere a criminalității, mecanisme de apărare a valorilor sociale împotriva faptelor care atentează sau aduc atingeri drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Corupția în Republica Moldova afectează guvernarea, activitățile economice, subliniind disparitățile și, în cele din urmă, îi afectează pe cei mai defavorizați, clasa săracă. Drept urmare, respectarea drepturilor omului și lupta împotriva corupției rămân două subiecte asupra cărora Republica Moldova ține să atingă un progres tangibil. În prezent, lupta împotriva corupției a devenit o prioritate pentru guvernul Republicii Moldova, care susține lupta împotriva diferitor forme de corupție și ia atitudine sub impulsul Consiliului Europei. Așadar, consolidarea capacității instituțiilor și mecanismelor naționale cu privire la prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție, cât și diminuarea cazurilor de corupție, se arată a fi unele din principalele tendințe în eradicarea fenomenului corupției.

Analiza strategică privind condamnările adoptate, în cursul anului 2022, în cauze de corupție și acte conexe, precum și fapte coruptibile, s-a elaborat în baza măsurii nr. 3.1. acțiunea 5.b. din Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, aprobat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană pe data de 4 august 2022.

Sursa de informații: La baza efectuării analizei strategice enunțate supra, au stat informațiile disponibile din sursele deschise, inclusiv cele publicate pe portalul național al instanțelor de judecată din RM (<https://instante.justice.md/>), precum și datele prezentate de Procuratura Anticorupție. În proces, nu a fost afectat domeniul protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal.

Eșantionul datelor analizate: Urmare a analizei practicii judiciare penale pe cauzele de corupție și conexe celor de corupție, au fost selectate sentințele instanțelor de judecată de fond, adoptate în perioada anului 2022, publicate pe portalul național al instanțelor de judecată din RM (<https://instante.justice.md/>), precum și datele prezentate de Procuratura Anticorupție.

Astfel, au fost selectate 209 de sentințe judecătorești, adoptate în privința la 256 de inculpați, care au săvârșit în total 426 de fapte (cazuri). Raportarea la numărul de 256 inculpați, se justifică prin faptul că, în unele cazuri, unui singur inculpat i se incriminează mai multe componente de infracțiuni din aceeași categorie sau din categorii diferite. În unele cazuri, una și aceeași persoană a fost condamnată pentru săvârșirea a două, trei sau chiar și mai multe infracțiuni, astfel fiecare din ele constituind o faptă. Iar în unele cazuri, o sentință a fost pronunțată pentru două, trei sau chiar mai multe fapte comise de către una sau mai multe persoane. Totodată, se întrevide că informația prezentată în analiza strategică se rezumă pe fapte (cazuri), astfel încât, fiecare faptă constituie o infracțiune soluționată în instanțele judecătorești.

Aspecte metodologice: În cadrul studiului, se arată că hotărârile judecătorești referite cercetării se raportează la componentele de infracțiuni din categoria infracțiunilor de corupție sau conexe corupției (art.art. 324-329, 332-333, 335, 352¹, 256, 191, 190 CP). Datele colectate au fost filtrate din punct de vedere al categorisirii după indicatorii stabiliți în analiză. Astfel, datele selectate au fost clasificate pe categorii de infracțiuni, categorii de persoane implicate (calitatea specială), pedepse aplicate, după gravitatea faptelor, anul comiterii infracțiunii, expedierii cauzei penale în instanța de judecată, perioada calculată din momentul comiterii infracțiunii și data expedierii cauzei penale în instanța de judecată, perioada examinării cauzelor penale în instanța de judecată etc.

Principalele aspecte reflectate în studiu se prezintă a fi cele cu privire la categoriile de infracțiuni de corupție, la soluțiile adoptate de instanțele de judecată și pedepsele aplicate din rândul pedepsei pecuniare (amenda), pedepsei cu închisoarea și pedepsei cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate. De asemenea, au fost analizate cazurile de examinare a faptelor în procedură simplificată, condamnarea cu executare reală a pedepsei aplicate și condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei. În același timp, s-a distins evaluarea cazurilor de comitere a mai multor episoade de către același inculpat și pedeapsa instanței pentru fiecare episod în parte, cât și pentru concurs de infracțiuni, precum și evidențierea valorii constituante a mitei pe infracțiunile de corupție și conexe corupției în privința cărora instanțele de judecată au adoptat soluții în anul 2022. La stabilirea valorii sumelor în dosarele de corupție analizate, au fost estimate mărimile acestora prin prisma proporțiilor mari și deosebit de mari stabilite conform prevederilor art. 126 CP, deopotrivă cu identificarea domeniilor în care valoarea mitei atestă o pondere semnificativă. În scopul prezentării datelor disponibile în formatul care să faciliteze asimilarea, identificând golurile și focalizarea asupra celor relevante, informațiile au fost integrate în forma tabelară cu distingerea sub-clusterelor prin diferite culori. Interpretarea datelor a fost bazată pe criteriile determinării semnificației enunțurilor și explicării sau comentării acestora, reieșind din aspectele metodologice enunțate supra.

1. CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND INFRAȚIUNILE DE CORUPȚIE ȘI CONDAMNĂRILE ADOPTATE

Prezenta cercetare se axează pe indicii de amploare a cauzelor de corupție și factorii ce determină apariția acestui fenomen negativ. În special, se analizează din punct de vedere cantitativ și calitativ, cazurile de corupție după sentințele pronunțate de instanțele de judecată, fiind dezagregate conform următorilor indicatori:

- categoriilor de infracțiuni de corupție și cele conexe corupției;
- categoriilor de subiecți ai infracțiunilor de corupție;
- soluțiile adoptate de instanța de judecată;
- durata medie de judecare a unui caz de corupție;
- categoriile de pedepse aplicate în cauzele de corupție;
- dispunerea examinării cauzelor în procedură generală sau în procedura simplificată;
- aplicarea măsurii juridico-penale de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei (art.90 CP);
- valoarea mitei pretinse/primite;
- evaluarea cazurilor de comitere a mai multor episoade de către același inculpat și pedeapsa instanței pentru fiecare episod în parte, cât și pentru concurs de infracțiuni, etc.

Analiza după acest conglomerat de indicatori ne permite să evaluăm cât de uniformă și echidistantă în Republica Moldova este practica instanțelor judecătorești în cauzele de corupție.

În perioada de cercetare 1 ianuarie 2022 – 31 decembrie 2022 (12 luni) au fost identificate și analizate 209 hotărâri judecătorești emise de prima instanță în privința a 256 persoane, care au săvârșit în total 426 de fapte (cazuri). În context, se poate de menționat că numărul de hotărâri analizate reprezintă circa 1,8% din numărul total de hotărâri adoptate de instanțele de fond în cauze penale, disponibile public pe pagina oficială www.instante.justice.md din perioada respectivă¹.

Analiza comparativă a cazurilor de corupție și conexe corupției examinate în instanțele de judecată atestă o anumită diferență față de anul 2021, în care au fost înregistrate 193 de sentințe și 367 fapte comise de către 257 persoane. Astfel, datele indică despre majorarea cu 10% a numărului de inculpați (de la 233 în anul 2021 la 256 persoane în 2022) deferiți justiției, creșterea cu 16% a numărului de infracțiuni examinate în instanțele judecătorești (de la 367 episoade în 2021 la 426 de episoade în 2022), precum și majorarea cu 8% a numărului de sentințe adoptate de instanțele de fond (de la 193 sentințe în 2021 la 209 sentințe în anul 2022).

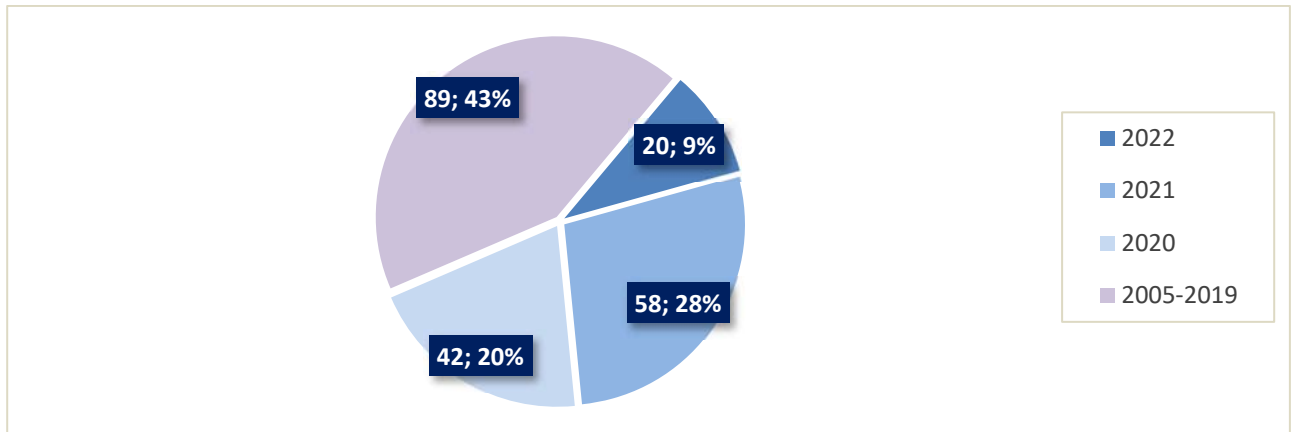
În anul 2022, soluțiile instanțelor de fond au fost, în mare parte, pronunțate pe marginea faptelor prejudiciabile săvârșite în anii precedenți. Așadar, din numărul total de 209 de sentințe pronunțate anul 2022, în număr de 20 sentințe au fost pronunțate cu privire la 25 fapte care au fost săvârșite

---

¹ Cifra se remarcă ca fiind relativă, din motivul lipsei unor hotărâri judecătorești pe pagina web oficială www.instante.justice.md

În anul 2022, ceea ce constituie 9% din totalul sentințelor pronunțate. La fel, 58 de sentințe au fost pronunțate cu privire la 110 fapte comise în anul 2021, cu o pondere de 28%, iar 42 de sentințe – pentru 84 fapte săvârșite în anul 2020, având o pondere de 20%, iar restul - 89 de sentințe – pentru 207 fapte săvârșite în anii 2005-2019, cu o pondere totală de 43%. Astfel, majoritatea faptelor de corupție și conexe corupției (48%) descoperite se atribuie anilor 2020-2021, preponderent fiind faptele comise în anul 2021.

Figura nr.1 Repartizarea sentințelor adoptate în anul 2022 în dependență de anul comiterii faptei

În Capitolul 4 al prezentului studiu se va analiza detaliat aspectele ce țin de durata examinării cauzelor penale în instanța de judecată cu pronunțarea sentințelor în anul 2022, însă care are ca indice calificativ cu privire la combaterea criminalității latente rata de examinare a cauzelor penale într-un termen de până la 12 luni de la data expedierii cauzei în instanța de judecată, indiferent de data comiterii faptei prejudiciabile. La fel, se vor reflecta datele privind rata de condamnare, fapt care va releva suplimentar din alt punct de vedere combaterea criminalității în domeniul actelor de corupție și celor conexe corupției.

Categoriile de infracțiuni de corupție și cele conexe corupției: În principal, hotărârile judecătorești analizate se referă la următoarele componente de infracțiuni din categoria infracțiunilor de corupție sau conexe corupției:

- corupere pasivă (art. 324 Cod penal);
- corupere activă (art. 325 Cod penal);
- trafic de influență (art. 326 Cod penal);
- abuzul de putere sau abuzul de serviciu (art. 327 Cod penal);
- excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 Cod penal);
- neglijența în serviciu (art. 329 Cod penal);
- falsul în acte publice (art. 332 Cod penal);
- luarea de mită (art. 333 Cod penal);
- abuzul de serviciu (art. 335 Cod penal);
- falsul în declarații (art. 352¹ Cod penal);
- primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației

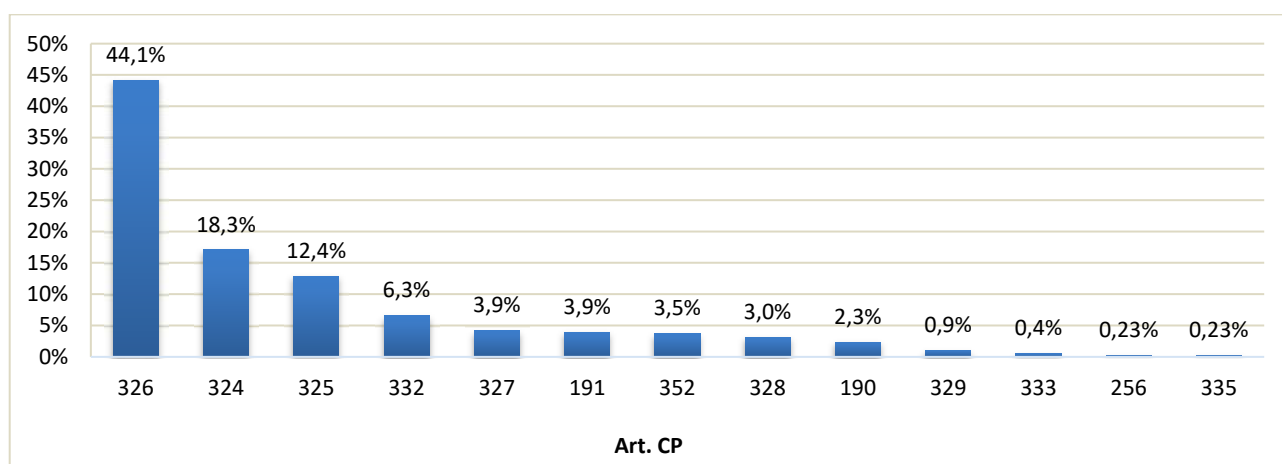
(art. 256 Cod penal);

- delapidarea averii străine (art. 191 Cod penal);
- escrocheria (art.190 Cod penal).

Din eșantionul sentințelor analizate, categoriile de infracțiuni precum: traficul de influență, coruperea pasivă, corupere activă, falsul în acte publice, abuzul de putere sau abuzul de serviciu în sectorul public se prezintă a avea cea mai mare pondere în raport cu celelalte tipuri de infracțiuni analizate.

Respectiv, traficul de influență reprezintă 44% (188 fapte) din cazurile soluționate în instanțele de judecată (426 fapte prejudiciabile), coruperea pasivă și corupere activă reprezintă 31% (131 fapte), iar falsul în acte publice, abuzul de putere sau abuzul de serviciu în sectorul public reprezintă 10% (44 fapte). Alte categorii de infracțiuni reprezintă 15% (63 fapte) din cazurile soluționate în instanțele de judecată. Foarte rare sunt cazurile de examinare a formelor de abuz de putere sau abuz de serviciu și luarea de mită, fiind înregistrate cumulativ 19 cazuri, cu o pondere de peste 4%, din totalul faptelor prejudiciabile (426 fapte). Această constatare eventual se poate datora dificultății organelor de drept de a proba aceste categorii de fapte de corupție.

Figura nr.2 Incidența faptelor prejudiciabile

Astfel, categoriile de infracțiuni stabilite ca fiind cu o pondere majoritară se cuprind în componențele de infracțiuni clasice de corupție, precum traficul de influență, corupere pasivă, corupere activă, însumând 319 cazuri sau peste 74% din numărul infracțiunilor cu privire la care s-au expus instanțele de judecată prin sentință, fapt care demonstrează caracterul stabil al spectrului infracțional din domeniul infracțiunilor de corupție.

Aceasta implică, pe de o parte, o anumită experiență acumulată în investigarea și transmiterea în instanța de judecată a infracțiunilor de corupție clasice, iar pe de altă parte, dezvoltarea unei practici judiciare în domeniul infracțiunilor de corupție, instanțelor de judecată fiindu-le preponderent necesar de a aprecia comiterea actelor de corupție clasice.

Tabelul nr.1 Ponderea faptelor prejudiciabile

Art. CP	Numărul de episoade	Ponderea, %
326	188	44,1
324	78	18,3
325	53	12,4
332	27	6,3
327	17	3,9
352 ¹	17	3,9
191	15	3,5
328	13	3,0
190	10	2,3
329	4	0,9
333	2	0,4
256	1	0,23
335	1	0,23
Total	426	100

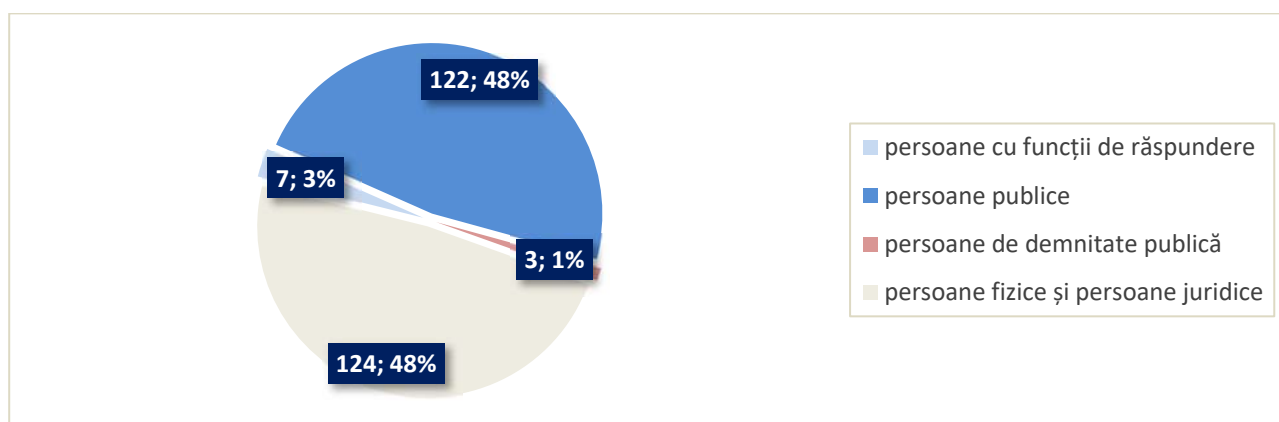
Comparând datele analizate cu perioada anterioară (anul 2021), se constată o tendință de creștere a cazurilor de trafic de influență (188 față de 156) și corupere pasivă (78 față de 26). Cazurile de corupere activă s-au redus semnificativ față de anul 2021 (53 față de 71). Un număr minim se constată în cazurile primirii unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației, de la 2 fapte înregistrate în anul 2021 la 1 faptă înregistrată în anul 2022. Spre deosebire de perioada anului precedent, în anul 2022 nu a fost înregistrat nici un caz de îmbogățire ilicită examinat de instanțele de fond.

Categoriile de subiecți ai infracțiunilor de corupție: Analiza subiecților actelor de corupție și conexe corupției se referă la infracțiunile de corupție comise de:

- funcționari publici de conducere de nivel superior
- subofițeri, ofițeri, ofițeri superiori, ofițeri principali și ofițeri de investigații
- specialist, specialist principal al Serviciului Vamal
- administrator al întreprinderii de stat
- avocat
- executor judecătoresc
- primari și viceprimari
- persoane din sfera medicală
- militar
- controlor de bilete S.A.
- administratori SRL
- persoane fizice
- șef Direcție IPM
- șef serviciu
- secretar Consiliul local
- director Gimnaziu
- contabil S.A.
- inspector vamal
- judecător
- procuror
- agent imobiliar
- pădurar
- inspector fiscal
- inginer cadastral
- șofer

Este de menționat că, corupții sunt persoanele care dețin calitate specială de persoană publică, care utilizează funcția sa în scopul obținerii unor foloase personale, fiind în detrimentul interesului public, iar corupătorii sunt persoanele ce atentează la relațiile sociale care reglementează buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică. Raportat la numărul de persoane (256) în privința cărora au fost adoptate soluții de instanța de judecată, circa 3% (7 persoane) din categoria subiecților infracțiunilor de corupție se atribuie la persoane cu funcție de răspundere, circa 48% (122 persoane) la persoane publice și circa 1% (3 persoane) la persoane cu funcție de demnitate publică. În celelalte cazuri, și anume, în proporție de 48% (124 persoane), subiecții infracțiunilor de corupție se atribuie la persoanele fizice și persoanele juridice.

Figura nr.3 Categoriile de subiecți ai infracțiunilor de corupție

Potrivit art.123 CP, „(1) Prin persoană cu funcție de răspundere se înțelege persoana căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice. (2) Prin persoană publică se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public. (3) Prin persoană cu funcție de demnitate publică se înțelege: persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova sau care este investită în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern, altă persoană cu funcție de demnitate publică stabilită prin lege; persoana căreia persoana cu funcție de demnitate publică i-a delegat împuternicirile sale.”

Astfel, reieșind din prevederile art.123 alin.(1) din Codul penal, din sentințele analizate subiecții - persoanele cu funcții de răspundere prezintă următoarele categorii:

- angajați din domeniul medical (medic, felcer, asistent medical) - 6
- șef Serviciu Aviasan – 1

În conformitate cu art.123 alin.(2) Cod penal, dintre subiecții - persoanele publice, sentințele analizate se referă la următoarele categorii de subiecți:

- polițiști - 31
- consilieri locali – 2
- director Î.M. – 2
- director Î.S. – 1
- directori interimari IMSP - 2
- director Î.S. „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” – 1
- jurist APL – 1
- secretari CL – 2
- specialist în construcții APL – 1
- specialist principal în Penitenciar - 2
- executori judecătorești - 3
- avocați – 6
- angajați din domeniul educației (Director gimnaziu, Șef DETS) – 4
- angajați Serviciul Vamal – 20
- inginer-inspector ISST – 1
- ingineri cadastral OCT – 4
- inspector principal ANTA – 1
- inspector superior în cadrul Secției calificare a conducătorilor – 1
- inspector superior al DCMPP din cadrul APC – 1;
- șef Direcție IPM – 1
- inspector superior IPM – 1
- proiectant specialist în domeniul construcției – 1
- șef al Direcției generale CTAS – 1
- comandant Unitate Militară – 1
- pădurari – 3
- inspector DST Nord a AST - 1
- inginer inspector Î.S. „Intehagro” – 1
- primari, viceprimari – 13
- director CPS Unitatea Militară – 1
- persoane din cadrul APC și APL - 23

De asemenea, în conformitate cu art.123 alin.(3) CP, sentințe care se referă la subiecți speciali - persoane cu funcție de demnitate publică, constituie următoarele categorii de subiecți:

- primar – 1
- procuror – 1
- judecător - 1

Cu referire la incidența statutului de subiect special al infracțiunilor de corupție, acesta se atestă a fi în proporție de 52% (132 persoane) din numărul total al persoanelor în privința cărora instanța de judecată a adoptat o hotărâre judecătorească. Majoritatea subiecților în privința cărora a fost adoptată o hotărâre judecătorească constituie polițiști, fapt ce reprezintă 12% (31 persoane) din rândul subiecților care exercită funcții în conformitate cu art.123 alin.(2) Cod penal. Următoarele categorii de subiecți reprezintă: angajații din cadrul Serviciului Vamal - 8% (20 persoane), primari și viceprimari - 4% (11 persoane), etc. În acest fel, ponderea aproximativ egală dintre subiecții speciali ai infracțiunilor de corupție și alte categorii de subiecți denotă spectrul extins de participare la acte de corupție și conexe corupției și relevă contribuirea activă la acte de corupție și conexe corupției a unor categorii de subiecți cu statut diferit.

În privința a 31 de polițiști care au săvârșit 48 de fapte prejudiciabile, instanțele de judecată au pronunțat 28 soluții de condamnare, 8 soluții de achitare, dintre care 3 au fost adoptate din motivul inexistenței faptei infracțiunii, iar 5 s-au rezumat la lipsa elementelor infracțiunii, iar în 12 cazuri, instanțele au dispus încetarea procesului penal. Motivul încetării a constituit expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală (9 fapte) și fapta constituie o contravenție (3 fapte). Pedepsele cu închisoarea au fost dispuse în privința a 7 inculpați, executarea căroră, însă, a fost suspendată condiționat în 6 cazuri, în acest fel, pedepse sub formă de închisoare cu executare reală pentru faptele respective a fost aplicată doar într-un singur caz. Pedepsele sub formă de amendă au fost aplicate în 16 cazuri și, respectiv, pedepsele complementare sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate a fost aplicată în 12 cazuri, pe un termen mediu de 5,4 ani (63 luni). Valoarea însumată a pedepsei cu amenda a constituit 2 305 500 lei (46200 u.c.).

Cu referire la soluțiile adoptate în privința celor 14 primari și viceprimari, care au săvârșit în total 24 de fapte prejudiciabile, în privința a 6 capete de acuzare, instanțele de judecată au pronunțat soluții de condamnare. Cu referire la 5 capete de acuzare, instanțele au dispus achitarea persoanelor, în 2 cazuri din motivul lipsei elementelor infracțiunii, iar în 3 cazuri a fost constatat inexistența faptului infracțiunii. În alte 13 cazuri, instanțele au adoptat soluții de încetare a procesului penal, toate din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. Totodată, în 6 cazuri de învinuire instanțele de judecată au aplicat pedeapsa cu amenda în valoare totală de 435 000 lei (8700 u.c.). Într-un singur caz în care a fost aplicată pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 24 de luni, instanța a decis suspendarea condiționată a executării pedepsei, astfel că pedeapsa sub formă de închisoare cu executare reală nu s-a dispus. Pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate a fost aplicată în 5 cazuri, pe un termen mediu de 5 ani (60 luni).

În privința celor 20 de angajați ai Serviciului Vamal, care au săvârșit 23 de fapte prejudiciabile, instanțele de judecată au emis 18 sentințe de achitare, toate din motivul lipsei elementelor infracțiunii și 5 sentințe de încetare, la fel, toate din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, nefiind, însă, adoptate careva soluții de condamnare.

Soluțiile adoptate de instanța de judecată: Studiul efectuat a relevat câteva tipuri de hotărâri adoptate de instanțele de judecată în legătură cu examinarea cazurilor de corupție și conexe corupției. Astfel, de instanțele de judecată au fost adoptate următoarele tipuri de soluții:

- hotărâri de condamnare cu aplicarea pedepselor penale;
- hotărâri de condamnare cu liberarea de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea prescripției sau amnistiei;
- hotărâri de încetare a procesului penal;
- hotărâri de achitare.

În acest context, urmează de menționat că, hotărârile de condamnare cu liberarea de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea prescripției sau amnistiei și hotărârile de încetare a procesului penal, în esență, constituie hotărâri analogice, fiind diferită procedura în rezultatul căreia se adoptă hotărârile respective. În ambele tipuri de hotărâri se constată săvârșirea infracțiunii de corupție și lipsește aplicarea vreunei pedepse penale ca remediu de prevenire și combatere a infracționalității. De aceea, în studiul respectiv hotărârile de condamnare cu liberarea de pedeapsă penală și hotărârile de încetare a proceselor penale vor fi clasificate în mod convențional ca hotărâri de încetare.

Datele dezagregate denotă că infracțiunile grave au deținut o pondere majoră, și anume 64%, în componența infracțiunilor de corupție și celor conexe corupției, pe marginea cărora instanțele de fond au adoptat soluții în anul 2022. Din categoria infracțiunilor grave, 90% din faptele de trafic de influență au finalizat cu soluții de condamnare. Faptele de corupere activă din aceeași categorie de gravitate au înregistrat o rată de condamnare de 89%, iar în cazul infracțiunilor de corupere pasivă, rata de condamnare a fost de 74%.

Din categoria infracțiunilor mai puțin grave, faptele de trafic de influență au fost condamnate în 98% și, respectiv, infracțiunile de luare de mită au înregistrat o rată absolută de condamnare. Situația este însă diferită în privința infracțiunilor ușoare, pe marginea cărora în 88 la sută a fost dispusă încetarea proceselor penale și achitarea inculpaților. Și doar în 12%, infracțiunile ușoare au finalizat cu soluții de condamnare.

Tabelul nr.2 Incidența condamnărilor după gravitatea faptelor săvârșite

Gravitatea faptei	Episoade	Condamnare	Achitare	Încetare	Închisoare				Amenda			Privare		
					Total	executare reală		executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri	luni
						cazuri	luni	cazuri	luni					
Deosebit de grave	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Grave	273	217	26	30	120	23	988	97	2448	160	373100	18590500	62	3144
Mai puțin grave	63	46	4	13	9	2	42	7	81	37	63200	3160000	2	84
Ușoare	89	11	25	53	1	0	0	1	6	10	8340	417000	10	360
Total	426	274	56	96	130	25	1030	105	2535	207	444640	22167500	74	3588

Este de menționat că, atât din categoria infracțiunilor grave și mai puțin grave, cât și cele ușoare, faptele comise în anul 2022 au înregistrat o rată absolută de condamnare (100%). Pe când faptele grave comise în anii 2020-2021 au înregistrat o rată de condamnare între 91-94%, iar în cazul celor grave comise în anii 2005-2019, rata de condamnare a scăzut până la 60%. Din categoria

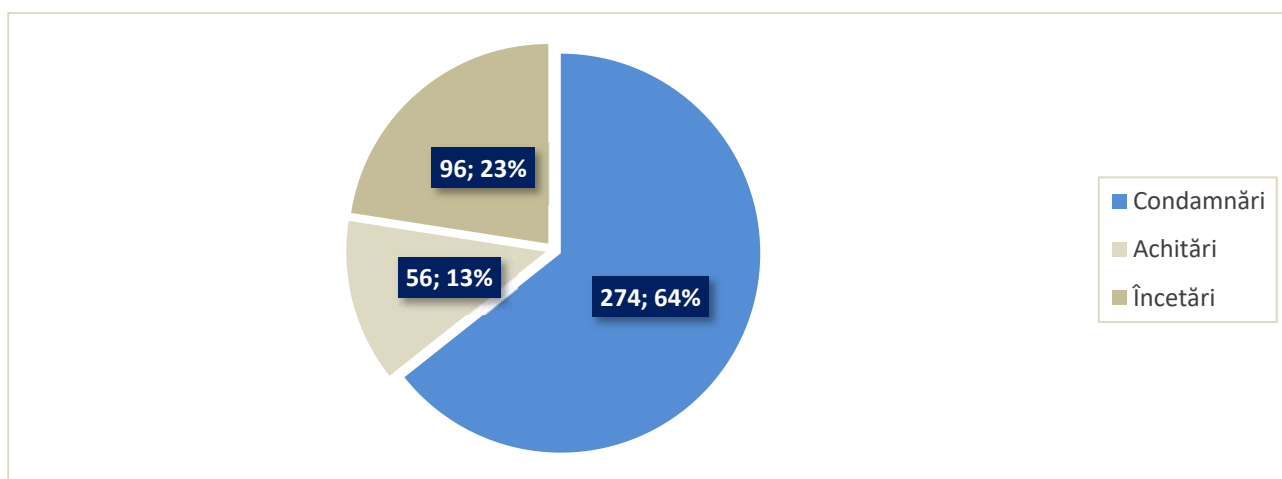
infracțiunilor ușoare, cele comise în anii 2005-2019 au înregistrat, însă, o rată absolută de încetare și achitare.

Tabelul nr.3 Soluțiile adoptate în anul 2022 după gravitatea faptelor și anul săvârșirii

Gravitatea faptei după anul săvârșirii	Episoade	Condamnare	Achitare	Încetare
Deosebit de grave	1	-	1	-
2005-2019	1	-	1	-
Grave	273	217	26	30
2022	23	23		
2021	68	64	2	2
2020	70	64	3	3
2005-2019	112	66	21	25
Mai puțin grave	63	46	4	13
2022	1	1		
2021	34	34		
2020	9	8		1
2005-2019	19	3	4	12
Ușoare	89	11	25	53
2022	1	1		
2021	8	8		
2020	5	2		3
2005-2019	75		25	50
Total	426	274	56	96

În total, analiza soluțiilor judecătorești adoptate pe 426 fapte prejudiciabile în privința a 256 persoane atestă o rată de 64% hotărâri de condamnare (274 fapte prejudiciabile), 13% hotărâri de achitare (56 fapte) și 23% hotărâri de încetare (96 fapte). De altfel, cea mai înaltă rată a condamnărilor îi revine infracțiunilor din categoria celor grave (79%), urmată de infracțiunile mai puțin grave (73%) și, respectiv, infracțiunile ușoare care au înregistrat cea mai scăzută rată de condamnare (12%).

Figura nr.4 Soluțiile instanțelor de fond pe actele de corupție și cele conexe corupției în anul 2022

Totodată, în privința a 157 de persoane din 256 de persoane (61%) instanțele de fond au emis sentințe de condamnare pe marginea a 274 fapte, în timp ce în privința a 47 de persoane (18%) din numărul total de inculpați, instanțele au emis sentințe de achitare pe 56 fapte. În privința a 60 persoane (23%), instanțele au încetat procesul pe 96 fapte. Se menționează că, din numărul total de 256 persoane, instanța de judecată a adoptat soluții diferite în privința a 8 persoane reieșind din faptele incriminate, fiind adoptate astfel soluții de condamnare, soluții de achitare și soluții de încetare.

Datele comparative față de anul precedent denotă o majorare cu 19% a numărului de fapte prejudiciabile în privința cărora instanțele de fond au adoptat soluții de condamnare (274 cazuri față de 231), însă ponderea acestora din totalul infracțiunilor examinate a rămas neschimbată (64% față de 63%). Similar, s-au majorat cu 43% numărul de fapte în privința cărora au fost adoptate soluții de încetare (96 cazuri față de 67 cazuri), având aceeași tendință a ponderii în structura infracțiunilor examinate (23% față de 18%). Cu privire la soluțiile de achitare pronunțate în anul 2022, se atestă o reducere cu 19% a cazurilor (56 cazuri față de 69 cazuri), precum și a ponderii acestora (13% față de 19%) din totalul infracțiunilor examinate.

Motivele soluțiilor de încetare: Rezultând din datele analizate, se observă că cel mai frecvent motiv indicat în soluțiile de încetare a procesului penal îl constituie expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală (74 fapte prejudiciabile), fiind urmat de aplicarea amnistiei (13 fapte). În cazul a 6 fapte prejudiciabile, instanța de judecată a încetat procesul din motivul că în acțiunile inculpaților lipsește caracterul infracțional al faptei, în procesul penal urmând a fi aplicate prevederile art.332 alin.(2) CPP, care stipulează că, în cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional. În 2 cazuri, instanța a încetat procesul penal, din motivul intervenirii decesului inculpaților, iar într-un singur caz, din motiv că persoana a fost recunoscută iresponsabilă.

Motivele soluțiilor de achitare: Raportându-ne la rata achitării condamnaților de 13% (56 fapte) din 426 fapte prejudiciabile, instanțele de fond s-au rezumat la inexistența faptei infracțiunii (9 fapte), la lipsa elementelor infracțiunii (46 fapte) și pe motiv că fapta inculpatului nu este prevăzută de legea penală (1 faptă), cu dispunerea reabilitării depline a acestora.

Totodată, analizând soluțiile adoptate de către instanțele de judecată în dependență de categoriile de infracțiuni, în cazul traficului de influență regăsit în 188 de fapte prejudiciabile, în circa 91% (172 fapte) au fost adoptate sentințe de condamnare, în circa 5% (9 fapte) de cazuri au fost pronunțate sentințe de încetare și în circa 4% (7 fapte) de cazuri s-au adoptat sentințe de achitare.

La fel, în cazul corupției pasive și corupției active, din soluțiile adoptate de instanțele de judecată (131 – fapte prejudiciabile), în aproximativ 56% (74 fapte) au fost adoptate sentințe de condamnare,

în 17% (22 fapte) de cazuri au fost pronunțate sentințe de încetare și în 27% (35 fapte) de cazuri inculpații au fost achitați.

Categoriile de pedepse aplicate în cauzele de corupție și cele conexe corupției: Analiza cazurilor în care au fost adoptate decizii de condamnare (274 de cazuri) a constatat aplicarea amenzii în 206 de cazuri, sau peste 75%, aplicarea pedepsei de condamnare cu închisoarea cu executare reală în 25 de cazuri, sau peste 19% din 130 cazuri de pedeapsă cu închisoarea în care s-a aplicat condamnarea cu suspendarea executării pedepsei penale în 105 de cazuri și privarea persoanei de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în 74 cazuri, sau peste 27%.

Subsidiar, datele analizate au remarcat că, în toate cazurile de corupere pasivă din categoria celor grave, s-a dispus aplicarea pedepselor cu închisoare împreună cu amenda și privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții (20 cazuri sau 7% din condamnări). Coruperea activă din aceiași categorie de gravitate, a fost sancționată în mare parte prin aplicarea pedepsei cu închisoarea împreună cu amendă, în 43 de cazuri sau 16% din cazurile de condamnare.

Iar în privința infracțiunilor grave de trafic de influență, instanțele au aplicat pedepse în mod neuniform, și anume, închisoarea ca pedeapsă principală distinctă în 44 de cazuri (adică 16% din condamnări) și amenda ca pedeapsă principală distinctă în 86 de cazuri sau 31% din condamnări. Relevant, în 21 fapte de trafic de influență, instanțele de judecată au aplicat privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții, ca pedeapsă complementară, în ordinea prevederilor Părții Generale din Codul Penal (art. 65).

Aplicarea măsurii juridico-penale de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale (art.90 CP): Condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei a fost aplicată în 105 de cazuri din 130 cazuri în care s-a aplicat pedeapsa cu închisoarea, iar aceste date ar reprezenta o pondere de peste 81% la sută din situația generală pe toate categoriile de infracțiuni de corupție analizate. Respectiv, se consemnează 25 de cazuri în care inculpații au primit pedeapsă cu închisoare cu executare reală, iar aceasta ar semnifica puțin peste 19% din cazurile de aplicare a pedepsei cu închisoarea (130) și puțin peste 9% din cazurile de condamnare (274).

Valoarea mitei pretinse/primate: Din 426 de cazuri, au fost constatate 293 de cazuri în care persoanele au primit mită. Valoarea totală a mitei primite a constituit suma de 9 250 533 lei, ceea ce în mediu reprezintă suma de 31 571 lei. Valoarea maximă a mitei primite a constituit suma de 2 206 730 lei, care se încadrează în proporții deosebit de mari, pe infracțiunea de trafic de influență prevăzută de art.326 alin.(3) CP, ca fiind săvârșită în anul 2016. Cea mai mică valoare a mitei s-a stabilit a fi în sumă de 50 lei, pe infracțiunea de corupere pasivă prevăzută de art.324 alin.(4) CP, săvârșită în anul 2016, valoarea acesteia fiind încadrată în limita proporțiilor ce nu depășesc 100 u.c.

Disponerea examinării cauzelor în procedură generală sau în procedură simplificată: Procedura simplificată de soluționare a cazurilor în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (art.364¹

CPP), a fost aplicată în 230 de cazuri (54%) de acte de corupție și cele conexe corupției, dintre care în 210 de cazuri în care instanța a adoptat soluții de condamnare și în 20 cazuri în care instanța a emis soluții de încetare a procesului penal. Respectiv, în 196 cazuri, instanța a dispus judecarea în procedură generală (46%).

Durata examinării cauzelor de corupție în instanța de judecată: În mediu, durata de judecare a unei cauze de corupție este de 617 zile (circa 1 an 8 luni). Cea mai mică perioadă de examinare a unui proces judiciar într-o cauză de corupție a fost de 8 zile, iar cea mai mare a constituit 2722 zile (circa 7,5 ani).

Din numărul total al faptelor infracționale (426 fapte prejudiciabile) cu privire la care au fost adoptate 209 sentințe în anul 2022 și parvenite în instanța de judecată începând cu anul 2015, circa 55% (115 sentințe) se referă la cauzele penale pe fapte de corupție care au fost examinate și adoptate soluții într-o perioadă de până la 1 an, circa 15% (32 sentințe) se referă la cauzele penale pe fapte de corupție care au fost examinate și soluționate timp de până la 2 ani, circa 10% (21 sentințe) se referă la cauzele penale pe fapte de corupție care au fost examinate într-o perioadă de până la 3 ani, circa 16% (33 sentințe) se referă la cauzele penale pe fapte de corupție care au fost examinate în perioada cuprinsă între 3-5 ani, iar circa 4% (8 sentințe) au fost examinate și pronunțate sentințe într-o perioadă mai mare de 5 ani. Așadar, rata medie de judecare a unei cauze de corupție este de 1.7 ani, iar rata maximă o constituie 7.5 ani.

2. INFRAȚIUNI DE CORUPȚIE

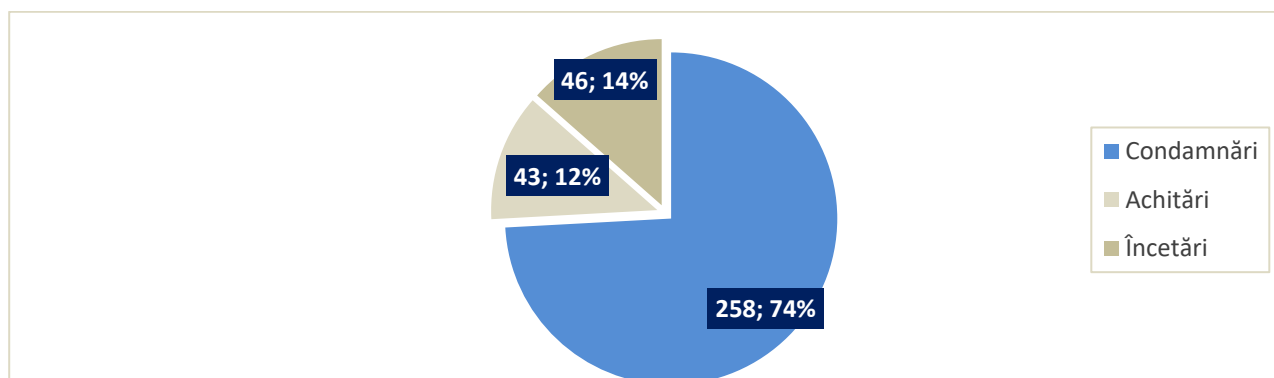
Analiza strategică pe acte de corupție se referă la 347 fapte prejudiciabile, cu o pondere de aproximativ 82% din numărul total de cazuri analizate (426 fapte). Cazurile de corupție examinate în instanța de judecată cu adoptarea hotărârilor în anul 2022 se referă la componentele de infracțiune de trafic de influență (art.326 CP) – 188 de cazuri, ceea ce reprezintă 54% din totalul cazurilor examinate, coruperea pasivă (art. 324 CP) – 78 de cazuri, adică 22% din totalul de cauze examinate, coruperea activă – 53 cazuri, reprezentând 15% din hotărâri adoptate, și deja delapidarea averii străine (art.191 CP) – 15 cazuri cu ponderea 4%, escrocheria (art.190 CP) 10 cazuri cu ponderea de 3%, luarea de mită (art.333 CP) – 2 cazuri (0,6%) și primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației (art. 256 CP) – 1 episod (0,3%).

Tabelul nr.4 Cazurile de corupție examinate de către instanțele de judecată în anul 2022

Art. CP	Denumire articol	Număr de cazuri	Pondere, %
324	Coruperea pasivă	78	22,5
325	Coruperea activă	53	15,3
326	Traficul de influență	188	54,1
333	Luarea de mită	2	0,6
256	Primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației	1	0,3
191	Delapidarea averii străine	15	4,3
190	Escrocheria	10	2,9
Total		347	100

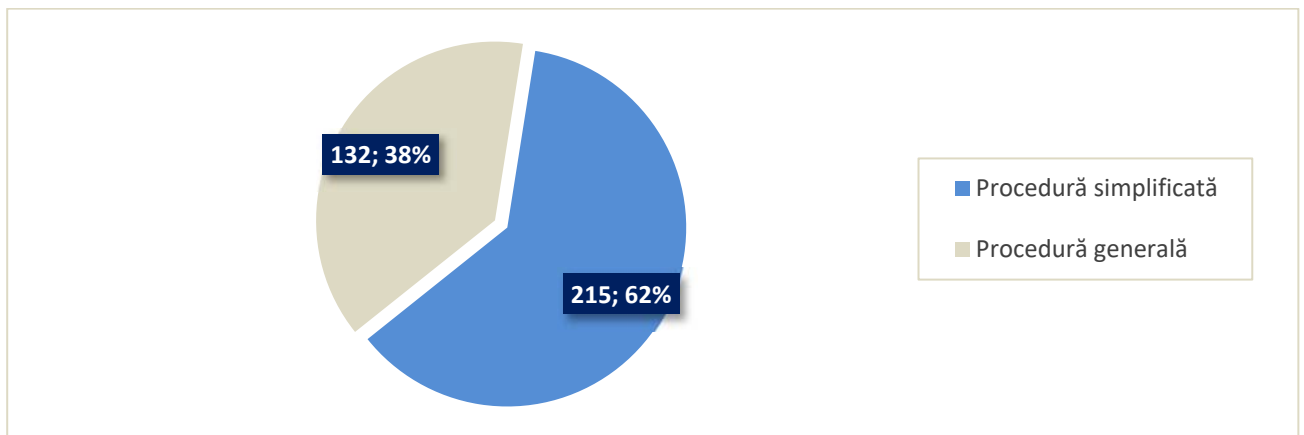
Cu referire la soluțiile adoptate de către instanțele de judecată pe acte de corupție (348 fapte), din numărul total de cauze de corupție (426 fapte), se relevă că rata de condamnare constituie 74% (258 fapte), iar achitățile circa 12% (43 fapte). În puțin peste 14% (46 fapte), instanțele au dispus încetarea procesului penal.

Figura nr.5 Soluțiile instanțelor de fond pe acte de corupție

În partea ce ține de aplicarea procedurii simplificate de soluționare a cazurilor în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (art.364¹ CPP), aceasta s-a aplicat în 215 de cazuri, dintre care în 202 de cazuri în care instanța a adoptat soluții de condamnare și în 13 cazuri în care instanța a emis soluții de încetare a procesului penal. Respectiv, în 132 cazuri, instanța a dispus judecarea cazurilor în procedură generală.

Figura nr.6 Procedura de judecare a cauzelor

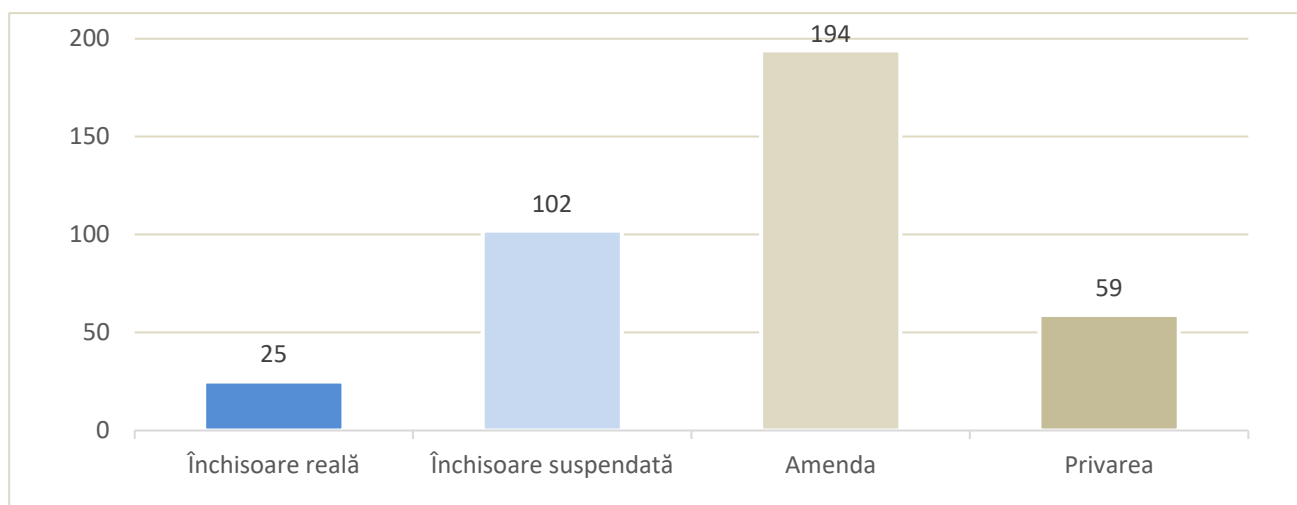
În alt context, studiul ține să releve eșantionul de date privind categoriile de pedepse aplicate de către instanța de judecată, examinând caracterul legal al acestora, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp și din considerentul că trebuie să fie și juste, adică să se respecte criteriul proporționalității, care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăției persoanei.

Astfel, în cadrul cercetării ținem să evidențiem faptul dacă scopul pedepsei penale a fost atins pe deplin, fiind ca o măsură de constrângere statală îndreptată spre restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și spre prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane (art.61 CP).

Totodată, s-a examinat aspectul ce ține de asigurarea aplicării de către instanțele de judecată a pedepsei prevăzute expres de sancțiunea normei penale, inclusiv cu aplicarea pedepselor complementare care sunt obligatorii.

Analiza pedepselor aplicate în cauzele de corupție din perioada de referință denotă stabilirea pedepsei cu închisoarea cu executare în proporție de 10% (25 cazuri) din cazurile condamnate, a sancțiunii pecuniare (amenda) în proporție de 75% (194 cazuri), iar privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a desfășura o anumită activitate în proporție de 23% (59 cazuri), iar suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea a fost dispusă în 39% (102 cazuri) din cazurile condamnate.

Figura nr.7 Pedepsele instanțelor de fond pe acte de corupție

Durata medie a termenului de închisoare aplicat este de 2,3 ani. Cel mai mic termen de închisoare a constituit 4 luni, iar cel mai mare 11 ani. Valoarea medie a amenzilor aplicate constituie 2219,5 u.c., ceea ce constituie 110 670 lei. Cea mai mare amendă a fost de 12000 u.c. în valoare de 600 000 lei, iar cea mai mică de 750 u.c. în valoare de 37 500 lei.

Termenul mediu al unei pedepse aplicate în baza art.65 CP este de 3 ani 10 luni, cel mai mic termen aplicat este de 2 ani, iar cel mai mare de 7 ani. Privarea de a exercita anumite funcții sau de a desfășura o anumită activitate de 7 ani a fost aplicată în privința unui polițist. Aplicarea sancțiunilor complementare pentru fapte de corupție, închisoarea alături de sancțiunea complementară amenda a fost aplicată în 42 de cazuri. Închisoarea, amenda și privarea de drept a fost aplicată în 18 cazuri.

Tabelul nr.5 Pedepsele aplicate pe cauzele de corupție în anul 2022

Articol CP	Episoade	Condamnare	Închisoare					Amenda			Privare		Achitare	Încetare
			Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri	luni		
				cazuri	luni	cazuri	luni							
324	78	27	20	3	156	17	776	27	98650	4932500	27	1812	29	22
325	53	47	46	4	108	42	690	44	90500	4465000	1	36	6	-
326	188	172	49	10	268	39	855	123	241450	12072500	21	540	7	9
333	2	2	2	1	24	1	12	-	-	-	2	84	-	-
256	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
191	15	4	4	2	48	2	112	-	-	-	4	96	-	11
190	10	6	6	5	426	1	12	-	-	-	4	216	1	3
Total	347	258	127	25	1030	102	2457	194	430600	21470000	59	2784	43	46

Prin urmare, din totalul faptelor de corupție analizate, se remarcă că majoritatea faptelor

infracționale sunt reprezentate de infracțiunile clasice de corupție, precum traficul de influență, corupere pasivă, corupere activă, însumând 319 fapte, reprezentând aproape 74% din numărul infracțiunilor (426 fapte prejudiciabile) examinate de instanțele de judecată prin sentință.

Astfel, din rândul infracțiunilor menționate *supra*, se consemnează adoptarea hotărârilor de condamnare pe 246 fapte, cu o rată de condamnare de circa 77%, dintre care s-a dispus pedeapsa sub formă de închisoare în 115 cazuri, cu o pondere de peste 46% din cazurile respective de condamnare (246). În 98 din 115 de cazuri, ceea ce reprezintă o pondere de peste 85%, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat în baza art. 90 CP. Respectiv, se consemnează doar 17 cazuri în care pedeapsă sub formă de închisoare a fost numită cu executare reală, iar aceasta ar reprezenta circa 15% din cazurile de aplicare a pedepsei cu închisoarea (din 115) și puțin peste 6% din cazurile de condamnare (246).

2.1. Coruperea pasivă (art.324 CP)

Cu referire la 78 de fapte de corupere pasivă, instanța de judecată a pronunțat 27 soluții de condamnare, 29 soluții de achitare și 22 hotărâri de încetare. Motivul încetării procesului penal a constituit expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală (21 fapte) și fapta constituie o contravenție (1 faptă). Cu privire la cazurile în care instanța a emis sentințe de achitare, motivul invocat, se arată a fi lipsa elementelor infracțiunii (26 fapte) sau lipsa faptului infracțiunii (3 fapte).

În partea ce ține de examinarea cazurilor în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (art.364¹ CPP), aceasta s-a aplicat în privința a 19 cazuri în care s-au emis sentințe de condamnare și în 6 cazuri în care s-au emis sentințe de încetare a procesului penal. În 53 de cazuri, instanța a dispus soluționarea cauzelor în procedură generală.

Respectiv, în 8 cazuri din cele examinate în procedură generală s-au emis sentințe de condamnare și în 16 cazuri soluții de încetare, astfel celelalte 29 de cazuri în privința cărora au fost achitate persoanele în procedură generală constituie o majoritate de peste 55% a ratei de achitare, în cazul infracțiunilor de corupere pasivă în care inculpații nu au recunoscut vina. Această situație denotă o insuficiență accentuată a probatoriului administrat de partea acuzării și condiționează necesitatea evaluării detaliate a cauzelor penale de învinuire în baza art.324 CP, înainte de a fi deferite examinării în instanța de judecată.

Totodată, în privința pedepselor adoptate pentru corupere pasivă, urmează de menționat că art.324 alin.(4) CP prevede ca pedeapsă principală doar amenda și pedeapsa complementară privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate art.65 CP. Astfel de episoade s-au constatat a fi în număr de 7, toate soldate cu aplicarea pedepselor menționate supra.

Referitor la pedepsele prevăzute pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute la alineatele (1), (2), (3)

ale art.324 CP, urmează de menționat că acestea prevăd ca pedeapsă principală închisoarea cu termene prevăzute între 3-15 ani, doar alineatul (3) art.324 CP fiind infracțiune deosebit de gravă, în acest studiu fiind notat doar un caz de achitare.

Prin urmare, în 20 cazuri de condamnare pentru săvârșirea alin.(1) și (2) ale art.324 CP, de instanțele de judecată s-au aplicat în mod corespunzător pedepsele prevăzute de lege, însă în 17 cazuri pedeapsa principală sub formă de închisoare a fost suspendată condiționat, astfel încât în doar 3 cazuri termenul real de închisoare s-a însumat la 156 luni/13 ani.

Astfel, aplicarea pe larg a art.90 CP este condiționată de lipsa unor impedimente legale ca instanțele de judecată să nu aplice discreționar suspendarea condiționată a executării pedepsei în cazul condamnării pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave. Așadar, construcția legală a componentelor de infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, inclusiv, în cazuri de corupție și conexe corupției, presupune manifestarea discreției instanțelor de judecată de a suspenda condiționat executarea pedepsei cu închisoarea, astfel încât doar în cazurile în care inculpații prezintă pericol eminent pentru societate, pedeapsa reală intervine ca modalitate de izolare a acestor făptuitori de societate. La aprecierea pericolului social pentru comiterea coruperii pasive, datorită specificului componentei de infracțiune și subiecților speciali care o pot comite, de cele mai multe ori, făptuitorii nu prezintă pericol eminent pentru societate, absolut toți neavând antecedente penale, fiind angajați în serviciul public, iar privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate constituie o pedeapsă care previne săvârșirea repetată a infracțiunii de corupere pasivă de același făptuitor după pronunțarea sentinței.

Totuși, rata de 15% (3 cazuri din 20 cazuri) a menținerii pedepsei cu închisoarea cu executare reală în cazul condamnării pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 CP, denotă o apreciere discreționară favorabilă a instanțelor de judecată în cazurile de corupere pasivă. Motivele pentru o astfel de apreciere pot fi diferite, însă argumentarea pericolului social sporit a faptelor de corupere pasivă comise de anumiți făptuitori urmează a fi accentuat de organul de prevenire și combatere a corupției de la înregistrarea sesizării cu privire la cazurile de corupție până la finalizarea cercetării judecătorești, prin acțiuni proactive și argumentări fundamentate prin probe.

Respectiv, din 78 de cazuri de învinuire în baza art.324 CP, de instanțele de judecată s-a dispus pedepsirea cu închisoarea reală a inculpaților doar în 3 cazuri, ceea ce denotă o rată punitivă mai mică de 4%. Acest indice mic, după cum s-a remarcat mai sus, s-a datorat ratei de achitare majoritare, care în cumul cu soluțiile de încetare a procesului penal și cazurile când pedeapsa principală sub formă de închisoare au fost suspendate condiționat, a diminuat practic la zero incidența pedepsirii reale a inculpaților în baza art.324 CP. În acest fel, percepția societății de prevenire și combatere a corupției se bazează, în principal, pe rata de punitivitate în baza art.324 CP. Urmează de menționat că această componentă de infracțiune este, în percepția societății, sinonimul corupției și modalitatea clasică de manifestare a criminalității în cadrul entităților publice.

Tabelul nr.6 Soluțiile adoptate pe cazurile coruperea pasivă (art.324 CP)

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnate	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
324	(1)	6	5	5	2	96	3	120	5	20000	1000000	5	300	1	-
	(2)	21	15	15	1	60	14	656	15	72600	3630000	15	1260	6	-
	(3)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	(4)	50	7	-	-	-	-	-	7	6050	302500	7	252	21	22
Total		78	27	20	3	156	17	776	27	89650	4932500	27	1812	29	22

În concluzie, numărul relativ mic al cazurilor examinate în anul 2022 în baza art.324 CP (78 din 426) denotă incidența mică (peste 18%) de examinare a unor astfel de cauze în instanțele de judecată. Dar din numărul mic de cazuri examinate în instanțele de judecată, în final, să nu fie pedepsite cu închisoare practic nici o persoană, demonstrează lipsa eficienței măsurilor de prevenire și combatere a corupției pe segmentul corupției pasive.

2.2. Coruperea activă (art.325 CP)

Din 53 de cazuri analizate, în 47 cazuri persoanele au fost condamnate, în 6 cazuri persoanele au fost achitate din motivul lipsei elementelor infracțiunii (5) sau faptei penale (1). În 26 de cazuri, din 53 cazuri analizate, instanța a adoptat sentințe de condamnare, cu examinarea acestora în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (art.364¹ CPP) și, respectiv, examinarea a 27 cazuri în procedură generală.

Cu referire la pedepsele aplicate pentru cazurile de corupere activă, în 46 de cazuri din numărul total de 53 de cazuri în privința acestei componente de infracțiuni, instanțele de judecată au dispus aplicarea pedepsei cu închisoarea, din care în 4 cazuri cu executare reală pe un termen mediu de 2 ani 3 luni, iar în alte 42 de cazuri de aplicarea închisorii cu executare suspendată (art.90 CP) pe un termen mediu de 1 an 4 luni.

Analiza strategică a arătat că în 6 cazuri din 53 de cazuri, persoanele au fost achitate din motiv că nu exista faptul infracțiunii (1) sau fapta nu întrunea elementele infracțiunii (5), ceea ce reprezintă o rată de achitare mai mică de 12%. Acest coraport dintre soluțiile adoptate denotă o eficiență mai ridicată în investigarea și examinarea cazurilor de corupere activă în comparație cu cele de corupție pasivă (peste 37% - 29 cazuri de achitare din 78 cazuri pe faptele de corupere pasivă). Totodată, numărul relativ mic al cazurilor de corupere activă, cu o incidență mai mică de peste 12% (53) din numărul cazurilor de acte de corupție (426), ca și în cazul episoadelor de corupere pasivă cu o incidență de peste 18%, distorsionează imaginea generală de prevenire și combatere a corupției, deoarece componentele de infracțiune care constituie nucleul manifestărilor de corupție sunt în inferioritate numerică și procentuală față de celelalte componente de infracțiuni însumate, și în

acest fel, creează o percepție negativă a societății față de organele de prevenire și combatere a corupției.

Pedepsele pentru acte de corupție activă, în mod analogic ca și în cazul pedepselor pentru comiterea coruperii pasive practic nu includ pedepse reale cu închisoarea, fiind aproape în toate cazurile suspendate condiționat termenele de închisoare aplicate de instanțele de judecată. Astfel, pedeapsa cu închisoarea aplicată real pentru coruperea activă a constituit 108 luni (9 ani) în total pentru 4 cazuri, cu o medie mai mică de 2 ani 3 luni per caz, ceea ce nu poate fi catalogată ca combatere a criminalității în domeniul coruperii active.

Pentru ameliorarea situației în domeniul combaterii corupției, urmează ca numărul de cazuri și incidența cazurilor de corupere pasivă și corupere activă să constituie majoritatea din infracțiunile cu privire la care se pronunță sentințe, iar în cazul recunoașterii vinovăției făptuitorilor, acestora să le fie aplicată în mod individualizat pedepsele penale, inclusiv și suspendarea condiționată a executării pedepsei să fie aplicabilă unor cazuri comune, însă cazurile în care făptuitorii demonstrează comportament corupțional activ și periculos, organul de urmărire penală și partea acuzării să pledeze activ și argumentat în favoarea aplicării pedepselor reale cu închisoarea.

Tabelul nr.7 Soluțiile adoptate pe cazurile de coruperea activă (art.325 CP)

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnare	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
325	(1)	51	45	45	4	108	41	690	42	74500	3665000	-	-	6	-
	(2)	2	2	1	-	-	1	36	2	16000	800000	1	36	-	-
	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total		53	47	46	4	108	42	726	44	90500	4465000	1	36	6	-

2.3. Traficul de influență (art.326 CP)

În cazul a 188 de cazuri de trafic de influență, în 172 de cazuri instanța a dispus condamnarea persoanelor, în 7 cazuri achitarea din motivul lipsei elementelor infracțiunii (6) și faptei penale (1), iar în 9 cazuri, instanța a încetat procesul penal din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală (5), al decesului persoanei (1), al recunoașterii persoanei iresponsabile (1), cât și în legătură că fapta constituie o contravenție (2). Cu referire la aplicarea procedurii de soluționare a cazurilor în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (art.364¹ CPP), acesta s-a aplicat în 153 de cazuri în care instanța a adoptat hotărâri de condamnare. Respectiv, în 35 de cazuri, instanțele de judecată au dispus judecarea cauzelor în procedură generală.

Analiza strategică a stabilit că cazurile de trafic de influență a constituit majoritatea din actele de

corupție, de circa 54% din 347 fapte, ceea ce demonstrează preponderența investigării și judecării cazurilor de trafic de influență, organele de prevenire și combatere a corupției fiind preocupate, de cele mai multe ori, de episoadele de trafic de influență, în detrimentul descoperirii, investigării și judecării cazurilor de corupere pasivă și activă.

Urmează de menționat că, componența de infracțiune de trafic de influență este una comună, fără subiect special, modalitățile componenții de infracțiune constituie infracțiuni mai puțin grave și grave, cu pedeapsa maximă de până la 8 ani închisoare, cu posibilitatea aplicării alternative a pedepsei principale amendă, fără a fi prevăzută în calitate de pedeapsă complementară pentru persoane fizice privarea de dreptul de a ocupa o anumită funcție sau de a exercita o anumită activitate.

Analiza strategică a statuat că infracțiunile de trafic de influență analizate au fost săvârșite în episoade unice sau multiple, cu unele excepții, fără a fi însoțite de alte componente de infracțiune din domeniul actelor de corupție, ceea ce le imprimă impact social redus. Astfel, efortul organelor de combatere a corupției axat în exclusivitate modalităților comune de săvârșire de trafic de influență nu este resimțit la nivelul percepției de combatere a corupției, deoarece făptuitorii, cu preponderență, constituie persoane fizice care nu sunt funcționari publici, actele de corupție săvârșite de aceștia nu afectează în mod direct sau indirect relațiile sociale percepute de societate ca domeniu public și, după natura lor, constituie modalități de săvârșire a escrocheriilor, doar că componenta de trimitere a faptei infracționale la domeniul public le individualizează ca acte de corupție. Percepția societății referitor la componența de trafic de influență s-ar referi la existența unei influențe reale a făptuitorului asupra unei persoane publice, în acest fel infracțiunea de trafic de influență ar constitui o infracțiune comisă în concurs cu infracțiunile de corupere activă și pasivă, după caz, alte componente de infracțiuni săvârșite în legătură cu necesitatea materializării traficului de influență în rezultatele infracționale concrete. Asemenea cazuri menționate mai sus nu au fost estimate în analiza strategică, de aceea combaterea infracțiunilor comune de trafic de influență influențează într-o măsură diminuată prevenirea și combaterea corupției.

Tabelul nr.8 Soluțiile adoptate pe cazurile de trafic de influență (art.326 CP)

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnare	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
326	(1)	58	50	16	5	70	11	168	34	55700	2785000	-	-	2	6
	(1 ¹)	43	42	5	-	-	5	57	37	63200	3160000	-	-	1	-
	(2)	79	74	25	3	96	22	582	49	113550	5677500	20	480	2	3
	(3)	8	6	3	2	102	1	48	3	9000	450000	1	60	2	-
Total		188	172	49	10	268	39	855	123	241450	12072500	21	540	7	9

2.4. Luarea de mită (art.333 CP)

Faptele de luare de mită (art.333 CP) se regăsesc în 2 cazuri din 347 cazuri aferente actelor de corupție. În cele 2 cazuri de luare de mită, instanța a adoptat sentințe de condamnare. Din care în doar un singur caz, a fost dispusă examinarea în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (art.364¹ CPP), iar celălalt caz, examinat în procedură generală.

În legătură cu componența infracțiunii de luare de mită, precum și componența de infracțiuni de dare de mită care lipsește din eșantionul analizat, urmează de menționat numărul extrem de mic a cazurilor investigate și judecate, ceea ce demonstrează lipsa întreprinderii măsurilor de organele de combatere a corupției în domeniul prevenirii și combaterii corupției în domeniul privat.

Urmează de menționat faptul că, impactul infracțiunilor de corupție din domeniul privat nu este mai mic decât cel din domeniul public, relațiile sociale în care sunt implicați factorii de decizie din domeniul privat având tendința de a se dezvolta, iar impactul economic al deciziilor adoptate de funcționari privați crește exponențial dezvoltării economiei de piață. De aceea, organele de prevenire și combaterea corupției urmează să întreprinsă măsuri proactive în domeniul privat a actelor de corupție în scopul de a le preveni și de a le combate.

Tabelul nr.9 Soluțiile adoptate pe cazurile de luare de mită (art.333 CP)

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnare	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
333	(1)	2	2	2	1	24	1	12	-	-	-	2	84	-	-
	(2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(4)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total		2	2	2	1	24	1	12	-	-	-	2	84	-	-

2.5. Primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației (art.256 CP)

Primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației s-a regăsit doar într-un singur caz, în privința unui medic radiolog, din numărul total de cazuri analizate (426 fapte de acte de corupție). Soluția instanței de judecată pe acesta a fost de încetare a procesului penal, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. Acest singur caz de primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației s-a examinat în procedură generală într-un termen mai mare de 3 ani, și fiind o infracțiune ușoară termenul de prescripție pentru săvârșirea căreia fiind 2 ani, aceasta a dus la încetarea procesului penal, deși vinovăția făptuitorului a fost demonstrată.

Tabelul nr.10 Soluțiile adoptate pe cazurile de primire a unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației (art.256 CP)

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnare	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
256	(1)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
	(2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Total		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	

Astfel, termenul îndelungat de examinare a cauzei penale cu privire la infracțiuni de corupție din categoria celor ușoare, duce inevitabil la prescrierea faptelor incriminate și astfel efectul punitiv al răspunderii penale se diminuează aproape total. În acest caz examinat ca și în alte multiple cazuri analogice, termenul îndelungat al examinărilor s-ar fi datorat inclusiv unor circumstanțe obiective, precum ar fi declararea stărilor excepționale, care au dus la întreruperi îndelungate pe parcursul anilor 2020-2021.

2.6. Delapidarea averii străine (art.191 CP)

Infracțiunea de delapidare a averii străine s-a regăsit în 15 cazuri, în care instanța judecătorească a dispus condamnarea în 4 cazuri și încetarea în 11 cazuri, lipsind soluții de achitare. În 10 cazuri, încetarea procesului penal a intervenit din motivul aplicării amnistiei, iar într-un singur caz, din motivul decesului persoanei. Aplicarea amnistiei s-a datorat adoptării de către Parlamentului Republicii Moldova a Legii nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Doar în 2 cazuri de condamnare și 6 cazuri de încetare a proceselor penale din motivul intervenirii termenului de prescripție au fost soluționate în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (art.364¹ Cod procedură penală). Respectiv, în 7 cazuri, instanța a dispus judecarea cazurilor în procedură generală.

Totodată, urmează de remarcat că pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.191 alin.(4) CP, instanțele de judecată au aplicat pedepse sub formă de închisoare pe termene însumate la 112 luni (echiv. 9,5 ani) în privința mai multor inculpați, care însă au fost suspendate condiționat. În acest fel, pedepse reale pentru infracțiunile respective nu au fost aplicate, cu excepția pedepselor complementare de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen însumat de 48 de luni.

Tabelul nr.11 Soluțiile adoptate pe cazurile de delapidare a averii străine (art.191 CP)

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnare	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
191	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	(2)	13	2	2	2	48	-	-	-	-	2	48	-	11	
	(2 ¹)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	(2 ²)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	(4)	2	2	2	-	-	2	112	-	-	-	2	48	-	-
Total		15	4	4	2	48	2	112	-	-	-	4	96	-	11

2.7. Escrocheria (art.190 CP)

Din eșantionul actelor de corupție, circa 3% (10 fapte) constituie infracțiuni de escrocherie, investigate de Procuratura Anticorupție și Centrul Național Anticorupție. În privința a 6 cazuri, instanța a adoptat soluții de condamnare, o singură soluție de achitare din motivul lipsei elementelor infracțiunii, iar în privința a 3 cazuri, instanțele au pronunțat soluții de încetare a procesului penal. Motivul soluțiilor de încetare a procesului penal îl constituie expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală (1 faptă), fiind urmat de aplicarea amnistiei (2 fapte).

În alt context, în 2 cazuri din 10 fapte de escrocherie, instanța a dispus examinarea acestora în procedura specială pe baza probelor administrate la faza urmăririi penale, în conformitate cu art.364¹ CPP. Celelalte 8 cazuri s-au examinat în procedură generală.

Tabelul nr.12 Soluțiile adoptate pe cazurile de escrocherie (art.190 CP)

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnare	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
190	(1)	5	2	2	1	18	1	12	-	-	-	-	-	3	
	(2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	(4)	1	1	1	1	60	-	-	-	-	-	1	36	-	-
	(5)	4	3	3	3	348	-	-	-	-	-	3	180	1	-
	(6)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total		10	6	6	5	426	1	12	-	-	-	4	216	1	3

Cele mai aspre pedepse au fost aplicate în urma condamnărilor de săvârșirea infracțiunilor

prevăzute de art.190 alin.(5) CP, care constituie infracțiuni grave, iar media per caz a constituit aproximativ 10 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate. Din acest punct de vedere, infracțiunile de escrocherie constituie componente cu cel mai ridicat grad punitiv din rândul celor analizate în prezentul studiu. Această situație s-a datorat prevederilor legale conținute în art.90 CP care prevede interdicția suspendării condiționate a executării pedepselor pentru infracțiunile deosebit de grave și excepțional de grave, precum și lipsa alternativei de a fi aplicată pedeapsa cu amenda, existând în acest sens și interdicția prevăzută la art.79 alin.(3) CP.

3. INFRAȚIUNI CONEXE CORUPȚIEI

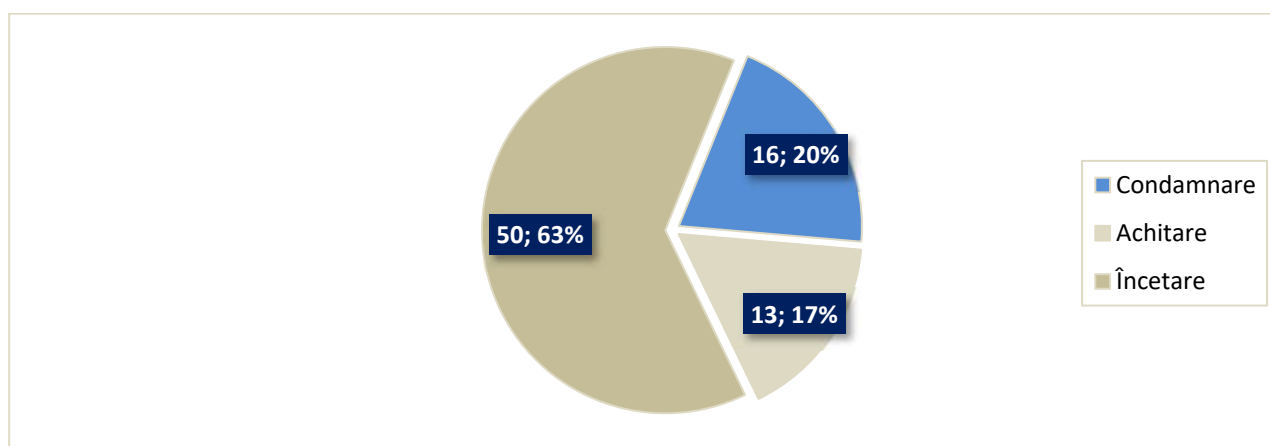
Analiza disociată a cazurilor de corupție distinge 79 de cazuri de acte conexe corupției, constituind 18% din eșantionul total supus analizei (426 fapte prejudiciabile).

Tabelul nr.13 Cazurile conexe celor de corupție examinate de către instanțele de judecată în perioada anului 2022

Art. CP	Denumire articol	Număr de cazuri	Pondere, %
327	Abuzul de putere sau abuzul de serviciu în sectorul public	17	22%
328	Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu	13	16%
329	Neglijența în serviciu	4	5%
332	Falsul în acte publice	27	34%
335	Abuzul de serviciu în sectorul privat	1	1%
352 ¹	Falsul în declarații	17	22%
Total		79	100%

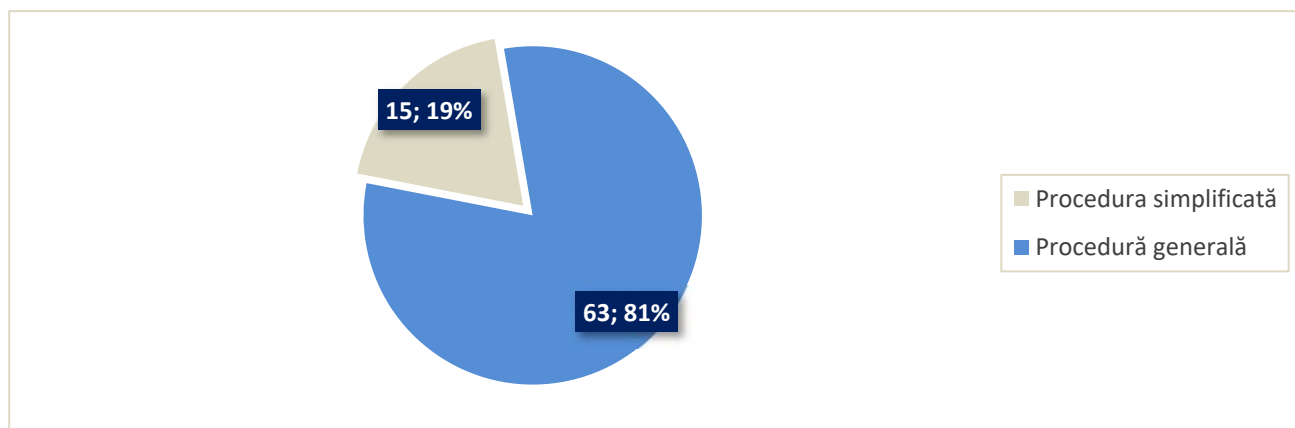
Cu referire la soluțiile adoptate de către instanțele de judecată pe actele conexe actelor de corupție (79 fapte), se relevă că rata de condamnare constituie 20% (16 fapte), iar achitățile circa 17% (13 fapte). În circa 63% (50 fapte), instanțele judecătorești au dispus încetarea procesului penal.

Figura nr.8 Soluțiile instanțelor de fond pe cauzele conexe actelor de corupție

În partea ce ține de aplicarea procedurii simplificate de soluționare a cazurilor în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (art.364¹ CPP), acesta s-a aplicat în 15 cazuri de acte conexe actelor de corupție, cu o pondere de 19%, dintre care în 8 cazuri în care instanța a adoptat soluții de condamnare și în 7 cazuri în care instanța a emis soluții de încetare a procesului penal. Așadar, în restul 63 de cazuri (81%), instanța a dispus judecarea cazurilor în procedură generală.

Figura nr.9 Procedura aplicată pe cauzele conexe actelor de corupție

Datele analizate denotă că, pe marginea celor 16 cazuri de condamnare, instanțele judecătorești au aplicat, în 3 cazuri, închisoare cu executare suspendată, termenul mediu al închisorii fiind de 1 an 2 luni. De asemenea, în 13 cazuri, au fost stabilite pedepse sub formă de amendă penală cu valoarea medie de 53 654 lei per caz. Totodată, în majoritatea cazurilor (15 din 16), condamnații au fost privați de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen mediu de aproximativ 4,5 ani.

Tabelul nr.14 Pedepsele aplicate pe cazurile conexe celor de corupție în anul 2022

Articol CP	Episoade	Condamnare	Închisoare						Amenda			Privare		Achitare	Încetare
			Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri	luni			
				cazuri	luni	cazuri	luni								
327	17	6	1	-	-	1	24	5	5050	248000	6	336	4	7	
328	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	10	
329	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	
332	27	10	2	-	-	2	18	8	8990	449500	9	468	1	16	
335	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
352 ¹	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	15	
Total	79	16	3	-	-	3	42	13	14040	697500	15	804	13	50	

3.1. Abuzul de putere sau abuzul de serviciu în sectorul public (art.327 CP)

Din 17 cazuri de abuz de putere sau abuz de serviciu în sectorul public, instanțele de judecată au decis adoptarea în 6 cazuri a soluțiilor de condamnare, în 4 cazuri emiterea soluțiilor de achitare din motivul lipsei elementelor infracțiunii (2) și faptei penale (2) și în 7 cazuri cu adoptarea soluțiilor de încetare a procesului penal din motivul intervenirii termenului de prescripție.

În alt context, în 4 cazuri din 17 fapte de abuz de putere sau abuz de serviciu în sectorul public,

instanța a dispus examinarea acestora în procedura specială pe baza probelor administrate la faza urmăririi penale, în conformitate cu art.364¹ CPP. Celelalte 13 cazuri s-au examinat în procedură generală.

În singurul caz soluționat în privința unui procuror, instanța de judecată a dispus condamnarea la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu privarea dreptului de a ocupa funcția de procuror pe un termen de 6 ani, însă cu aplicarea suspendării parțiale a executării pedepsei cu închisoarea (art.90¹ CP), fapt care a determinat executarea primei părți din pedeapsa cu închisoarea – 1 (unu) an și 1 (una) luni, iar restul pedepsei - 1 (unu) an și 1 (una) luni de închisoare s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 3 (trei) ani, cu obligarea condamnatului să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

Amenda, a fost aplicată în 5 cazuri, iar privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate în 6 cazuri. Valoarea medie a amenzii aplicate pe cazurile de abuz de putere sau abuz de serviciu în sectorul public a fost de aproape 49 600 de lei, iar termenul mediu de privare de dreptul de a exercita o anumită activitate a fost de 4 ani 8 luni.

Referitor la componența de infracțiune prevăzută la art.327 CP, urmează de menționat numărul mic al cazurilor investigate și judecate, deși specificul componenței de infracțiune denotă un caracter general în cazurile de corupție, astfel încât această faptă prejudiciabilă ar putea fi comise prin concurs cu orice acte de corupție sau, în mod separat, de orice funcționar public.

Astfel, componența de infracțiune în concurs cu infracțiuni de acte de corupție nu s-au identificat, iar ca infracțiune separată aceasta a fost săvârșită de primari, polițiști, procuror, fiind lipsă funcționari publici din cadrul autorităților publice centrale, cât și al autorităților publice locale, în număr de mai multe cazuri, dar și în general funcționari publici cu diferit statut din multiplele entități publice. Neglijarea identificării și examinării cazurilor de abuz de putere sau abuz de serviciu în sectorul public constituie o primă „redută” cedată criminalității în domeniul corupției și denotă lipsa acțiunilor proactive a organelor de combatere a corupției în vederea descoperirii și investigării cazurilor.

Tabelul nr.15 Soluțiile adoptate pe cazurile de abuz de putere sau abuzul de serviciu

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnare	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
327	(1)	7	1	-	-	-	-	-	1	150	3000	1	24	2	4
	(2)	10	5	1	-	-	1	24	4	4900	245000	5	312	2	3
	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	17	6	1	1	-	-	1	24	5	5050	248000	6	336	4	7

3.2. Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art.328 CP)

Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu s-a regăsit în 13 fapte prejudiciabile, în rezultatul examinării cărora instanțele de judecată au adoptat soluții de achitare în 3 cazuri din motivul lipsei elementelor infracțiunii (3), și încetarea proceselor penale în 10 cazuri în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală (7) și din motiv că fapta constituie o contravenție (3). În eșantionul analizat lipsesc soluții de condamnare. În toate 13 cazuri de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, instanța a dispus examinarea acestora în procedură generală.

Toate persoanele învinuite de comiterea infracțiunii de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu aveau studii superioare la momentul comiterii infracțiunii, fără antecedente penale, erau angajați în domeniul public și aveau funcții de execuție și de conducere. Astfel, cu privire la componența de infracțiune prevăzută de art.328 CP, acestea îi pot fi atribuite toate concluziile formulate în legătură cu analiza infracțiunii prevăzute de art.327 CP.

Tabelul nr.16 Soluțiile adoptate pe cazurile de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art.328 CP)

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnare	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
328	(1)	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	10	
	(1 ¹)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	(2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Total		13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	10	

3.3. Neglijența în serviciu (art.329 CP)

Examinând 4 fapte de neglijență în serviciu, instanțele de judecată au adoptat soluții de achitare referitor la 2 cazuri, din motivul lipsei elementelor infracțiunii (1) și faptei penale (1). În alte 2 cazuri, instanța a emis sentințe de încetare din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. Din eșantionul analizat, nici un caz nu s-a înregistrat cu soluții de condamnare.

Toate cazurile de neglijență în serviciu au fost examinate în ședință de judecată publică, în procedură generală. Subiecții învinuiți de infracțiunea de neglijență în serviciu au fost cu studii superioare, la prima abatere de ordin penal, angajați în sectorul public.

Tabelul nr.17 Soluțiile adoptate pe cazurile de neglijență în serviciu (art.329 CP)

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnare	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
329	(1)	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	
	(2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Total		4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	

3.4. Falsul în acte publice (art.332 CP)

În cazul a 27 de cazuri de fals în acte publice, în 10 cazuri instanța a dispus condamnarea persoanelor, într-un singur caz achitarea din motivul lipsei elementelor infracțiunii, iar în 16 cazuri, instanța a încetat procesul penal din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În partea ce ține de examinarea cazurilor în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (art.364¹ CPP), aceasta s-a aplicat pe 7 cazuri, în care s-au emis sentințe de condamnare (4 cazuri) și în 3 cazuri în care s-au emis sentințe de încetare a procesului penal. În 20 de cazuri, instanța a dispus soluționarea cauzelor în procedură generală.

Tabelul nr.18 Soluțiile adoptate pe cazurile de fals în acte publice (art.332 CP)

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnare	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
332	(1)	17	4	1	-	-	1	6	3	2290	114500	3	108	-	13
	(2)	10	6	1	-	-	1	12	5	6700	335000	6	360	1	3
Total		27	10	2	-	-	2	18	8	8990	449500	9	468	1	16

3.5. Abuzul de serviciu (art.335 CP)

În analiza eșantionului stabilit s-a regăsit doar un singur caz de abuz de serviciu, în care instanța a adoptat soluții de achitare din motiv că fapta nu este prevăzută de lege. Cazul de abuz de serviciu a fost examinat în procedură generală.

Tabelul nr.19 Soluțiile adoptate pe cazurile de abuz de serviciu (art.335 CP)

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnare	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
335	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	(1 ¹)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Total		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	

3.6. Falsul în declarații (art.352¹ CP)

În 17 cazuri de fals în declarații, instanțele au adoptat 2 soluții de achitare din motivul lipsei faptei (1 caz) și lipsa elementelor infracțiunii (1), precum și 15 soluții de încetare a procesului penal. Dintre soluțiile de încetare, în 14 cazuri s-au motivat prin expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală și într-un caz - din motivul intervenirii amnistiei.

În 4 cazuri în care instanța a adoptat soluții de încetare, s-a dispus examinarea acestora în procedură simplificată, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (art.364¹ CPP). Respectiv, în 13 cazuri, instanța a dispus examinarea în ședință de judecată publică, în procedură generală.

Tabelul nr.20 Soluțiile adoptate pe cazurile de fals în declarații (art.352¹ CP)

Articol CP	Alineat	Episoade	Condamnare	Închisoare				Amenda			Privare		Achitare	Încetare	
				Total	cu executare reală		cu executare suspendată		Cazuri	u.c.	lei	Cazuri			luni
					cazuri	luni	cazuri	luni							
352 ¹	(1)	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3		
	(2)	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12		
Total		17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	15		

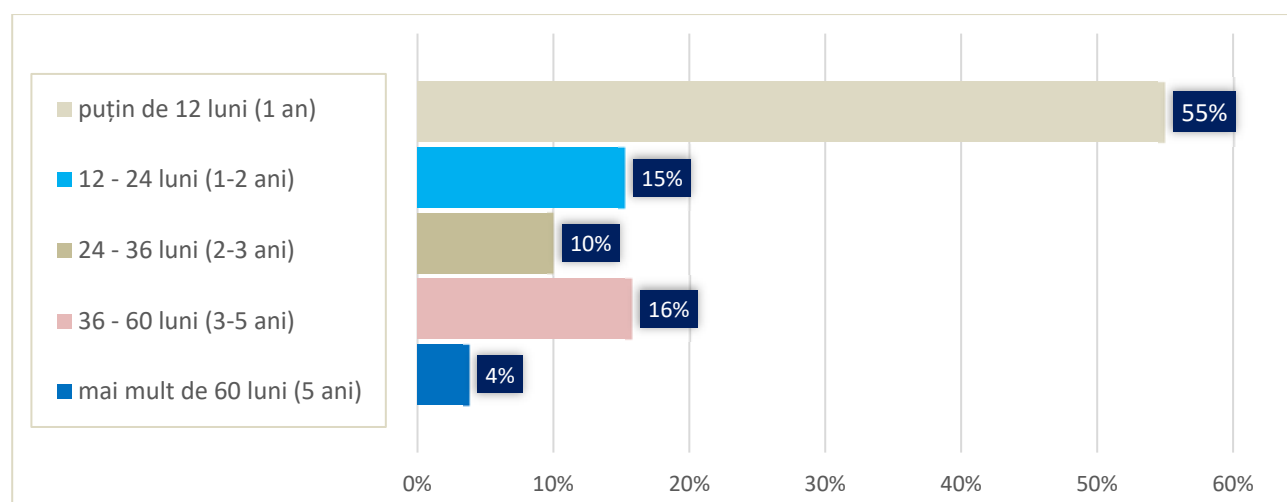
4. DURATA JUDECĂRII CAUZELOR DE CORUPȚIE ȘI CONEXE CORUPȚIEI

În mediu, durata de judecare a unei cauze de corupție este de 617 zile (circa 1 an 8 luni). Cea mai mică perioadă de examinare a unui proces judiciar într-o cauză de corupție a fost de 8 zile, iar cea mai mare a constituit 2722 zile (circa 7,5 ani).

Durata excesivă a judecării unei cauze de corupție are drept efect eludarea aplicării unei sancțiuni reale pentru fapta incriminată. Aceasta se explică prin faptul că în multe cauze de corupție, și anume, în circa 23% instanțele de judecată a adoptat hotărâri de încetare a procesului penal din cauza expirării termenului de prescripție, aplicării amnistiei, intervenției decedului persoanei sau din alte motive, fapt ce admite ca făptuitorii să nu își ispășească pedepsele în modul corespunzător.

Din numărul total al faptelor infracționale (426 fapte prejudiciabile) cu privire la care au fost adoptate 209 sentințe în anul 2022 și parvenite în instanța de judecată începând cu anul 2015, circa 55% (115 sentințe) se referă la cauzele penale pe fapte de corupție care au fost examinate și adoptate soluții într-o perioadă de până la 1 an, circa 15% (32 sentințe) se referă la cauzele penale pe fapte de corupție care au fost examinate și soluționate timp de până la 2 ani, circa 10% (21 sentințe) se referă la cauzele penale pe fapte de corupție care au fost examinate într-o perioadă de până la 3 ani, circa 16% (33 sentințe) se referă la cauzele penale pe fapte de corupție care au fost examinate în perioada cuprinsă între 3-5 ani, iar circa 4% (8 sentințe) au fost examinate și pronunțate sentințe într-o perioadă mai mare de 5 ani.

Figura nr.10 Durata examinării cauzelor de corupție și celor conexe corupției

Totodată, se evidențiază că, în studiu s-au analizat 209 sentințe pronunțate de instanțele de fond în anul 2022 pe marginea a 426 de fapte de corupție și conexe corupției comise în anii 2005 – 2022. Din acest punct de vedere, urmează a fi analizat indicele combaterii criminalității latente pe fapte de corupție și cele conexe corupției, care reprezintă totalitatea faptelor infracționale care, de fapt,

sunt săvârșite în realitate, însă nu sunt descoperite de organele de drept. Descoperirea unei infracțiuni reprezintă, în accepțiunea generală a înlăptuirii unei justiții bazate pe respectarea drepturilor și libertăților fundamentale, inclusiv și a principiului prezumției nevinovăției, pronunțarea unei sentințe. Or, potrivit art. 1 alin. (2) CPP, procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

Prin urmare, durata de timp necesară pronunțării unei sentințe în cauze de corupție cuprinde timpul necesar sesizării organului de urmărire penală despre comiterea infracțiunii, timpul efectuării urmăririi penale și timpul necesar pronunțării unei sentințe respective. Indicele de combatere a criminalității latente constituie coraportul procentual dintre numărul de infracțiuni descoperite (în privința cărora s-a adoptat sentință), care au fost săvârșite într-o anumită perioadă de timp (de exemplu: într-un an) și numărul total de hotărâri adoptate în perioada anului 2022 cu privire la fapte de corupție și cele conexe corupției.

Din numărul total de 209 de sentințe pronunțate anul 2022, 20 sentințe au fost pronunțate cu privire la 25 fapte care au fost săvârșite în anul 2022, ceea ce constituie 10% din totalul sentințelor pronunțate. La fel, 58 de sentințe au fost pronunțate cu privire la 110 fapte comise în anul 2021, cu o pondere de 28%, iar 42 de sentințe – pentru 84 fapte săvârșite în anul 2020, având o pondere de 20%, iar restul - 89 de sentințe – pentru fapte săvârșite în anii 2005-2019, cu o pondere totală de 42%. Astfel, majoritatea faptelor de corupție și conexe corupției (48%) descoperite se atribuie anilor 2020-2021, preponderent fiind faptele comise în anul 2021.

Tabelul nr.21 Incidența sentințelor adoptate în anul 2022 în dependență de perioada săvârșirii infracțiunilor de corupție și conexe corupției

Indicatori	Perioada săvârșirii faptelor prejudiciabile				Total
	2005-2019	2020	2021	2022	
Numărul de fapte	207	84	110	25	426
Numărul de sentințe pronunțate în an.2022	89	42	58	20	209
Ponderea în total sentințe	43%	20%	28%	9%	100%

În cadrul studiului s-a efectuat analiza detaliată a soluțiilor pronunțate de către instanțele de judecată cu privire la 426 fapte prejudiciabile cuprinse în cele 209 sentințe, săvârșite de 256 de persoane. Așadar, s-au remarcat câteva grupuri de cauze penale, în dependență de durata examinării acestora, astfel încât faptele incriminate cu privire la cazuri de corupție și conexe acestora examinate de instanțele de judecată se pot clasifica în cazuri examinate în instanța de judecată până la un an (236 fapte), dintre care în privința la 209 de fapte s-au adoptat hotărâri de

condamnare, în 6 cazuri s-au pronunțat sentințe de achitare, iar cu privire la 21 fapte a fost încetat procesul penal.

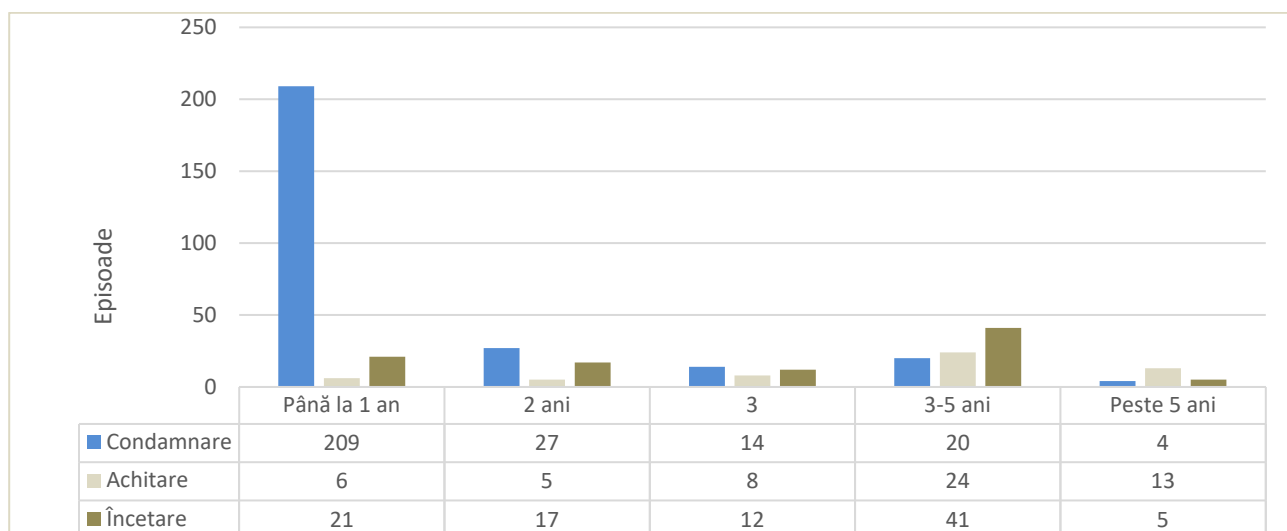
În cauzele de corupție și conexe corupției examinate într-o perioadă mai mare de un an și de până la 2 ani (49 fapte), instanțele de judecată au adoptat hotărâri de condamnare în privința a 27 fapte, hotărâri de achitare în privința a 5 fapte și hotărâri de încetare pentru 17 fapte prejudiciabile.

Cu referire la cauzele de corupție examinate într-o perioadă de până la 3 ani (34 fapte), în 14 cazuri instanțele s-au pronunțat în favoarea condamnării, în 8 cazuri au adoptat hotărâri de achitare și în 12 cazuri hotărâri de încetare a procesului penal.

De asemenea, în 20 cazuri instanțele au adoptat hotărâri de condamnare, în 24 cazuri – hotărâri de achitare și în 41 cazuri – hotărâri de încetare, pentru 85 episoade incriminate în cauzele penale examinate în perioada cuprinsă între 3-5 ani de la data parvenirii acestora în instanța de judecată.

În cele din urmă, în perioada ce depășește termenul de 5 ani, în cazul a 22 fapte prejudiciabile, instanțele de judecată au adoptat hotărâri de condamnare cu privire la doar 4 cazuri, hotărâri de achitare referitor la 13 cazuri și hotărâri de încetare în privința a 5 cazuri.

Figura nr.11 Evoluția soluțiilor instanțelor de judecată în dependență de durata de examinare a cauzelor de corupție și cele conexe corupției

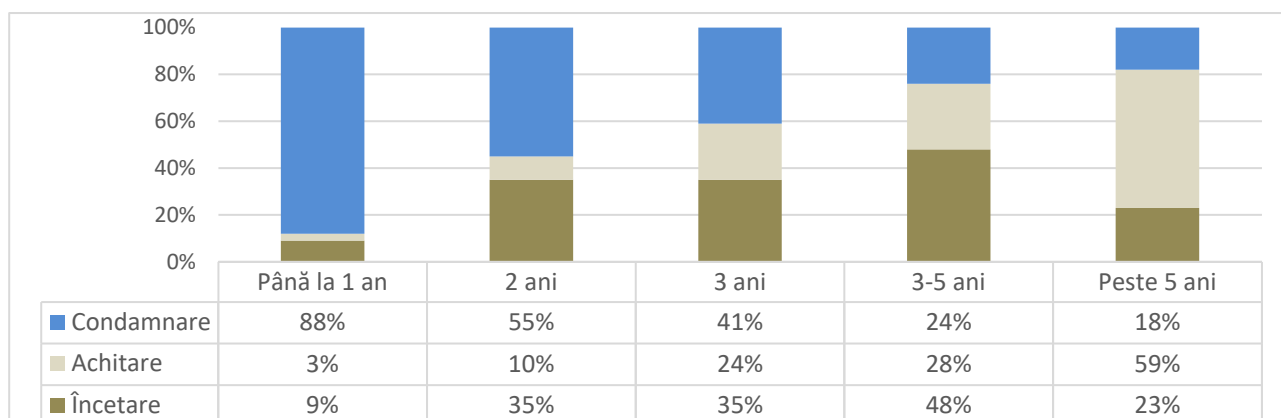

Studiul relevă că cea mai mare pondere a hotărârilor de condamnare de aproximativ 88% (209 cazuri din 236 cazuri) s-au înregistrat în cauzele penale examinate în termen de până la un an, fiind diminuată semnificativ ponderea de condamnare la 55% (27 cazuri din 49 cazuri) în cauzele examinate într-un termen cuprins între unul și 2 ani, de 41% (14 cazuri din 34 cazuri) în cauzele examinate în termen de până la 3 ani, de 23% (20 cazuri din 85 cazuri) în cauzele examinate între 3-5 ani și de 18% (4 cazuri din 22 cazuri) în cauzele examinate într-o perioadă mai mare de 5 ani.

Pe de altă parte, cea mai mare pondere a hotărârilor de achitare se înregistrează în 59% (13 cazuri din 22) din episoade examinate în termen mai mare 5 ani, fiind invers descrescătoare perioadelor examinate în mod progresiv respectiv la 28% (24 cazuri din 85) în cadrul cauzelor examinate în perioada de 3-5 ani, la aproximativ 24% (8 cazuri din 34) în cauzele examinate în termen de 3 ani, la 10% (5 cazuri din 49) în cauzele examinate în termen de 2 ani. Iar episoadele examinate de instanțele de judecată, în termen de până la un an rata de achitare a persoanelor deferite justiției s-a estimat la 2,5% procente (6 cazuri din 236).

Cu privire la hotărârile de încetare, ponderea cea mai mare a acestora de 48% (41 soluții de încetare din 85 cazuri) s-a înregistrat pe marginea cazurilor examinate în termen de 3-5 ani, urmate de cauzele examinate în termen de până la 3 ani cu rata de 35% (12 soluții de încetare din 34 cazuri), cele examinate în perioadele de până la 2 ani au înregistrat o pondere de 35% (17 soluții de încetare din 49 cazuri) și cele de peste 5 ani având aproximativ o rată de 23% (5 soluții de încetare din 22 cazuri), iar în doar în 9% cazuri (21 soluții de încetare din 236 cazuri) s-au încetat procesele penale în cauzele examinate în termen de până la un an.

Figura nr.12 Repartizarea soluțiilor de condamnare în dependență de durata judecării

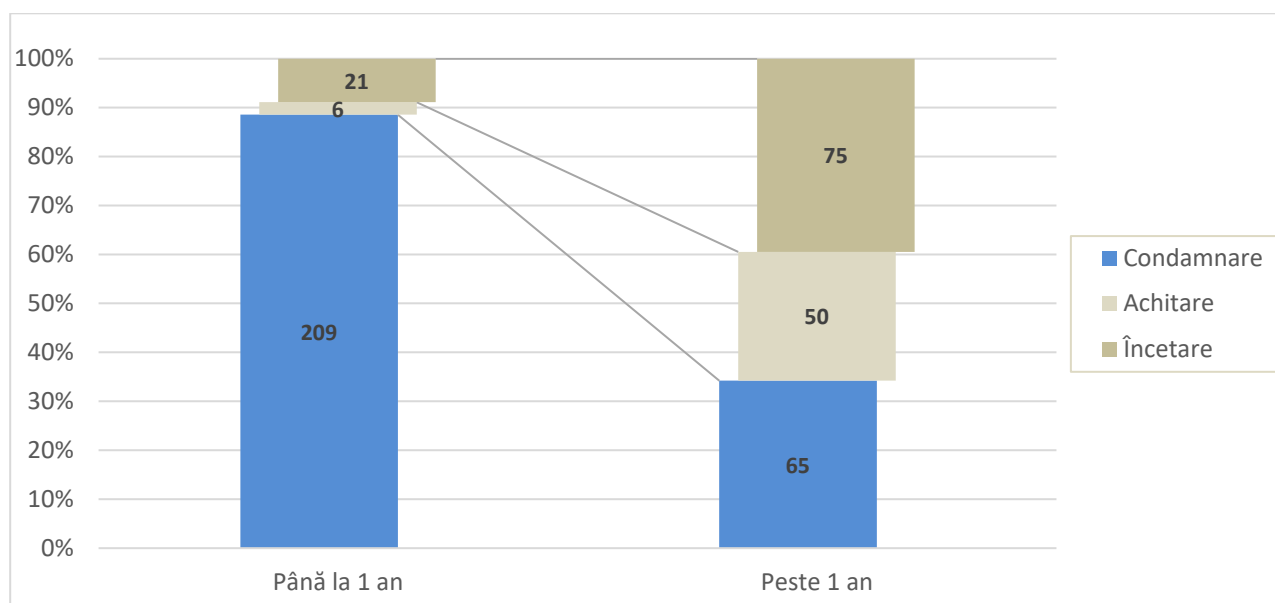
De asemenea, urmează de remarcat descreșterea exponențială a soluțiilor de condamnare în raport cu cele de încetare și achitare luate în ansamblu, de la 88% contra 12% în cauzele examinate în termen de până la un an în instanța de judecată, la 55% condamnări deja doar contra 45% încetări și achitări în cauzele examinate până la 2 ani, în cauzele examinate în termen de până la 3 ani rata de condamnare de 41% contra 59% de încetare și achitare, fiind subclasată rata de condamnare la 24% vizavi de 76% de achitare și încetare în cauzele examinate în termen de 3-5 ani și, în cele din urmă, diminuându-se practic la minimum de 18% condamnări în cadrul cauzelor examinate în termen de peste 5 ani.

Din acest punct de vedere, se poate de concluzionat că durata examinării cauzelor penale în instanța de judecată influențează semnificativ rata condamnărilor, astfel încât durata excesivă a examinărilor judiciare subminează în mod determinant procentul de cazuri în care se adoptă soluții de

condamnare, astfel încât rata de achitare de 13% calculată din totalul soluțiilor adoptate în anul 2022 nu reflectă în mod elocvent tendințele de diminuare a ratei de condamnare în cauzele de corupție examinate în termen mai mare de un an.

După cum rezultă din datele analizate, rata de condamnare se diminuează la circa 34% în cazul în care examinarea cauzelor penale în instanța de judecată depășește un an, fiind aproape de procentul cu soluțiile de încetare (39%), iar rata de achitare este de 26%. Chiar și în valoare nominală, numărul de cazuri în care au fost adoptate soluții de achitare în termen de până la un an de examinare se reduc la 6 episoade din 236, iar în cadrul cauzelor penale în termen mai mare de un an numărul de cazuri achitate sunt de 50 din 190 examinate, ceea ce demonstrează tendința de achitare manifestată prin discrețiile expuse în sentințe de instanțele de judecată în cazul examinării îndelungate a cauzelor de corupție și conexe acestora.

Figura nr.13 Rata de condamnare în dependență de durata de examinare

În acest context, urmează de menționat paritatea soluțiilor de condamnare și celor de încetare în situațiile de depășire a termenului de un an a cauzelor penale în judecată, sentințele de încetare fiind adoptate pe temeiuri de nereabilitare, mai cu seamă, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, care, după cum rezultă din studiu, iarăși a fost cuprins în termenul îndelungat al examinării cauzelor penale în instanța de judecată.

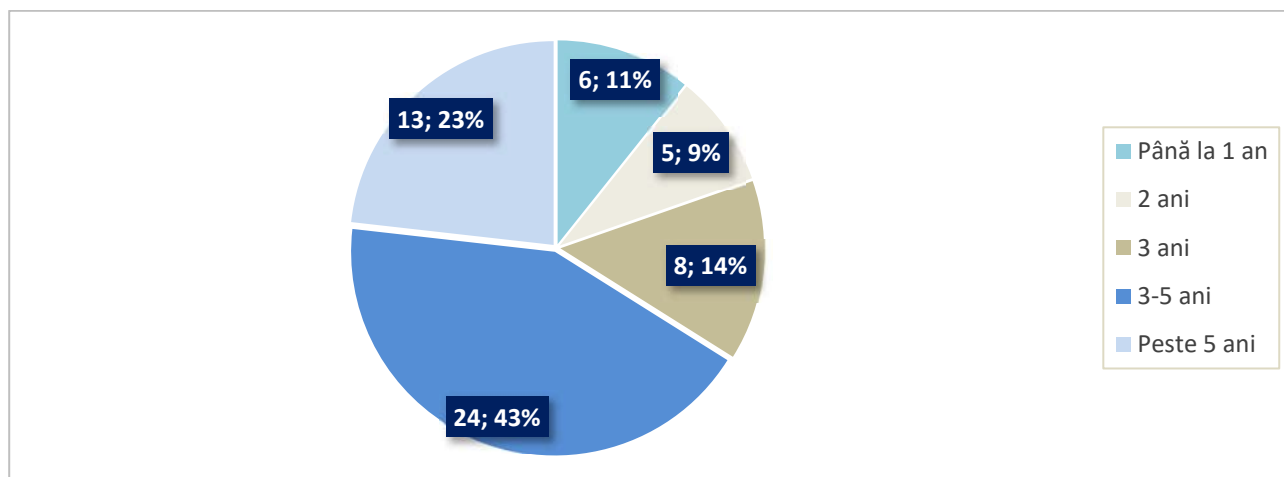
Încetările cauzelor penale din motivul expirării termenului de prescripție constituie hotărâri adoptate din motiv de nereabilitare (art.285, art.275 CPP), adică cu punerea la evidență a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, însă fără aplicarea pedepselor prevăzute de lege. Aceste încetări, în cazul în care infracțiunile respective erau examinate în termen rezonabil, ar fi constituit condamnări reale la pedepse penale, fapt prin care ar fi fost atins scopul legii penale consfințit în art.art. 2, 14, 61 alin. (2) al Codului Penal. În acest sens, urmează de menționat că legea penală apără

societatea de infracțiuni, săvârșirea infracțiunilor presupune aplicarea pedepselor penale, iar pedepsele penale au drept scop restabilirea echității sociale și prevenirea săvârșirii infracțiunilor în general.

În ceea ce privește infracțiunile de corupție și cele conexe, orice încetare a procesului penal pe motivul expirării termenului de prescripție imprimă percepția generală a societății ca o lipsă de reacție din partea statului la actele de corupție și cele conexe corupției datorită neaplicării vreunei pedepse pentru fapte descoperite de corupție săvârșite respectiv, dar care, datorită unor anumite circumstanțe obiective sau subiective, au putut fi examinate în afara termenului de prescripție prevăzut de lege pentru săvârșirea acestora și se egalează, din punct de vedere al percepției de combatere a corupției, cu sentințele de achitare.

Totodată, analiza strategică ține să expună incidența achitărilor în dependență de durata examinării. Ca criteriu, în acest caz a fost pus procentajul de achitări adoptate în anul 2022 în dependență de durata examinării cauzelor penale în instanța de judecată. Studiul a constatat că din totalul episoadelor de achitare (56) doar 11% din ele au fost examinate în termen de un an, de 9% - au fost examinate timp de până la 2 ani, 14% din cauze examinate într-o perioadă de până la 3 ani, 43% într-o perioadă cuprinsă între 3-5 ani și, în cele din urmă, în circa 23% din cazuri în care au fost adoptate sentințe de achitare, au fost examinate în termen de peste 5 ani.

Figura nr.14 Soluțiile de achitare în dependență de durata examinării

Așadar, în cadrul instanțelor de fond, dinamica soluțiilor de achitare, în dependență de durata de examinare a cauzelor de corupție, înregistrează o creștere exponențială pentru cazurile în care soluțiile judecătorești au depășit termenul de 3 ani, fapt ce demonstrează că examinarea îndelungată a cauzelor penale privind actele de corupție și celor conexe corupției determină o rată sporită a achitărilor.

Această tendință nu corespunde cu cauzele generale care pot duce la examinarea îndelungată a cauzelor penale, precum complexitatea cauzelor penale, comportamentul părților în proces sau fluctuația cadrelor în rândul judecătorilor. Or, în oricare din situațiile obiective care ar implica examinarea îndelungată a cauzelor penale, incidența sentințelor de achitare ar fi aproximativ egală. O astfel de situație se constată la cauzele examinate de până la un an, până la doi și până la 3 ani, însă incidența sporită a achitărilor la cauzele examinate deosebit de îndelungat de la 3 ani și mai mult relevă existența problematicii sporite în domeniul combaterii corupției cu o latență mare de reacționare din partea statului.

Un alt aspect reflectat în studiu se referă la cauzele penale examinate în procedură simplificată în baza art.364¹ CPP. Astfel, în peste 54% (230 de fapte) din faptele cu privire la care instanțele de judecată au adoptat hotărâri în anul 2022 (426 fapte), inculpații au beneficiat de procedura specială de examinare a cauzelor în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (art.364¹ Cod procedură penală).

Respectiv, în peste 88% de cazuri (203 fapte) procedura specială pe baza probelor administrate la faza urmăririi penale (230) a fost aplicată de instanțele de judecată înăuntrul termenului de un an, în peste 5% de cazuri (12 fapte) s-au pronunțat în termen de 2 ani, în circa 4% de cazuri (9 fapte) au fost soluționate în termen de 3 ani, în peste 2% de cazuri (6 fapte) au fost soluționate între 3-5 ani, iar în cazurile examinate peste 5 ani nu s-a înregistrat nici un caz.

Totodată, cu referire la durata minimă de 8 zile în care s-a examinat cauza penală, aceasta se referă doar în privința unei singure persoane, condamnată la 2 ani de închisoare (cu suspendare) și cu amendă în sumă de 75000 lei.

În privința a 18 persoane din 256 persoane (7%), durata de examinare a cauzelor de corupție a depășit 5 ani. Respectiv, în privința a 4 persoane din cele 7%, instanța de judecată a adoptat hotărâri de condamnare cu aplicarea sub formă de pedeapsă amenda și închisoare. În privința a 11 persoane s-au adoptat hotărâri de achitare, iar în privința a 4 persoane au fost adoptate hotărâri de încetare cu liberarea de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului prescripție de tragere la răspundere penală.

5. VALOAREA MITEI

Potrivit prevederilor art.126 CP, se consideră proporții mari/proporții deosebit de mari valoarea bunurilor dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20/40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Analiza strategică a reținut valorile proporțiilor mari și deosebit de mari pentru anii 2015-2022, având în vedere că cea mai mare parte a infracțiunilor, cercetate în instanțele judecătorești pe parcursul anului 2022, au fost săvârșite în perioada respectivă.

Astfel, potrivit Hotărârii Guvernului nr.678/2019 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2020, acesta a constituit 7953 lei, potrivit Hotărârii Guvernului nr.923/2020 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2021, a constituit 8716 lei și potrivit Hotărârii Guvernului nr.458/2021 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2022, a constituit 9900 lei.

Respectiv, valoarea mitei în proporții mari pentru infracțiunile săvârșite în anul 2020 constituie 159000 lei, iar în proporții deosebit de mari - 318120 lei. Pentru anul 2021, proporțiile mari se înscriu în suma ce depășește 174320 lei, iar proporțiile deosebit de mari în sumă de peste 348640 lei. În cazul anului 2022, proporțiile mari însumează 198000 lei, iar proporțiile deosebit de mari suma ce depășește 396000 lei.

Tabelul nr.22 Salariul mediu pe economie și stabilirea proporțiilor mari și deosebit de mari

	an.2015	an.2016	an.2017	an.2018	an.2019	an.2020	an.2021	an.2022
Salariul mediu pe economie prognozat	4500	5050	5300	6150	6975	7953	8716	9900
Proporții mari (20 s.m.e.)	90 000	101 000	106 000	123 000	139 500	159 060	174 320	198 000
Proporții deosebit de mari (40 s.m.e.)	180 000	202 000	212 000	246 000	279 000	318 120	348 640	396 000

Raportând la numărul total de cazuri (322 fapte) de corupere pasivă (art.324 CP), corupere activă (art.325 CP), trafic de influență (art.326 CP), luare de mită (art.333 CP), de primire a unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației (art.256 CP), analiza strategică a stabilit date referitoare la valoarea mitei primite/oferte la săvârșirea actelor de corupție și conexe corupției doar în 293 de cazuri (91%). În celelalte cazuri (9%), stabilirea valorii mitei se menționează ca fiind dificilă, din motivul depersonalizării datelor din hotărârile judecătorești.

Astfel, în cele 293 de cazuri, valoarea totală a mitei primite a constituit suma de 9 250 533 lei, ceea ce în mediu reprezintă suma de 31571 lei per caz. Valoarea maximă a mitei primite a constituit suma de 2 206 730 lei, care se încadrează în proporții deosebit de mari, pe infracțiunea de trafic de influență prevăzută de art.326 alin.(3) CP, ca fiind săvârșită în anul 2016.

Tabelul nr.23 Valoarea mitei aplicate pe cazurile de corupție și conexe corupției

Art. CP	Total episoade	Total cazuri primire a mitei	Valoarea mitei								
			Total valoare	Proporții deosebit de mari		Proporții mari		Sub limita proporțiilor mari		Proporții ce nu depășesc 100 u.c.	
				cazuri	valoare	cazuri	valoare	cazuri	valoare	cazuri	valoare
324	78	61	374974	-	-	1	110000	9	204592	51	60382
325	53	45	325486	-	-	-	-	12	291798	33	33688
326	188	184	8465123	9	6040403	3	360000	100	1930344	72	134376
333	2	2	84750	-	-	-	-	1	82 950	1	1800
256	1	1	200	-	-	-	-	-	-	1	200
Total	322	293	9250533	9	6040403	4	470000	122	2509684	158	230446
	x	100%	100%	3%	65%	1%	5%	42%	27%	54%	3%

În plus, valoarea maximă a mitei identificată în proporții deosebit de mari, se regăsește în 9 cazuri, toate pe infracțiunea de trafic de influență prevăzută de art.326 CP, în valoare de: 222896 lei, 231241 lei, 400000 lei, 463432 lei (3 cazuri), 504000 lei, 222896 lei, 1085240 lei și respectiv, de 2206730 lei, ca fiind săvârșite în anii 2014, 2016, 2017, 2020, 2022. Cea mai mică valoare a mitei s-a stabilit a fi în sumă de 50 lei, pe infracțiunea de corupere pasivă prevăzută de art.324 alin.(4) CP, săvârșită în anul 2016, valoarea acesteia fiind încadrată în limita proporțiilor ce nu depășesc 100 u.c.

Totodată, se consemnează că cele mai multe cazuri sunt concentrate între valorile de 50 de lei și 5000 de lei, care constituie 54%, majoritatea fiind reprezentate de faptele de trafic de influență (72 fapte), corupere pasivă (51 fapte) și de corupere activă (33 fapte).

În general, în 69 de cazuri, valoarea mitei pe faptele de trafic de influență a variat între 5000 de lei și 20 000 de lei. În aproape 23 de cazuri (43%) din cazuri de corupere activă, valoarea mitei nu a depășit suma de 1000 de lei, iar în 11 cazuri (21%) această valoare a variat între 1000 de lei și 5 000 de lei.

Sistematizarea datelor prin prisma valorilor stabilite în cazurile proporțiilor mari și deosebit de mari, ar deduce doar 13 cazuri, în care valoarea mitei a depășit suma de 100 000 de lei, ceea ce constituie o pondere de peste 4%. Astfel, pe cele 13 cazuri, în care valoarea mitei a depășit suma de 100 000 de lei, instanțele judecătorești au decis condamnarea persoanelor pe 11 fapte, încetarea procesului penal într-un singur caz, din motivul intervenirii termenului de prescripție și în 1 caz, dispunerea achitării din motivul lipsei elementelor infracțiunii. Din faptele de condamnare menționate supra, în 7 cazuri a fost aplicată pedeapsa cu închisoarea, dintre care într-un singur caz a fost dispusă suspendarea condiționată a acesteia, ceea ce atestă că pedeapsa cu închisoarea cu executare reală a fost dispusă în doar 6 cazuri.

Majoritatea cazurilor cu valoarea mitei de peste 100 000 de lei au afectat domeniul justiției, urmarea examinării cărora s-a dispus condamnarea la închisoare cu executare reală a persoanelor în 6 cazuri. În general, cele mai mici sume ale actelor de corupție (până la 500 de lei) au fost orientate în domeniul autorității administrației centrale (45 cazuri), frontierei de stat și vamă (12 de cazuri), securității circulației rutiere (14 cazuri), medicinei (1 cazuri), învățământului (7 cazuri) etc.

În vederea elucidării unor aspecte ce țin de aprecierea valorii mitei s-a efectuat un studiu de caz, care relevă problematica fluctuației valorii de referință, și anume, salariu mediu pe economie prognozat.

Studiu de caz 1. În calitate de caz studiat a fost aleasă cazul de învinuire a lui Ț.E. în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.324 alin.(3), lit. b), 325 alin.(2), lit. c), 217 alin.(2), 324 alin.(2), lit. c), 324 alin.(2), lit. c) și 325 alin.(1) Cod penal și B.I. în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.42 alin. (5), 324 alin.(2), lit. c) Cod penal.

Cauza penală respectivă a parvenit spre examinare în instanța de judecată (Judecătoria Chișinău) la 24.07.2017, fiind dispusă și o conexare a altei cauze penale la 26.01.2018, iar pronunțarea sentinței motivate a avut loc la 19.05.2022.

Astfel, inculpatului Ț.E. i s-a incriminat de organul de urmărire penală comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.324 alin.(3), lit. b), 325 alin.(2), lit. c), 217 alin.(2), 324 alin.(2), lit. c), 324 alin.(2), lit. c) și 325 alin.(1), fiind persoană publică, inspector superior al Direcției control metrologic și produse petroliere (Chișinău) din cadrul Agenției pentru Protecția consumatorului.

Învinuirea în baza art. art.324 alin.(3), lit. b) și 325 alin.(2) lit. c) CP a constat în aceea că Ț.E., în luna ianuarie 2017 a pretins, prin intermediul altor persoane, mijloace bănești, ce nu i se cuvin, pentru sine, și pentru alte persoane publice, în sumă de **220 000 lei**, pentru îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale contrar acesteia, manifestată prin examinarea pe parcursul anului 2017 a plângerilor ce ar fi parvenit de la consumatori, contrar normelor legale precum și prin efectuarea superficială a controalelor planificate și inopinate, la 8 stații PECO a unei companii petroliere și 14 stații PECO a altei companii petroliere.

Ulterior, Ț.E. urmărind același scop, la 19.04.2017 a dat unei persoane publice, a doua tranșă în sumă de **27 500 lei** din suma totală promisă de **110 000 lei**, destinată aceluiași scop.

În ședința de judecată partea acuzării și partea apărării cu privire la aceste învinuiri s-au expus în favoarea recalificării faptelor comise, având în vedere faptul că valoarea de referință – salariul mediu pe economie prognozat pentru anul 2017 a fost mărit pe parcursul anului de la **5300 la 5600 de lei**, astfel încât proporțiile deosebit de mari și mari s-au mărit de la **212 000 și 106 000 lei** la **224000 și 112 000 lei**, ceea ce a dus la aceea că sumele indicate în învinuire de **220000 și 110000 lei** respectiv, să nu se mai încadreze la calificativele proporții deosebit de mari și mari, corespunzător.

Instanța de judecată a analizat toate probele acușării și cele invocate de partea apărării, făcând o analiză amplă a probelor, a ajuns la concluzia că învinuirea a fost complet confirmată și vinovăția inculpatului a fost dovedită.

Pentru individualizarea pedepsei, instanța de judecată a aplicat luat în considerație art. art.7, 61, și 75-78 Cod penal, prevederile sancțiunilor articolelor de incriminare, personalitatea inculpatului, comportamentul acestuia de până și după săvârșirea infracțiunii, de lipsa antecedentelor penale, dar și de restabilirea echității sociale. În acest sens, instanța de judecată a considerat că în privința inculpatului T.E., pentru comiterea de către acesta a infracțiunilor prevăzute de art. art. 324 alin.(1), 324 alin. (2), 325 alin. (1) și 325 alin.(1) Cod penal, este echitabilă stabilirea unei pedepse definitive sub formă de închisoare cu amendă conform sancțiunilor prevăzute de Lege cu aplicarea art. 84 alin.1 Cod penal pe un termen de - 5 ani și 6 luni, cu amendă în mărime de 9 000 unități convenționale, și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 8 ani, iar termenul stabilit va asigura atingerea scopului pedepsei, care va duce la corijarea și reeducarea acestuia, precum și va curma pe viitor comiterea unor astfel de fapte.

Cu privire la a doua cauză penală, în care același inculpat a fost învinuit de săvârșirea a altor episoade - art.324 alin.(2), lit.c), 324 alin.(2), lit.(c) și 325 alin.1 CP, săvârșite în circumstanțe analogice, însă alt timp și loc, cu estorcarea sumelor de 10000 lei și 6000 lei respectiv. În unul din aceste episoade de art.324 alin.(2), lit.c) a fost **învinuită de complicitate** o altă persoană B.I., **care nu este o persoană publică**. Instanța de judecată a ajuns la concluzia că fapta ultimei nu întrunește elementele infracțiunii, nefiind dovedit faptul că această persoană a participat nemijlocit la săvârșirea infracțiunii, dar și din considerentul că aceasta **nu deține calitatea de subiect special – persoană publică- necesară calificării infracțiunii de corupere pasivă**, fapt care a dus la **achitarea** acesteia cu reabilitarea deplină a acesteia.

6. PEDEPSELE APLICATE ÎN CAUZELE DE CORUPȚIE ȘI CELE CONEXE CORUPȚIEI

Analiza detaliată a întregului sistem de sancțiuni aplicate de către instanțele de judecată în cauzele penale privind actele de corupție și cele conexe corupției denotă o rată a soluțiilor de condamnare cu stabilirea pedepsei penale corespunzătoare de peste 64% (274) din numărul total de cazuri examinate (426 fapte).

Astfel, se constată următoarele categorii de pedepse aplicate de instanțele de judecată:

- pedeapsa cu închisoarea ca pedeapsă principală - 130 cazuri (47%);
- amenda - ca sancțiune principală 144 de cazuri (52%) și amenda - ca sancțiune complementară 63 cazuri (23%). În total, 207 cazuri (75%) din 274 cazuri de condamnare;
- privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate ca pedeapsă complementară – 74 cazuri (27%).

Urmează de menționat că componentele de infracțiuni de corupție prevăd în diferite cazuri pedepse principale închisoarea sau amenda, care nu pot fi aplicate în mod simultan.

Pedeapsa sub formă de **amendă** a fost aplicată ca:

- pedeapsă principală în mod distinct – 103 cazuri (37%) din 274 de cazuri de condamnare;
- pedeapsă principală împreună cu pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate 41 cazuri (15%) din 274 de cazuri de condamnare;

Relevant, în alte 4 cazuri, pedeapsa complementară sub formă de amendă nu a fost aplicată în baza art.79 alin.(1) CP, în pofida faptului că în partea specială a legii penale, sancțiunea normei stabilește amenda ca pedeapsă complementară obligatorie la pedeapsa principală cu închisoare.

Pedeapsa cu **închisoarea** a fost aplicată ca:

- pedeapsă principală împreună cu pedeapsa complementară sub formă de amendă și pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate – 20 cazuri (7%) din 274 de cazuri de condamnare.
- pedeapsă principală împreună cu pedeapsa complementară sub formă de amendă 43 de cazuri (16%) din 274 de cazuri de condamnare;
- pedeapsă principală împreună cu pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate - 13 cazuri (5%) din 274 de cazuri de condamnare;
- pedeapsă principală în mod distinct – 54 cazuri (20%) din 274 de cazuri de condamnare.

Din 130 cazuri în care s-a aplicat închisoarea, în 105 de cazuri s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei (81%). Respectiv, în doar 25 de cazuri (19%) a fost aplicată real pedeapsa principală sub formă de închisoare.

Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate a fost aplicată ca:

- pedeapsă complementară obligatorie în cazurile prevăzute de Partea specială a Codului penal – 51 cazuri din 74 cazuri de pedeapsă complementară (69%). Într-un singur caz pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate nu a fost aplicată în baza art.79 alin.(1) CP;
- pedeapsă complementară subsidiară în condițiile art.65 alin.(3) CP – 23 de cazuri din 74 cazuri de pedeapsă complementară (31%). În principal, 21 de cazuri din cele 23, se referă la faptele de trafic de influență săvârșite de către un medic asistent și un avocat, iar celelalte 2 cazuri, se referă la infracțiunea de delapidare a averii străine, ca fiind comise de către un executor judecătoresc.

Totodată, în baza art.79 alin.(1) CP, instanța de judecată poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Cazul în care nu s-a aplicat pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, se referă la componența de infracțiune prevăzută la art.332 CP, ca fiind comisă de către un prestator de servicii taxi, în calitate de complice, în scopul perfectării și eliberării actelor de identitate cu date vădit false.

Tabelul nr.24 Pedepsele aplicate de către instanțele judecătorești pe infracțiunile de corupție

Articol CP	Alin.	Condamnări	Pedepse				
			Principale			Complementare	
			Amenda	Închisoare		Amenda	Privarea de drepturi
executare reală	executare suspendată						
324	(1)	5	-	2	3	5	5
	(2)	15	-	1	14	15	15
	(4)	7	7	-	-	-	7
325	(1)	45	-	4	41	42	-
	(2)	1	-	-	1	1	-
		1	1	-	-	-	1
326	(1)	50	34	5	11	-	-
	(1 ¹)	42	37	-	5	-	-
	(2)	74	49	3	22	-	20
	(3)	6	3	2	1	-	1
327	(1)	1	1	-	-	-	1
	(2)	5	4	-	1	-	5
332	(1)	4	3	-	1	-	3
	(2)	6	5	-	1	-	6
333	(1)	2	-	1	1	-	2
191	(2)	2	-	2	-	-	2
	(4)	2	-	-	2	-	2
190	(1)	2	-	1	1	-	-
	(4)	1	-	1	-	-	1
	(5)	3	-	3	-	-	3
Total		274	144	25	105	63	74

Analiza comparativă a soluțiilor adoptate de către instanțele de fond pe cauzele de corupție și cele conexe corupției în anul 2022 evidențiază o tendință de aplicare frecventă a pedepsei pecuniare (amenda), exprimată prin creșterea numărului de cazuri cu 60% (207 cazuri față de 129 cazuri) față de perioada anului precedent, precum și a ponderii din totalul cazurilor de condamnare (75% față de 56%). De asemenea, s-a observat majorarea valorii medii a amenzilor aplicate, de la 91 701 lei în anul 2021 la 107 089 lei în anul 2022, sau cu 17%.

Totodată, în anul 2022, instanțele de fond au aplicat pedeapsa cu închisoarea în 130 cazuri, ceea ce constituit 47% din 274 cazuri de condamnare. Comparativ, în anul precedent, pedeapsa cu închisoarea a fost dispusă în 165 de cazuri sau peste 71% din 231 de cazuri de condamnare. Astfel, se constată diminuarea ratei de aplicare a pedepsei cu închisoare cu 24 puncte procentuale în anul 2022 față de anul 2021. În mare parte, aceasta s-ar datora diminuării ratei de aplicare a pedepsei cu închisoarea pe infracțiunile de trafic de influență (28% în 2022 față de 60% în 2021) cu precădere pe aplicarea pedepselor cu amendă (71% în anul 2022 față de 41% în anul 2021).

Subsidiar, din analiza comparativă față de anul precedent s-a distins majorarea cu 61% (74 cazuri față de 46 cazuri) a numărului de cazuri de aplicare a pedepsei cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate. În același timp, datele consemnează o rată similară de aplicare a pedepsei respective (câte 27% pentru ambele perioade) din totalul cazurilor de condamnare, cu valori aproximativ similare a termenului mediu de privare (4 ani față de 4 ani 1 lună).

6.1. Aplicarea pedepselor cu amendă

Potrivit art.64 alin.(1) CP, amenda este o sancțiune pecuniară ce se aplică de instanța de judecată în cazurile și în limitele prevăzute de lege. Totodată, amenda se stabilește în unități convenționale, al cărei quantum este egal cu 50 lei (modificat prin Legea nr.207/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare de la 07.11.2016).

Astfel, amenda a fost aplicată pe 207 cazuri, sau aproape 75% din 274 cazuri de condamnare. Valoarea totală a amenzii pentru infracțiunile de corupție în privința cărora instanțele de judecată în anul 2022 au aplicat pedeapsa cu amenda ca pedeapsă principală, ca pedeapsă principală împreună cu pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și ca pedeapsă complementară aplicată la pedeapsa principală cu închisoarea (207 cazuri) a constituit 22 167 500 lei (444 640 u.c.). În același timp, quantumul mediu al amenzilor aplicate a constituit 107 089 lei (2148 u.c.). Cea mai mare valoarea a amenzii s-a constatat a fi de 600 000 lei (12000 u.c.), în timp ce cea mai mică de 3 000 lei (150 u.c.).

Cu referire la valoarea totală a amenzii în calitate de pedeapsă principală (144 cazuri), aceasta a constituit 13 672 500 lei (273540 u.c.), ceea ce în mediu reprezintă 94 947 lei (1899 u.c.), în timp ce cea mai mare amendă a fost de 600 000 lei (12000 u.c.), iar cea mai mică de 3 000 lei (150 u.c.). La

fel, amenda aplicată drept pedeapsă complementară (63 cazuri) a atins o valoare totală de 8 495 000 lei (171100 u.c.), în mediu fiind de 134 841 lei (2716 u.c.). Respectiv, cea mai mare valoare a amenzii în calitate de pedeapsă complementară este de 300 000 lei (6000 u.c.), iar cea mai mică de 40 000 lei (1000 u.c.).

Tabelul nr.25 Valoarea sancțiunii pecuniare (amendă)

Categorii	Cazuri	Valoarea totală		Valoarea medie		Valoarea maximă		Valoarea minimă	
		lei	u.c.	lei	u.c.	lei	u.c.	lei	u.c.
Pedeapsa principală	144	13672500	273540	94947	1899	600000	12000	3000	150
Pedeapsa complementară	63	8495000	171100	134841	2716	300000	6000	40000	1000
Total	207	22167500	444640	107089	2148	x	x	x	x

În partea ce ține de persoanele fizice care au săvârșit infracțiuni, acestora li se pot aplica pedepse cu amenda, atât ca pedepse principale, cât și ca pedepse complementare (art.62 alin.(4) CP), iar persoanelor juridice amenda se poate aplica doar în calitate de pedeapsă principală (art.62 alin.(2) CP). În cadrul analizei, amenda drept pedeapsă principală aplicată în raport cu o persoană juridică a fost doar într-un singur caz din cele 426 de cazuri, mărimea căreia a constituit 600 000 lei.

Pedeapsa sub formă de amendă s-a aplicat ca pedeapsă principală distinctă în circa 37% (103 cazuri din 274), ca pedeapsă principală împreună cu pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în circa 15% (41 cazuri din 274) și ca pedeapsă complementară aplicată la pedeapsa principală cu închisoarea în aproximativ 16% (43 cazuri din 274). În 4 episoade ale art.325 alin.(2) CP, pedeapsa complementară sub formă de amendă nu a fost aplicată în baza art.79 alin.(1) CP.

În tabelul nr.26 de mai jos, s-a analizat, în special, aplicarea pedepselor din punct de vedere a variantelor de aplicare a sancțiunilor penale. Așadar, din eșantionul cazurilor în care s-a aplicat pedeapsa cu amenda, se constată o pondere ridicată a pedepsei cu amenda în calitate de pedeapsă principală în raport cu amenda în calitate de pedeapsă complementară. Această situație se datorează, în mare parte, cazurilor numerice a componentelor de infracțiuni de corupție în care pedeapsa cu amenda este alternativă pedepsei cu închisoarea. În principal, asemenea cazuri (103) se referă la componentele de infracțiuni prevăzute la art.326 CP „Traficul de influență”.

În alte 43 de cazuri, numai amenda în calitate de pedeapsă complementară s-a aplicat pentru componentele de infracțiuni în care închisoarea este prevăzută ca pedeapsă principală (art.325 CP). În 20 de cazuri prevăzute la art.324 CP, amenda drept pedeapsă complementară s-a aplicat alături de pedeapsa cu închisoarea și de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

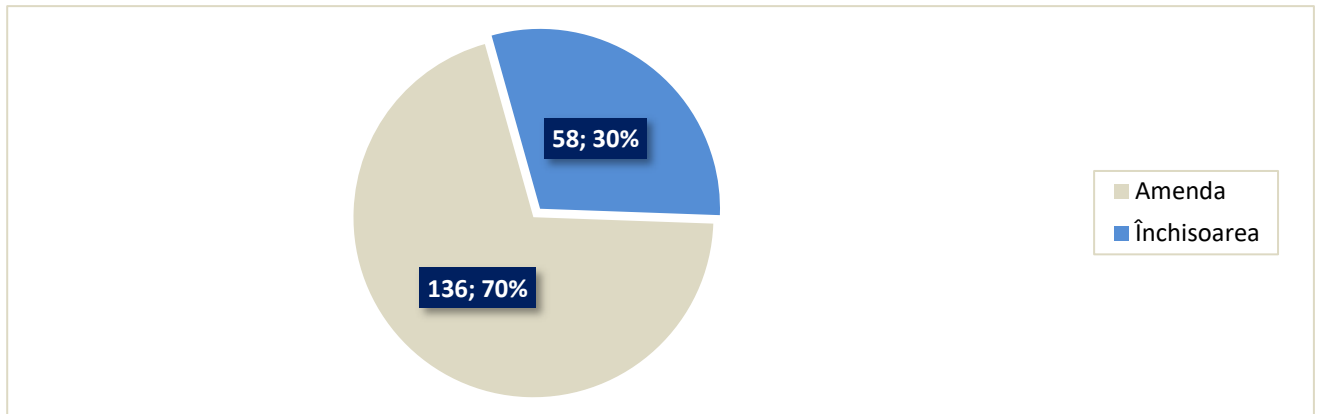
Tabelul nr.26 Sancțiunea pecuniară (amenda) aplicată în privința actelor de corupție și conexe corupției pentru anul 2022

Art. CP	Denumire articol	Total	Condamnare	Amendă	Amendă Închisoare	Amendă Privare	Amendă Închisoare Privare
324	Coruperea pasivă	78	27	-	-	7	20
325	Coruperea activă	53	47	-	43	1	-
326	Traficul de influență	188	172	103	-	20	-
327	Abuzul de putere sau abuzul de serviciu în sectorul public	17	6	-	-	5	-
328	Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu	13	-	-	-	-	-
329	Neglijența în serviciu	4	-	-	-	-	-
332	Falsul în acte publice	27	10	-	-	8	-
333	Luarea de mită	2	2	-	-	-	-
335	Abuzul de serviciu în sectorul privat	1	-	-	-	-	-
352 ¹	Falsul în declarații	17	-	-	-	-	-
256	Primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației	1	-	-	-	-	-
191	Delapidarea averii străine	15	4	-	-	-	-
190	Escrocheria	10	6	-	-	-	-
Total		426	274	103	43	41	20
			100%	37%	16%	15%	7%

Pentru componentele de infracțiuni în care pedeapsa sub formă de amendă și pedeapsa sub formă de închisoare constituie pedepse principale care pot fi aplicate alternativ (art.190 alin.(1), art.191 alin.(2), art.326, art.327, art.332, art.333 CP), pedeapsa sub formă de amendă a fost aplicată în circa 70% de cazuri (136 cazuri din 194 cazuri), iar închisoare a fost aplicată în peste 30% de cazuri (58 de cazuri din 194 cazuri). Cercetarea datelor respective denotă înclinarea discreției judecătorilor de a aplica pedeapsa cu amenda, în cazul în care legea permite alternativa pedepsei principale. Or, scopul legii penale de restabilire a echității sociale prin aplicarea pedepsei penale se atinge doar parțial, având în vedere caracterul diminuat al aplicării pedepsei cu închisoarea. Această situație s-ar putea datora mai multor circumstanțe, una din care ar fi percepția pericolului redus al infracțiunilor de corupție din categoria respectivă.

La rândul său, aplicarea, în mod prioritar, a pedepsei cu amendă alternativ pedepsei cu închisoarea poate determina mai ușor persoanele la săvârșirea faptelor de corupție, datorită lipsei de punitivitate corespunzătoare pericolului social, fapt prin care se va neglija scopul legii penale, de a preveni săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. În condițiile date, focusarea eforturilor organelor de combatere a corupției urmează să aibă loc asupra faptelor cu pericol social sporit, pentru care pedepsele sub formă de închisoare să prevaleze sau, cel puțin, să egaleze numărul de cazuri în care pericolul social este unul comun.

Figura nr.15 Ponderea aplicării alternative a pedepselor principale

6.2. Aplicarea pedepselor cu închisoarea

Pedeapsa cu închisoarea este pedeapsa cea mai severă aplicată pentru săvârșirea infracțiunilor, inclusiv pentru cazuri de corupție. Această pedeapsă presupune izolarea de societate a persoanelor fizice care prezintă pericol și pot perturba ordinea de drept a statului prin acțiunile sau inacțiunile lor pe care le pot comite în mod necontrolat. Totodată, închisoarea permite aplicarea măsurilor cu caracter educativ și de control riguros a persoanelor periculoase, pentru ca la sfârșitul termenului de executare a pedepsei cu închisoarea, acestea să nu mai prezinte pericol social sporit și să se poată reintegra în societate pentru a aduce plus valoare ordinii de drept.

În conformitate cu art.70 CP, închisoarea poate să fie dispusă persoanelor fizice pe un termen cuprins între 3 luni și 30 de ani, doar detențiunea pe viață fiind o formă mai severă a pedepsei penale. În ceea ce privește aplicarea pedepsei cu închisoarea pentru infracțiunile de corupție, urmează de menționat că practic în toate cazurile examinate, cu excepția art.324 alin.(4) CP și în privința persoanelor juridice, în calitate de pedeapsă principală, legea penală prevede închisoarea. Din analiza efectuată în capitolul 6.1. „Aplicarea pedepselor cu amenda” a prezentului studiu, s-au evidențiat aspectele aplicării pedepsei penale sub formă de închisoare, în cazurile în care sunt prevăzute de lege ca pedepse alternative închisoarea și amenda. Specificul aplicării pedepsei cu închisoarea constă în reglementarea suspendării executării pedepsei în baza art.90 CP, aceasta fiind exclusă de lege în cazurile condamnării pentru infracțiunile deosebit de grave și excepțional de grave. Din categoria infracțiunilor pentru care pedeapsa cu închisoarea nu este prevăzută de lege fac parte componentele de infracțiune de corupție prevăzute de art.324 alin.(4) CP și componentele de infracțiune săvârșite de persoanele juridice.

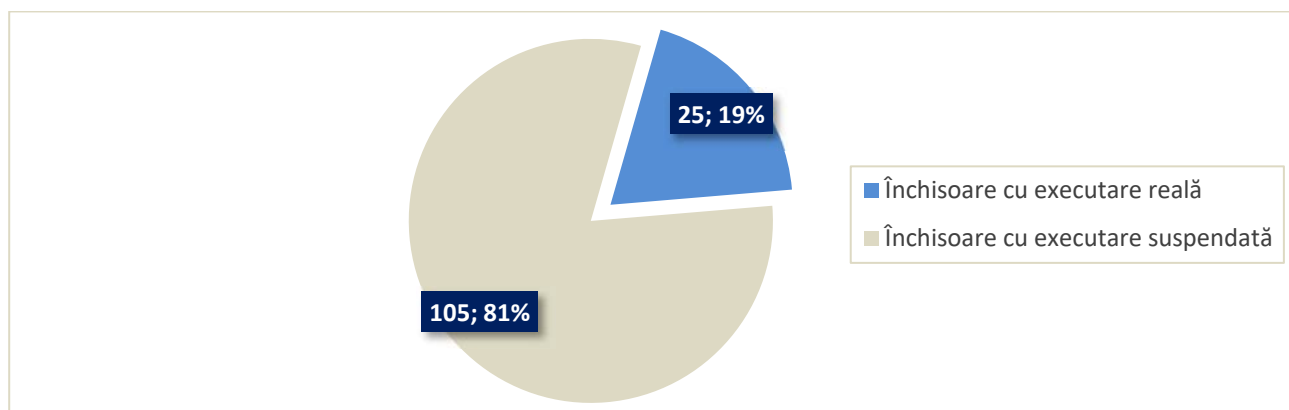
Cu privire la componentele de infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, din 127 cazuri de pedepse cu închisoarea, în 105 de cazuri (83%) s-a aplicat suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, și doar în 22 cazuri (17%) pedeapsa cu închisoarea a rămas să fie executată real. În 3 cazuri de condamnare în baza art.190 alin.(5) CP – infracțiune deosebit de gravă, s-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare cu executarea reală a pedepsei.

Tabelul nr.27 Pedepsa cu închisoarea

Art. CP	Denumire articol	Total	Condamnare	Închisoare		Închisoare distinctă	Închisoare Amendă	Închisoare Privare	Închisoare Amendă Privare
				Total cazuri	Suspendare				
324	Coruperea pasivă	78	27	20	17	-	-	-	20
325	Coruperea activă	53	47	46	42	3	43	-	-
326	Traficul de influență	188	172	49	39	48	-	1	-
327	Abuzul de putere sau abuzul de serviciu în sectorul public	17	6	1	1	-	-	1	-
328	Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu	13	-	-	-	-	-	-	-
329	Neglijența în serviciu	4	-	-	-	-	-	-	-
332	Falsul în acte publice	27	10	2	2	1	-	1	-
333	Luarea de mită	2	2	2	1	-	-	2	-
335	Abuzul de serviciu în sectorul privat	1	-	-	-	-	-	-	-
352 ¹	Falsul în declarații	17	-	-	-	-	-	-	-
256	Primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației	1	-	-	-	-	-	-	-
191	Delapidarea averii străine	15	4	4	2	-	-	4	-
190	Escrocheria	10	6	6	1	2	-	4	-
Total		426	274	130	105	54	43	13	20
			100%	47%	38%	20%	16%	5%	7%

Așadar, au fost înregistrate 25 de cazuri în care inculpații au primit pedeapsă cu închisoare cu executare reală, iar aceasta ar semnifica puțin peste 19% din cazurile de aplicare a pedepsei cu închisoarea, puțin peste 9% din cazurile de condamnare, sau puțin peste 6% din totalul capetelor de acuzare (cazuri analizate). Respectiv, din 130 cazuri, în 105 cazuri, sau aproape 81%, a fost aplicată condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, în conformitate cu art.90 CP.

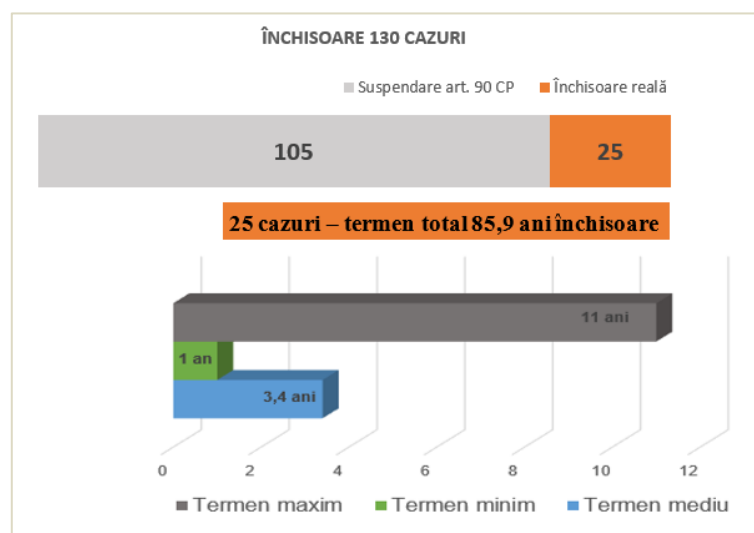
Figura nr.16. Închisoarea cu executare reală și suspendată

Cu referire la termenul aplicat pentru infracțiunile de corupție în care instanțele de judecată au aplicat pedepse cu închisoarea în anul 2022, în 25 de cazuri din 130 cazuri în care s-a dispus executarea reală a pedepsei cu închisoarea, acesta a constituit 1030 luni (aprox. 85 ani 9 luni). Așadar, valoarea medie a termenului de închisoare reală aplicată în cauzele de corupție este de 3 ani 5 luni. Cel mai mic termen de închisoare a constituit 1 an (12 luni) într-o cauză de corupție, iar cel mai mare termen a fost de 11 ani (132 luni). Comparativ cu anul 2021 valoarea medie a termenului de închisoare aplicat în cauzele de corupție a rămas aproximativ aceeași, care, de altfel, a constituit de 3 ani 6 luni.

Figura nr.17 Durata pedepsei cu închisoarea cu executare reală

Reieșind din principiul umanismului și aplicării celei mai blânde pedepse alternative închisorii, totuși, în cazurile de corupție, aplicarea pedepsei cu închisoarea comportă un puternic efect de prevenire a săvârșirii infracțiunilor de corupție. În acest fel, minimizarea aplicării închisorii cu executare reală s-ar echivala cu pasivitatea statului de a preveni și a combate corupția într-un mod strict și lipsit de compromisuri în ceea ce privește admiterea manifestărilor de corupție de funcționari publici de diferit rang, iar aplicarea excesivă a pedepsei cu închisoarea ar putea duce la compromiterea drepturilor și libertățile fundamentale ale omului și a practicii CEDO. Anume contrabalansarea eforturilor statului în prevenirea și combaterea corupției și respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului ar putea crea o bază solidă de edificare a statului de drept.

6.3. Aplicarea pedepselor cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate

Pedeapsa cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate a fost aplicată de instanțele de fond în 74 cazuri (27%) din 274 cazuri de condamnare. Dintre acestea, în 51 de cazuri (69%), privarea de drepturi a fost aplicată ca pedeapsă complementară reglementată de prevederile pentru infracțiunile de corupție din Partea Specială a Codului Penal.

Tabelul nr.28 Pedepsa cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate

Art. CP	Denumire articol	Episoade	Condamnare	Privare	Privare Amendă	Privare Închisoare	Privare Amendă Închisoare
324	Coruperea pasivă	78	27	27	7	-	20
325	Coruperea activă	53	47	1	1	-	-
326	Traficul de influență	188	172	21	20	1	-
327	Abuzul de putere sau abuzul de serviciu în sectorul public	17	6	6	5	1	-
328	Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu	13	-	-	-	-	-
329	Neglijența în serviciu	4	-	-	-	-	-
332	Falsul în acte publice	27	10	9	8	1	-
333	Luarea de mită	2	2	2		2	-
335	Abuzul de serviciu în sectorul privat	1	-	-	-	-	-
352 ¹	Falsul în declarații	17	-	-	-	-	-
256	Primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației	1	-	-	-	-	-
191	Delapidarea averii străine	15	4	4	-	4	-
190	Escrocheria	10	6	4	-	4	-
Total		426	274	74	41	13	20
			100%	27%	15%	5%	7%

Într-un singur caz, pedeapsa complementară privarea de dreptul de ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate nu a fost aplicată în baza art. 79 alin. (1) CP. În alte 23 de cazuri (art.326 alin.(2), art.326 alin.(3) CP, art.191 alin.(4)) s-a aplicat pedeapsa complementară privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate ca pedeapsă complementară adițională, în baza art.65 alin.(3) CP.

Datele analizate denotă că termenul total al pedepselor complementare sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pentru infracțiunile de corupție în privința cărora instanțele de judecată s-au pronunțat în anul 2022, a constituit 299 ani (3588 luni). Valoare maximă a privării a constituit 7 ani (84 luni), valoarea medie a termenului de aplicare a pedepsei complementare enunțate a constituit 4 ani (48 luni), iar minimum stabilit de instanțele de judecată la pedeapsa complementară respectivă a fost de 1 an (24 luni).

Tabelul nr.29 Durata aplicată pedepsei complementare – privarea de dreptul de ocupa funcții sau de exercita o anumită activitate

Cazuri	Termen total		Termen mediu		Termen minim		Termen maxim	
	luni	ani	luni	ani	luni	ani	luni	ani
74	3588	299	48	4	24	1	84	7

Astfel, privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de exercita o anumită activitate constituie o pedeapsă penală non-privativă de libertate, cu pondere mare de aplicare în cazurile de corupție și care ar putea fi o practică unificată în toate cazurile de corupție examinate. Or, art. 65 alin. (3) CP acordă temei legal de a extinde aria de aplicare a pedepsei date și asupra făptuitorilor care comit acte de corupție în legătură cu exercitarea unei activități sau cu privire la un drept pretins sau deținut, deși sancțiunea articolului nu prevede așa tip de pedeapsă ca pedeapsă complementară.

Prin urmare, în perspectivă, se recomandă modificarea Codului penal în Partea specială, în vederea reglementării în componentele de infracțiuni de la art.325 alin.(2) CP, art.326 CP a unei agravante pentru persoanele care au săvârșit infracțiunea în scopul îndeplinirii obligațiilor de serviciu sau în scopul exercitării unei anumite activități și, respectiv, pentru care să fie prevăzută pedeapsa complementară obligatorie - privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

6.4. Suspendarea condiționată a executării pedepsei penale

Potrivit art.90 alin.(1) CP, „*Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de câțiva în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv.*”

La rândul său, condamnarea cu suspendarea executării pedepsei cu închisoarea se poate aplica de către instanțele de judecată pentru infracțiunile ușoare, mai puțin grave și grave, fiind exclusă posibilitatea, potrivit legii, de a fi aplicată pentru infracțiunile deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazurile de recidivă periculoasă sau deosebit de periculoasă.

În rezultatul examinării datelor s-a constatat că, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei a fost aplicată în 105 de cazuri din 130 cazuri în care s-a aplicat pedeapsa cu închisoarea, ceea ce ar consemna o pondere de 81% din situația generală pe toate categoriile de infracțiuni de corupție analizate. Respectiv, doar în 25 de cazuri în care inculpații au primit pedeapsă cu închisoare cu executare reală, iar aceasta ar semnifica puțin peste 19% din cazurile de aplicare a pedepsei cu închisoarea (130) și puțin peste 9% din cazurile de condamnare (274).

Tabelul nr.30 Cauzele de condamnare cu suspendare condiționată

Art. CP	Denumire articol	Total episoade	Condamnare	Închisoare	
				Total	Suspendare
324	Coruperea pasivă	78	27	20	17
325	Coruperea activă	53	47	46	42
326	Traficul de influență	188	172	49	39
327	Abuzul de putere sau abuzul de serviciu în sectorul public	17	6	1	1
328	Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu	13	-	-	-
329	Neglijența în serviciu	4	-	-	-
332	Falsul în acte publice	27	10	2	2
333	Luarea de mită	2	2	2	1
335	Abuzul de serviciu în sectorul privat	1	-	-	-
352	Falsul în declarații	17	-	-	-
256	Primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației	1		-	-
191	Delapidarea averii străine	15	4	4	2
190	Escrocheria	10	6	6	1
Total		426	274	130	105

În 105 cazuri în care a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei penale ar constitui aproape 25% din totalul capetelor de acuzare (426) sau peste 38% din faptele de condamnare. Cele mai multe cazuri de suspendare condiționată a executării pedepsei penale a fost dispusă pe faptele de corupere activă (42), cu o pondere de peste 32% din cazurile de condamnare cu închisoare, fiind urmată de faptele de trafic de influență (39), cu o pondere de peste 30%, iar estimarea cumulativă a acestor date se prezintă a avea o pondere de 62%, adică de 81 de cazuri din cazurile de condamnare cu închisoare.

Condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoarea (art.90¹ CP) a fost aplicată de către instanța de judecată doar într-un singur caz și acela în privința unui procuror, în privința căruia pentru concurs de infracțiuni a fost stabilită pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 2 ani 2 luni cu privarea dreptului de a ocupa funcția de procuror pe un termen de 10 ani. Astfel, prima parte din pedeapsa cu închisoarea se execută în termen de 1 an și 1 lună în penitenciar, iar restul pedepsei de 1 an 1 lună de închisoare s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 3 (trei) ani, cu obligarea condamnatului să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

Aplicarea pe larg a condamnării cu suspendarea executării pedepsei cu închisoarea duce la sancționarea mai blândă a condamnaților învinuiți de săvârșirea infracțiunilor de corupție, deși pentru componentele de infracțiuni de corupție prevăzute în Partea specială a Codului penal se stabilesc pedepse aspre (închisoarea). Or, această modalitate de executare a pedepsei cu închisoarea – condamnarea cu suspendarea executării pedepsei cu închisoarea (articolul 90 CP) este în conformitate cu Recomandarea CM/Rec (2017) 3, care impune ca alternativele la pedeapsa cu

închisoarea să adere la principiul legalității și să fie reglementate de lege și țină să contribuie la umanizarea și scăderea populației închisorilor.

În contextul celor expuse, în rândul instanțelor judecătorești se observă o tendință pozitivă de acceptare a demersurilor prezentate, fie de acuzare, fie de partea apărării, urmare a constatării faptului că aplicarea de către acestea a suspendării condiționate a executării pedepsei este reală și se aplică în practică.

În sinteză, întru elucidarea unor aspecte ce țin de aplicarea echitabilă și uniformă de către instanțele de judecată a pedepselor penale, se vor prezenta în mod concis 2 cazuri, cu aprecierea oferită de către instanță a faptelor, precum și individualizarea pedepsei aplicată condamnaților.

Studiu de caz 2. Extras de Sentința din 11.10.2022, emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani). „Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), a examinat în ședință de judecată publică, cauza penală de învinuire a lui, R.A. [...], **avocat**, fără distincții, titluri speciale și grade de calificare, fără antecedente penale, în comiterea infracțiunii prevăzute de **art.326 alin.(3) lit.a)** Cod Penal al R. Moldova.

A CONSTATAT:

Inculpatul R.A., [...], activând în calitate de apărător, în baza licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, având încheiat contract de asistenta juridică cu nr.[...] în sumă de 2350 EURO, în vederea apărării drepturilor și intereselor inculpatului ***** născut la [...], condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin. (4) Cod penal, având intenții directe criminale, **sustinând că are influență asupra persoanelor cu demnitate publică, inclusiv judecători din cadrul Curții Supreme de Justiție**, care examinau recursul avocatului R.A., împotriva Deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016 și îi poate determina pe aceștia în vederea adoptării unei decizii favorabile în privința lui ***** , și anume a unei decizii de recalificare și achitare, cu eliberarea lui din detenție, a pretins de la ***** , care este mama condamnatului ***** , **suma de 45 000 euro**. [...] În rezultatul acțiunilor sale criminale, R.A. a primit în total o remunerație ilicită în mărime **de 52 000 euro**, care conform cursului mediu oficial al Băncii Naționale a Republicii Moldova, la acea perioadă este echivalentul a **1 085 240 lei**, și constituie **proporție deosebit de mare**.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de prevederile art.7, 75 Cod Penal al Republicii Moldova, anume de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite - că infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (3) lit.a) Cod Penal al Republicii Moldova săvârșită de inculpatul R.A. face parte din categoria **celor grave**, de personalitatea celui vinovat, că inculpatul R.A. anterior nejudecat, la faza urmăririi penale nu a recunoscut vina, de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, și anume că acesta poate fi reeducat [...], reieșind din faptul că pedeapsa pentru infracțiunea comisă este stabilită doar sub formă de amendă sau cu închisoare, [...], instanța consideră necesar **de a stabili pedeapsa sub formă de închisoare** ținând cont de limitele de pedepse stabilite de art. 326 alin. (3) lit.a) Cod Penal, **cu aplicarea suspendării parțiale a executării pedepsei**, [...]. Instanța de judecată reține că potrivit prevederilor art. 326 alin.

(3) lit.a) Cod Penal se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 8 ani. [...] instanța de judecată consideră că [...] este echitabilă **aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani.** [...] instanța reține că R.A. exercitând profesia de **avocat, utilizând statutul funcției, drepturile și avantajele pe care le acordă aceasta pentru facilitarea infracțiunii de corupție, urmează a fi privat de dreptul de a ocupa această funcție,** or anume astfel va fi atins scopul pedepsei penale aplicate față de acesta. Astfel, luând în considerație **caracterul infracțiunii săvârșite de inculpat, care a acționat contra obligațiilor sale de serviciu, urmărind interesul material și prejudiciind imaginea funcției de avocat** instanța conchide că privarea lui R.A. de dreptul de a exercita activitatea de avocat pentru un anumit termen va preveni și săvârșirea de el a noi fapte penale.

Conform prevederilor art.art.389-395 Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, instanța de judecată,-

Hotărâște:

R.A. se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.326 alin. (3) lit.a) Cod Penal al Republicii Moldova, și se condamnă în baza acestei legi, stabilindu-i **pedeapsă cu închisoare pe un termen de 4 (patru) ani,** cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, și în **baza art. 65 alin. (1), (3) Cod penal, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pe un termen de 5 (cinci) ani.**

Conform art.90¹ Cod penal, se dispune suspendarea parțială a executării pedepsei principale aplicate eliberându-l pe R.A. pe un termen de 2 (doi) ani, urmând să execute sancțiunea cu închisoare în penitenciar de tip semiînchis, pe un termen de 2 (doi) ani.

Conform art.90 Cod penal, cealaltă jumătate din termenul de pedeapsă stabilit de 2 (doi) ani se suspendă condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani, dacă, în perioada de probațiune, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, obligându-l să nu-și schimbe domiciliu fără consimțământul organului competent, care exercită controlul privind executarea pedepsei.

Comentarii. Instanța a examinat cauza penală cu privire la infracțiunea săvârșită de inculpat conform art.326 al.(2) lit.a) – trafic de influență săvârșit cu primirea de bunuri în **proportii deosebit de mari,** pentru care se prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 8 ani. În procesul de individualizare a pedepsei, instanța a stabilit lipsa cărorva circumstanțe atenuante și circumstanțe agravante potrivit art.art 76, 77 Cod Penal. În final, instanța a aplicat pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și pedeapsa cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pe un termen de 5 (cinci) ani.

Respectiv, se observă că deși sancțiunea faptei pe trafic de influență nu prevede pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a exercita o anumită activitate, totuși, instanța de judecată a dispus aplicarea acestei categorii de pedepse în temeiul art.65 alin.(3) CP, din

considerentele precum că inculpatul a comis o infracțiune gravă fiind în exercițiul funcției de avocat (calitate de subiect special), fapt care, prin acțiunile sale, a dus la denigrarea imaginii sistemului judecătoresc în fața cetățenilor și a prejudiciat imaginea profesiei de avocat.

Astfel, instanța de judecată, a ținut să scoată în evidență că, inculpatul a comis infracțiunea de trafic de influență exercitând profesia de avocat, și care, deținând această calitate, avea obligația de a lua toate măsurile necesare pentru prevenirea și curmarea actelor de protecționism și/sau corupție, a altor acțiuni abuzive în acest domeniu, dar contrar acestor norme și principii fundamentale, a profitat de situația de serviciu în interese ilegale.

În consecință, hotărârea instanței judecătorești prin care s-a dispus și aplicarea pedepsei complementare sub formă de privare de dreptul de a exercita o anumită activitate în temeiul art.65 alin.(3) CP, se întrevide ca fiind o practică judiciară pozitivă pe cazurile de corupție, din perspectiva aplicării pe larg (obligatoriu) a pedepsei date în cazurile de corupție în care făptuitorii le comit în legătură cu exercitarea unei activități sau cu privire la un drept pretins sau deținut, încadrându-se astfel în măsurile de prevenire și combatere a corupției.

Studiu de caz 3. Extras din sentința din 12.05.2022, emisă de Judecătoria Drochia (sediul Rîșcani). „Judecătoria Drochia (sediul Rîșcani), a examinat în ședință de judecată publică, cauza penală de învinuire a lui, C.A. [...], neangajat în câmpul muncii, studii superioare, fără antecedente penale, în comiterea infracțiunii prevăzute de **art.325 alin.(1)** Cod Penal al R. Moldova.

A CONSTATAT:

C.A. ***** la data de [...], aproximativ la orele 13.40, deplasându-se în calitate de pasager cu automobilul de model *****cu numerile de înmatriculare ***** la volanul căruia se afla cet. V.D., pe traseul [...] în direcția or. [...], fiind stopați la km 104 de către echipajul de patrulare ***** în componență ofițerilor de patrulare ai Plutonului [...] al Companiei de Patrulare nr. [...] a INP a IGP a MAI, D.M. și S.P., pentru ignorarea indicatoarelor de semnalizare rutieră, în scopul evitării răspunderii contravenționale de către șoferul mijlocului de transport, pentru conducerea mijlocului de transport cu ignorarea indicatoarelor rutiere contravenției prevăzute de art.240 alin.(1) CC, precum și pentru utilizarea mijlocului de transport cu geamurile portierilor umbrite, contravenție prevăzută de art.228 alin.(7) CC, a comis infracțiunea de corupere activă [...] Astfel, C.A., [...] aflându-se în preajma automobilului de serviciu de model „[...]”, [...] **intenționat a promis, a oferit și a dat ofițerilor de patrulare D.M. și S.P.**, care în conformitate cu prevederile art. 123 Cod Penal sunt persoane publice, iar în conformitate cu prevederile art. 385, 403 Cod Contravențional au calitate de agent constatat și în virtutea funcției deținute sunt în drept să întocmească procese verbale cu privire la contravenție, **bunuri sub formă de mijloace bănești în sumă de 200 lei MD**, punându-i personal prin geamul din partea dreaptă față a automobilului de serviciu, sub procesul verbal cu privire la contravenție pe care-l ținea în mână polițistul de patrulare M.D., **pentru ca aceștia, să nu îndeplinească acțiuni în exercitarea funcțiilor sale și anume să nu acționeze în vederea întocmirii proceselor verbale cu privire la contravenție** în

baza art. 240 alin.(1), 228 alin.(7) CC și în rezultat să nu fie pedepsit șoferul V.D. cu amendă contravențională. Astfel, acțiunile lui C.A. au fost calificate în baza art.325 alin.(1) Cod Penal al RM – coruperea activă cu indicii de calificare: promisiunea, oferirea, darea personal unei persoane publice de bunuri sub formă de valori valutare, ce nu i se cuvin, pentru aceasta, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată reține în cauza penală de învinuire a lui C.A., ca circumstanța atenuantă prevăzută de art.76 Cod penal, **starea precară a sănătății inculpatei**, confirmată prin actele și extrasele medicale anexate la materialele cauzei penale. În speță, C.A. a comis o **infrațiune contra bunei desfășurării a activității în sfera publică**, ce face parte conform art.16 alin.(4) Cod penal din **categoria infracțiunilor grave** pentru care **legea penală prevede pedeapsa cu închisoare de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale**, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de 6000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate. [...] instanța consideră că pedeapsă lui C.A. urmează să fie stabilită în formă de închisoare, ținându-se cont de limitele și categoria sancțiunii prevăzute de către legislator la art.325 alin.(1) Cod penal al RM, urmează să fie stabilită pedeapsa după cum urmează **sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani** în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, în corespundere cu alin. (3) art. 72 Cod penal al RM. Când privește aplicarea pedepsei sub formă de **amendă**, instanța de judecată consideră necesar **de a nu aplica** față de C.A. pedeapsa complementară sub formă de amendă, or pe parcursul examinării cauzei penale s-a constatat înrăutățirea stării de sănătate a inculpatei, fapt confirmat prin extrasele medicale eliberate de către instituțiile medicale urmare a tratamentului staționar și ambulator al acesteia. Iar în conformitate cu Ordinul MJ nr.331 din 06.09.2006 diagnosticul stabilit inculpatei se atribuie la categoria bolilor grave, pe care **instanța de judecată o califică ca o circumstanță atenuată**.

Conducându-se de prevederile art.8, 10, 90 alin.(1),(2) Cod penal, art. 340, 384-385, 389, 392-395, 397 Codul de procedură penală Republicii Moldova, instanța de judecata,

c o n d a m n ă :

C.A. se recunoaște vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin.(1) Cod Penal și în baza acestei legi **cu aplicarea art.79 alin.(1) Cod Penal**, i se aplică o pedeapsă sub formă de **închisoare pe un termen de 3 (trei) ani** cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, **fără amendă**. În temeiul art.90 CPRM, instanța dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate față de C.A. [...].

Comentarii. Instanța a examinat cauza penală cu privire la infracțiunea săvârșită de inculpatul C.A. conform art.325 alin.(1) – corupere activă săvârșită în formă de **promisiune, oferire și dare** ofițerilor de patrulare a IGP a MAI, a bunurilor sub formă de **mijloace bănești în sumă de 200 lei**, pentru care legea penală prevede **pedeapsa cu închisoare de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale**. În procesul de individualizare a pedepsei, instanța a stabilit ca

circumstanțe atenuante potrivit art.76 CP, **starea precară a sănătății inculpatei**. În cele din urmă, instanța a aplicat pedeapsa **sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, fără a aplica pedeapsa complementară obligatorie sub formă de amendă, în baza art.79 alin.(1) CP**. Astfel, constatarea stării precare a sănătății inculpatei, a servit drept temei pentru instanța judecătorească să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie sub formă de amendă, deși legea penală prevede aplicarea obligatorie a acestei categorii de pedepse. Indicarea concretă a circumstanței excepționale „starea precară a sănătății”, care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, a condus instanța la raționamentul de a nu aplica pedeapsa complementară obligatorie sub formă de amendă.

Cu toate acestea, într-un alt caz², instanța a omis să indice raționamentele (circumstanțele excepționale) urmare a aplicării prevederilor art.79 CP, în contextul în care nu a ținut să aplice pedeapsa sub formă de privare de dreptul de a ocupa o anumită funcție sau de a exercita o anumită activitate, deși potrivit sancțiunii normei penale - falsul în acte publice (art.332 alin.(1) CP), aceasta constituie o pedeapsă complementară obligatorie. Respectiv, instanța a aplicat doar pedeapsa cu închisoarea, cu suspendarea executării pedepsei, **fără a indica motivele pentru care nu s-a aplicat pedeapsa complementară obligatorie** sub formă de privare de dreptul de a ocupa o anumită funcție sau de a exercita o anumită activitate.

Or, potrivit pct.11 din Hotărârea Plenului CSJ cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, din 11 noiembrie 2013, *„În conformitate cu art.79 CP, stabilirea pedepsei sub limita minimă sau a unei pedepse mai blânde, care nu este prevăzută în sancțiunea articolului corespunzător din Codul penal, în baza căruia este încadrată infracțiunea, se admite luând numai în considerare personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor excepționale, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii. În spiritul acestei norme penale, se înțelege că trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului. Împrejurările obișnuite sunt cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și nu pot fi considerate excepționale. Ca excepționale, instanța urmează să stabilească astfel de împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și date privind personalitatea făptuitorului (grad de invaliditate – I, II (persoana cu dizabilități severe și accentuate), merite deosebite față de societate, alte circumstanțe de importanță majoră). În cazul stabilirii unor asemenea împrejurări, **instanța de judecată este obligată să indice în sentință care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate excepționale și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc drept temei pentru aplicarea art.79 CP**. Instanțele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei.”*

---

² Dosarul penal nr. 1-1622/2022; 1-22093668-12-1-01072022

7. JUDECAREA CAZURILOR CU PLURALITATE DE INFRAȚIUNI

Analiza strategică a stabilit 230 cazuri (54%) din 426 totalul de fapte analizate, cu privire la care în anul 2022 instanțele de judecată au adoptat hotărâre în privința inculpaților învinuiți de comiterea, conform rechizitoriului, a unei pluralități de infracțiuni, adică de săvârșirea de un inculpat a mai multor episoade comise simultan, până la adoptarea sentinței. La adoptarea sentințelor cu privire la aceste cauze penale (57 sentințe), în 39 de sentințe (cu privire la 167 cazuri) s-au aplicat prevederile art. 84 CP, iar în celelalte 18 sentințe (cu privire la 63 cazuri) de instanțele de judecată nu s-a constatat pluralitate de infracțiuni în baza art.32 CP, fiind aplicată pedeapsă pentru cel mult o infracțiune, astfel încât se atestă lipsa condițiilor constatării concursului de infracțiuni.

În celelalte 196 de episoade cuprinse în 196 de sentințe (*inclus și 44 de sentințe din cele 57 de sentințe indicate mai sus*), adică 46% din totalul celor analizate (426), nu s-au examinat în condițiile învinuirilor pentru pluralitate de infracțiuni, fiind incriminate, conform actului de învinuire, un singur episod de infracțiune unui inculpat.

Situațiile în care pot apărea condițiile constatării pluralității de infracțiuni se rezumă la respectarea simultană a următoarelor condiții:

- Pluralitatea de infracțiuni se referă la comiterea mai multor fapte prejudiciabile de un singur inculpat. Expunerea în actul de învinuire și în sentință cu privire la mai multe episoade comise de diferiți inculpați, adică fiecărui inculpat câte un episod, nu reprezintă pluralitate de infracțiuni. Analiza strategică a identificat 44 sentințe, în care unii inculpați au fost învinuiți pentru comiterea unor pluralități de infracțiuni simultan cu alți inculpați învinuiți pentru comiterea a cel mult un singur episod de infracțiune.
- Un inculpat a fost învinuit de comiterea mai multor episoade de infracțiuni, fie expuse într-un rechizitoriu, fie în mai multe rechizitorii, conexe pe parcursul examinării în instanța de judecată.
- Un inculpat a fost recunoscut vinovat de comiterea a cel puțin 2 episoade de infracțiuni prin aceeași sentință, cu aplicarea obligatorie pentru fiecare episod a pedepselor penale. În acest caz, apar condițiile aplicării prevederilor art. 84 CP.

Astfel, 230 cazuri care au fost săvârșite prin concurs de infracțiuni au fost cuprinse în 57 de sentințe, cu o incidență de 4 episoade în mediu per sentință. Totodată, inculpați învinuiți în mai multe episoade s-au constatat a fi în număr de 62, ceea ce imprimă, în mod similar, incidența de 4 episoade incriminate în mediu unui inculpat.

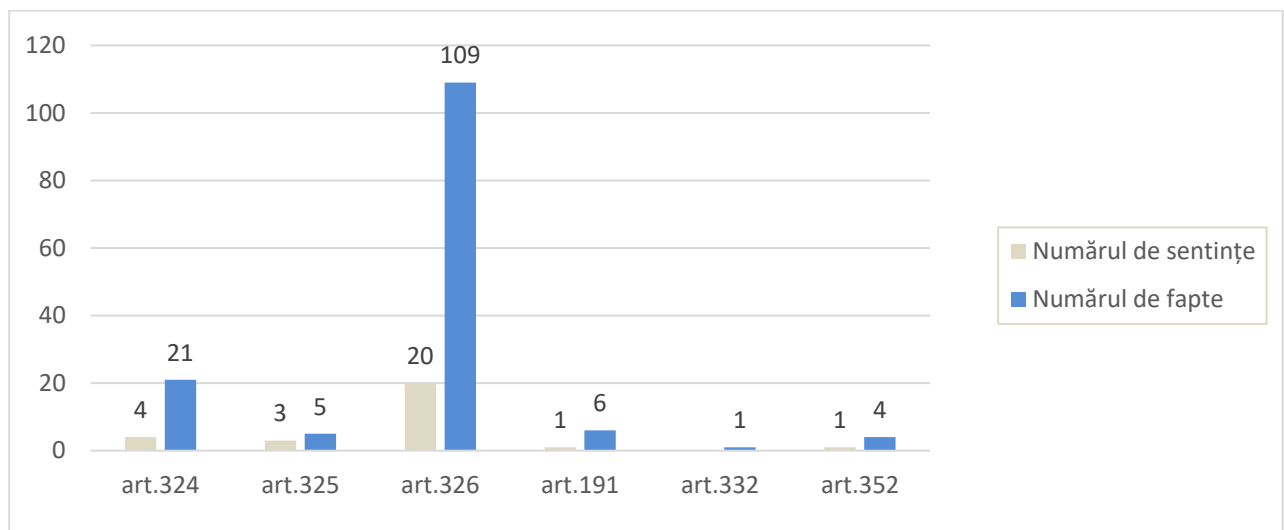
Cel mai mic număr de episoade posibil de a fi incriminat pentru concurs de infracțiuni, și anume de 2 episoade a fost stabilit în privința a 26 de inculpați (din 62), adică 42% din inculpați învinuiți pentru săvârșirea unei pluralități de infracțiuni. Cel mai mare număr de episoade de infracțiuni de corupție și conexe corupției incriminate unui inculpat în funcția de asistent medical au constituit 20 de cazuri

de incriminare a infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (2) lit. b) CP, care s-a soldat cu aplicarea unei pedepse definitive sub formă de amendă în mărime de 115000 lei (2300 u.c.), în baza art.84 alin.(1) CP, cu aplicarea pedepsei complementare în baza art.65 CP de privare de a ocupa anumite funcții pe un termen de 36 de luni (3 ani). Cauza a fost examinată în baza art. 364¹ CPP, iar soluția adoptată de instanța de judecată a fost practic similară cu solicitarea părții acuzării.

De asemenea, 29 sentințe care cuprind 146 de episoade s-au examinat în baza art.364¹ CPP, iar 28 sentințe care cuprind 84 episoade au fost examinate în procedură generală, ceea ce demonstrează că numărul mare de episoade incriminate pe o cauză penală de corupție în privința unui inculpat, cu mai mare probabilitate îl determină să opteze pentru procedura prevăzută de art. 364¹ CPP, pentru a beneficia de reducerea legală a limitelor pedepselor penale pentru fiecare episod și a pedepselor definitive cumulate parțial, în baza art. 84 CP. La fel, pluralitatea de infracțiuni presupune existența mai multor probe administrate la dosar, fapt ce diminuează din încrederea inculpaților de a fi declarați nevinovați și, în cumul cu calitatea probatoriului administrat de organul de urmărire penală, decid în favoarea procedurii simplificate, ceea ce și arată datele statistice din studiu.

Din spectrul de fapte prejudiciabile, majoritatea faptelor pentru care inculpații au optat pentru procedura prevăzută de art. 364¹ CPP a constituit traficul de influență cu un total de 20 sentințe pe 109 episoade, urmat de coruperea pasivă cu 4 sentințe cu privire la 21 episoade, precum și coruperea activă, falsul în declarații, și delapidarea averii străine cu valori a câte aproximativ 3 episoade incriminate în câteva sentințe.

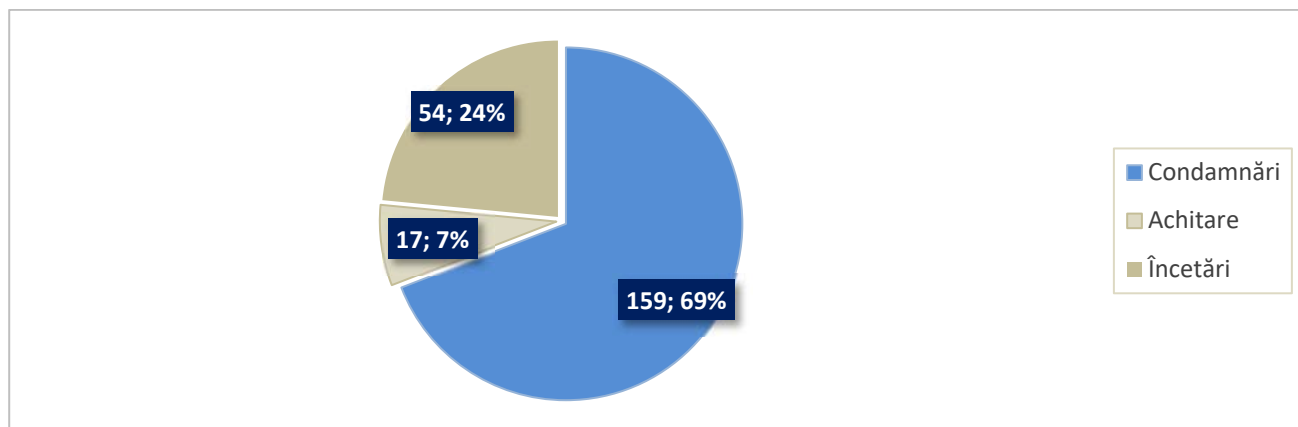
Figura nr.18 Incidența aplicării procedurii simplificate la pluralitate de infracțiuni.

Soluțiile adoptate de instanțele de judecată în cazul învinuirilor inculpaților de pluralitate de infracțiuni s-au soldat cu 159 condamnări, adică în 69% din 230 cazuri, achitări în 17 episoade, adică 7% din cazuri și 54 episoade de încetare, adică în 24% din cazuri. Astfel, rata de achitare în cazul

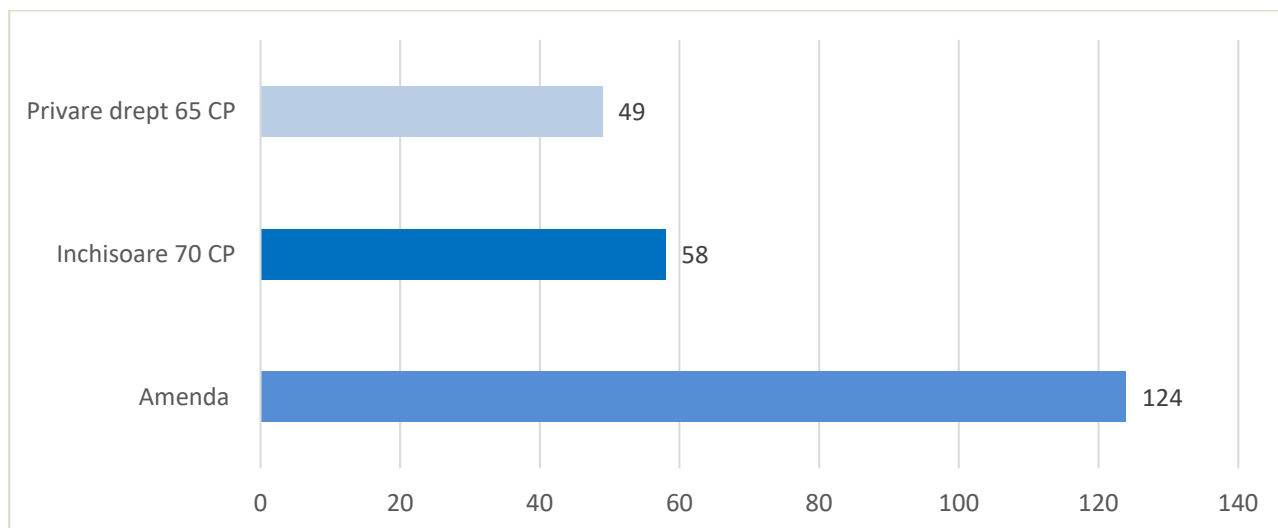
adoptării sentințelor de învinuire pentru pluralitate de infracțiuni este semnificativ mai mică față de rata generală de achitări adoptate la examinarea cazurilor de corupție și conexe lor (12%), încetările fiind aproximativ la același nivel, pe când soluțiile de condamnare deja se ridică de la 64% la 69%.

Figura nr.19 Soluțiile emise în cazul învinuirilor cu pluralitate de infracțiuni

Cu referire la incidența tipurilor de pedeapsă aplicate în cadrul condamnărilor pentru pluralitate de infracțiuni, se poate de menționat faptul că în 36% s-a dispus pedeapsa cu închisoarea, în 78% din cazuri s-a dispus aplicarea amenzilor, iar în 31% din cazuri s-au privat făptuitorii de drepturi în baza art. 65 CP.

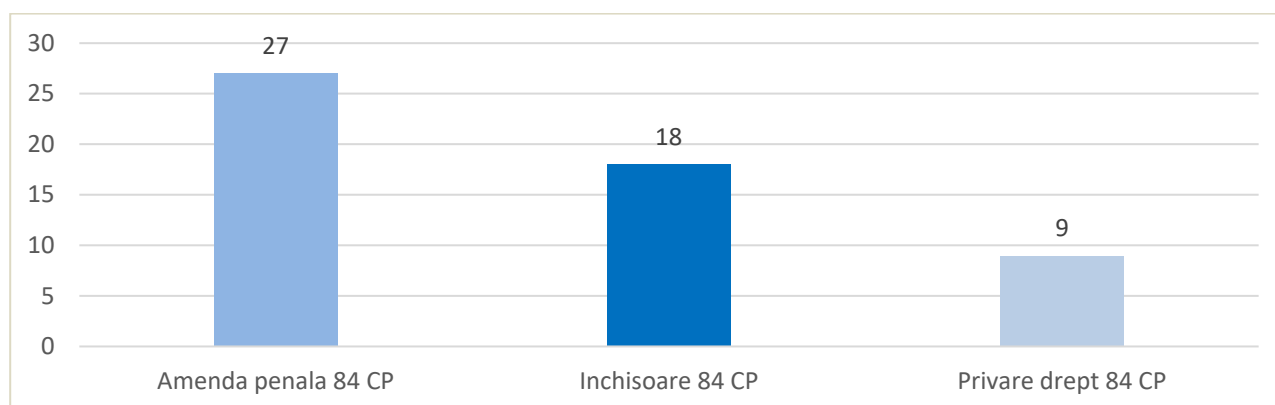
Figura nr.20 Pedepsele stabilite pentru pluralitate de infracțiuni

Toate aceste estimări au rezultat din analiza episoadelor de infracțiuni de corupție și conexe lor în cadrul sentințelor în care se soluționa aplicarea pedepselor pentru pluralitate de infracțiuni. Desigur că pedepsele definitive aplicate inculpaților învinuiți de comiterea mai multor infracțiuni diferă semnificativ de pedepsele aplicate pentru fiecare episod, deoarece regulile de aplicare a pedepselor în cazul cumulului de infracțiuni prevăzute de art.84 CP prevăd posibilitatea cumulării parțiale a

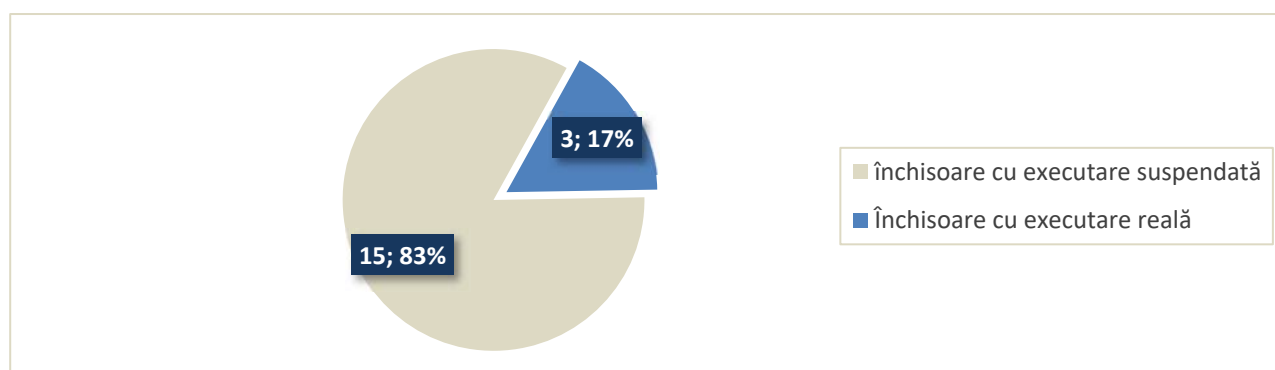
pedepselor, iar pedepsele aplicate se cumulează doar între același tip de pedeapsă (excepție – art.87 alin.(1) CP – situație care nu se întâlnește la stabilirea pedepselor pentru comiterea infracțiunilor de corupție și conexe lor). În cele 39 de sentințe în care s-a decis referitor la cazurile de corupție și conexe săvârșite în mai multe episoade, dacă luăm în considerație doar sentințele în care s-au definitivat pedepsele în baza art.84 CP pentru concurs de infracțiuni, constatăm că în majoritatea sentințelor a fost cumulată preponderent pedeapsa sub formă de amendă (27 sentințe), în 18 sentințe au fost cumulate pedepsele sub formă de închisoare și, respectiv, în 9 sentințe au fost cumulate pedepsele de privare de drept.

Figura nr.21 Incidența pedepselor penale în cazul concursului de infracțiuni

La fel, urmează de luat în considerare și faptul că, în baza art.90 și 90¹ CP, la stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor ușoare, mai puțin grave sau grave, inclusiv în cazul comiterii infracțiunilor de corupție și conexe lor, instanța de judecată poate decide asupra suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoarea, aceasta fiind o modalitate de liberare de la executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare. Astfel, în 15 sentințe (83%) din 18 de condamnare la închisoare, instanțele de judecată au dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei și, doar, în 3 sentințe (17%) a fost aplicată pedeapsa reală cu închisoarea.

Figura nr.22 Incidența aplicării reale a pedepsei cu închisoarea

8. DEFICIENȚELE CARE STAU LA BAZA SOLUȚIONĂRII CAUZELOR DE CORUPȚIE ȘI CONEXE CORUPȚIEI

În anul 2022, instanțele de fond au examinat, în mare parte, cauzele de corupție și conexe corupției expediate de organele de urmărire penală pe parcursul anilor precedenți. Deficiențele apărute în legătură cu examinarea cauzelor de corupție și celor conexe corupției se conturează în legătură cu mai multe aspecte. Un prim aspect este legat de examinarea cauzelor penale de corupție și conexe corupției în termeni rezonabili. Studiul a reflectat în multe cazuri de corupție și conexe corupției examinarea în termeni foarte îndelungați a acestora. Urmează de menționat că cazurile de corupție și conexe corupției, de cele mai multe ori, sunt cauze complexe, în care se perindă multitudinea de componente de infracțiune și numărul mare de făptuitori, fapt care generează necesitatea de timp efectiv necesar pentru examinarea completă a acestor cazuri.

La fel, schimbarea completelor de judecată impune necesitatea examinării inițiale a cauzelor penale, ceea ce constituie la fel factor obiectiv. Factorii subiectivi precum comportamentul părților în proces și disponerea expertizelor în cadrul examinării cauzelor penale măresc exponențial timpul examinării. Durata excesivă a examinării duce la încetări multiple a cauzelor din motivul expirării termenului de prescripție, ceea ce diminuează caracterul punitiv al legii penale în ceea ce privește prevenirea și combaterea corupției. Astfel, cazurile de corupție și cele conexe corupției ar necesita să fie prioritizate în lege față de examinarea altor cauze, excluzându-se suprapunerea cauzelor de corupție și cele conexe corupției cu alte cauze aflate pe rolul instanțelor de judecată.

O altă prevedere legală care ar micșora timpul examinării cauzelor penale în instanța de judecată ar fi obligativitatea numirii ședințelor de judecată la un termen nu mai mare de 15 zile, având prioritate cauzele penale la care termenul de prescripție este scurt, cauzele penale cu mai mulți inculpați și cauzele penale de învinuire pentru o multitudine de infracțiuni.

La fel, în cazurile de învinuire pentru săvârșirea infracțiunilor ușoare, ar fi necesară evaluarea oportunității aplicării amenzilor de către procuror în faza de urmărire penală, în acest fel fiind micșorată încărcătura în instanța de judecată.

O altă deficiență apărută în legătură cu examinarea cazurilor de corupție și conexe lor constă în aplicarea pe larg a prevederilor art. 90 CP și pedepsei cu amenda ca alternativă a închisorii. Astfel, pedepsele penale au ca scop restabilirea echității sociale, dar întâi de toate, ele au efect preventiv. Pedepsele penale cu închisoare executate real ar descuraja inițiativele coruptibile ale persoanelor.

În acest sens, componentele de infracțiune prevăzute de art.art. 324, 325, 326 CP urmează a fi revizuite sub aspectul prevederii pentru variantele cele mai agravate a pedepselor cu limite ce depășesc 12 ani pentru a le clasifica la infracțiuni deosebit de grave, astfel fiind exclusă posibilitatea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoare. La fel, pedepsele sub formă de

amendă urmează a fi prevăzute, cu precădere, ca pedepse complementare, în calitate de pedepse principale fiind stabilită numai închisoare.

De asemenea, privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de exercita o anumită activitate ar fi necesar să fie prevăzută ca pedeapsă complementară obligatorie și pentru unele modalități ale componentelor de infracțiune prevăzute de art. 325 și 326 CP, dat fiind că efectul preventiv al acestei pedepse este unul foarte puternic.

O altă deficiență în cazurile de corupție și conexe corupției constă în examinarea relativ redusă a cazurilor de corupție clasică, cum ar fi art. 324, 325, 333 și 334 CP. Percepția generală de lupta cu corupția se bazează anume pe examinarea unui număr mai mare a cazurilor de corupție sub formă de dare și luare de mită. Totodată, cazurile de trafic de influență ar trebui să fie investigate în cumul cu alte componente de infracțiune de corupție, astfel încât procentajul de componente de infracțiune exclusiv în baza art. 326 CP să fie diminuat.

Astfel, examinarea cazurilor de corupție și conexe corupției constituie o prioritate în domeniul înlăptuirii justiției și urmează a fi luate măsuri pro-active în vederea eficientizării examinării cazurilor de corupției și conexe corupției pentru ca orice faptă penală să fie pedepsită conform legii și nicio persoană nevinovată să nu fie atrasă la răspundere pentru fapte care nu le-a săvârșit.

9. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Analiza detaliată a sentințelor emise de către instanțele de judecată a facilitat la identificarea unor curențe legislative care au permis să producă o stagnare a eforturilor autorităților în prevenirea și combaterea corupției, prin ce s-a compromis scopul legii penale. Așadar, din totalul faptelor de corupție analizate, majoritatea deficiențelor identificate se reduc la sancțiunile aplicate pentru faptele infracționale cu o pondere majoritară, fiind infracțiuni clasice de corupție, precum traficul de influență, corupere pasivă, corupere activă, însumând 319 fapte, reprezentând peste 74% din numărul infracțiunilor (426 fapte prejudiciabile) cu privire la care s-au expus instanțele de judecată prin sentință, precum și aplicarea pedepsei cu închisoarea, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale.

În principal, din rândul infracțiunilor menționate *supra*, se consemnează adoptarea hotărârilor de condamnare pe 246 fapte, cu o rată de circa 58% din totalul faptelor prejudiciabile (426), dintre care s-a dispus pedeapsa sub formă de închisoare în 115 de cazuri, cu o pondere de peste 47% din cazurile de condamnare (246). În 98 din 115 de cazuri, ceea ce reprezintă o pondere de peste 85%, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat în baza art. 90 CP. Respectiv, se consemnează doar 17 cazuri în care pedeapsă sub formă de închisoare a fost numită cu executare reală, iar aceasta ar reprezenta circa 15% din cazurile de aplicare a pedepsei cu închisoarea (din 115) și puțin peste 6% din cazurile de condamnare (246).

Astfel, se distinge aplicarea preponderentă a pedepsei cu închisoarea, în condițiile suspendării condiționate a executării pedepsei în sentințele de condamnare care au la bază învinuirile de săvârșire a infracțiunilor clasice de corupție. Aceasta se datorează, în mare parte, sancțiunilor penale prevăzute de lege pentru acest spectru de infracțiuni cu obiectul generic al cărora este buna desfășurare a activității în sfera publică, care plasează componentele de infracțiuni în categoria de infracțiuni grave, limita maximă a pedepselor cu închisoarea fiind de până la 12 ani, cu excepția art.324 alin.(3) CP, conform căruia pedeapsa cu închisoarea este de până la 15 ani, care constituie infracțiune deosebit de gravă, fiind astfel exclusă din aria de aplicare a condamnării cu suspendarea condiționată a pedepsei. Or, potrivit art.90 alin.(4) CP, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică față de persoanele care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave, excepțional de grave.

În context, potrivit pct.17 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale” din 11 noiembrie 2013, „Instanțele trebuie să asigure aplicarea măsurilor aspre de pedeapsă față de persoanele adulte care au săvârșit infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave, în special în ipoteza pluralității de făptuitori, precum grupul criminal organizat și organizația criminală. O atenție sporită trebuie să se acorde în cazurile stabilirii pedepsei persoanelor declarate vinovate în săvârșirea infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, a coruperii pasive ori active, sau

dării ori luării de mită, care, în afară de pericolul social sporit, afectează grav autoritatea și imaginea instituțiilor, organizațiilor publice.”

Prin urmare, reglementarea unor pedepse penale cu limita maximă a pedepsei cu închisoarea mai mari de 12 ani pentru infracțiunile în formele lor agravate prevăzute de art.art.324-326 CP, ar duce la clasificarea acestora în categoria infracțiunilor deosebit de grave sau excepțional de grave, fapt care va exclude posibilitatea aplicării, în cazurile de condamnare, a pedepsei cu închisoarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei. Astfel, va fi asigurată și realizarea pct.2.1.2. din anexa nr.2 al Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025 din Legea nr.211/2021, care statuează identificare și sanționare corespunzătoare a cazurilor de corupție.

La fel, reglementarea pedepselor penale sub formă de închisoare în limite ce depășesc 5 ani pentru formele de bază a infracțiunilor de corupție și conexe lor, ar permite clasificarea acestora ca infracțiuni grave, ceea ce ar duce inevitabil la diminuarea incidenței adoptării hotărârilor de încetare în legătură cu expirarea termenului de prescripție, deoarece, pentru așa tip de infracțiuni acesta constituie 15 ani. Mai mult decât atât, clasificarea celor mai ușoare forme de infracțiuni de corupție ca infracțiuni grave ar influența pozitiv asupra examinării cauzelor penale de corupție și conexe lor în termeni rezonabili, datorită inhibării inițiativelor de tergiversare a proceselor penale în cazurile respective în scopul prescrierii acestor fapte penale.

Un alt aspect al aplicării pedepselor penale în cazurile de corupție și conexe lor este aplicarea pe larg a pedepsei principale sub formă de amendă, acestea fiind reglementate ca alternativă a pedepselor cu închisoarea pentru formele de componente de infracțiune grave (de exemplu art.326 alin. (1), (2), (3) CP, art.327 alin. (1) și (2), CP etc.). După cum s-a remarcat în studiu, marea majoritate a pedepselor pentru comiterea unor astfel de infracțiuni s-au redus la aplicarea pedepselor pecuniare (amenda), ceea ce diminuează efectul punitiv al legii penale în rândul infracțiunilor grave de corupție și conexe acestora și, în mod indirect, le subclasifică după efect juridic la infracțiuni mai puțin grave, ceea ce este contrar scopului legii penale.

Astfel, pentru toate componentele de infracțiuni grave din domeniul corupției și conexe lor, se remarcă necesitatea reglementării pedepselor sub formă de amendă în calitate de pedepse complementare pedepselor principale sub formă de închisoare, de rând cu pedepsele complementare sub formă de privare de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate.

Cu privire la pedepsele complementare sub formă de privare de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate, acestea urmează a fi prevăzute în diferite forme agravate ale componentelor de infracțiuni de corupție care nu sunt prevăzute de lege ca fiind săvârșite de subiecți speciali – persoane publice (art.326, art.325 CP). Astfel, în formele componentelor de infracțiune respective urmează a fi prevăzută agravare „pentru folosirea situației

de serviciu”, care, similar componentelor de infracțiune prevăzute la art.art. 190, 191, 217, 217¹ CP, presupune prevederea ca pedeapsă complementară obligatorie privarea de dreptul de ocupa anumită funcție sau de a exercita o anumită activitate.

Un alt aspect de ordin legislativ ar constitui reglementarea defectuoasă a componentei de infracțiune prevăzută de art. 327 CP, în contextul în care prin HCC nr. 33 din 07.12.2017 s-a exclus sintagma „*intereselor publice sau*”, iar prevederile art.312 Cod contravențional reglementează practic în mod analogic aceleași fapte ca contravenții. Or, dispozițiile de drept penal sunt supuse principiului de strictă interpretare, aceasta rezultând din principiul legalității condamnărilor. Respectiv, în pct.57 al Hotărârii Curții Constituționale nr.33/2017, se prevede că: „*În jurisprudența sa, Curtea a reținut că garanțiile instituite în Constituție impun ca **doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală.** O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului* (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016, §70).”

În cadrul studiului s-a remarcat un caz în care procesul penal a fost încetat în baza art. 327 CP, din motiv că fapta constituie contravenție prevăzută de art.312 Cod contravențional³, 2 cazuri în care procesul penal de învinuire în baza art.328 alin.(1) CP s-a încetat pe motiv că, fapta constituie contravenție prevăzută de art.327¹ alin.(3) Cod contravențional⁴, un caz în care procesul penal de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzută de art.324 alin.(4) CP, a încetat, pe motiv că fapta constituie o contravenție prevăzută de art.315 Cod contravențional⁵, 2 cazuri în care a încetat procesul penal de învinuire pe art.326 alin.(2) lit.b) CP, din motivul că fapta incriminată, constituie o contravenție prevăzută de art.313 Cod contravențional⁶. Din acest punct de vedere, pentru a exclude incriminarea practic a aceleași fapte ca infracțiune și contravenție, urmează de reglementat în mod explicit și detaliat semnele componentei de infracțiune prevăzute de art.art. 327, 328, CP, pentru a nu permite interpretarea calificării unor astfel de acțiuni ca contravenție sau, în general, de exclus din Codul contravențional art.312, lăsând reglementarea componentei de infracțiune prevăzută de art.327 CP, cu executarea HCC nr. 33 din 07.12.2017.

În același context, există mai multe fapte reglementate în Codul contravențional în capitolul XVI – Contravenții ce afectează activitatea autorităților publice similare după semnele laturilor obiective cu faptele reglementate în Capitolul XV al Codului Penal – Infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică (art.313 CC – art.328 Cod Penal, art.315 CC – art.33 CP).

---

³ Dosarul nr. 1-313/2019; 1-19025208-09-1-02052019

⁴ Dosarul nr. 1-4013/2019; 1-19159487-12-1-08102019

⁵ Dosarul nr. 1-187/2020; 1-19013845-28-1-10082020

⁶ Dosarul nr. 1-42/2022; 1-21048331-48-1-02042021